تدبیر تازه

هفته نامه سراسری اقتصادی - اجتماعی

سال هفتم● شماره ۲۳۹ ● ۱۲ صفحه● قیمت: ۷۰۰۰ تومان

چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰ ● ٤ ربیع الثانی ۱۴۴۳ ● ۱۰ نوامبر ۲۰۲۱

آخرین اخبار ایران و جهان را در پایگاه تحلیلی - خبری تدبیرتازه نیوز بخوانید

www.tadbiretazenews.ir

برجام احیا می‌شود؟

چالش «تضمین» در مذاکرات وین

۲

غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی

مجلس فقط گله می‌کند تا مردم خوششان بیاید

۲

سجاد بهزادی

آمارهای نگران کننده در ایران

۱

دولت ماهی ٦٠٠ هزار میلیارد تومان حقوق پرداخت می‌کند

جبران کسری بودجه؛ دروغ مصلحت‌آمیز یا منفعت خیز؟

۳

۴

اصلی‌ترین چالش اقتصادی دولت رئیسی برای اداره کشور

دوراهی نفت و مالیات

۳

مازوت‌سوزی در شهرهای تبریز، مشهد و همدان تأیید شد

معضل مازوت و بحران آلودگی هوا در ایران

۱۰

وعده ایجاد یک میلیون شغل تا پایان سال آینده چالش برانگیز خواهد بود

اشتغالزایی؛ از وعده‌های کاغذی تا عمل

سید ابراهیم رییسی در تبلیغات انتخاباتی‌اش وعده ایجاد ۴ میلیون شـغل در ۴ سال را داد؛ موضوعـی که تحقق آن با توجه به شـرایط اشتغال در کشـور و به خصوص از بین رفتن و تحدید بسیار از مشاغل در دوران همه‌گیری کرونا می‌تواند تحول زیادی ایجاد کند، اما این وعده‌های روی کاغذ چطور عملی خواهد شد؟

شـورای عالی اشـتغال اخیراً و در پی وعده دولت برای ایجاد ۴ میلیون شـغل در ۴ سال، مصوبه‌ای برای ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل تا پایان سال ۱۴۰۱ را گذرانده که با توجه به اعلام رسمی مبنی بر اینکه در دوران کرونا بیش از یک میلیون نفر شغل خود را از دست دادند، وعده ایجاد این میزان شغل تا پایان سال آینده بسیار چالش برانگیز خواهد بود.وزیر کار درباره احتمال عدم تحقق این میزان اشـتغال تا پایان سال ۱۴۰۱ می‌گوید: شخصاً از خودم این توجیه را نمی پذیم که در آخر سال ۱۴۰۱ بگوییم برنامه ما به خاطر تحریم‌ها محقق نشد مگر اینکه تحریم‌های داخلی باشد و این مساله برای ما که در دولت نشستیم یعنی نخواستن...

۲

پنج نیروگاه برق آبی از مدار خارج شدند

آغاز سریال جدید قطعی برق در فصل سرما

۹

نقدینگی سرگردان به بورس باز می‌گردد؟

بیماری مزمن بورس ایران

۱۰

سرمقاله

چالش های پیش روی بازار سرمایه

سلمان نصیرزاده

بازار سرمایه به شـدت با فقر نقدینگی مواجه است؛ به‌گونه‌ای که معاملات تنها با حدود چهار هزار میلیارد تومان انجام می‌شـود. در نتیجه نوسـانات بازار نیز کم‌عمق و زودگذر شـده‌اند.برایند این شرایط رکود فرسایشی در بورس است که اکنون نیز دیده می‌شود. این بازار اکنون برای معامله‌گران بسـیار ناکارآمد به نظر می‌رسـد و از ریل طبیعی خود خارج شده است. کمبـود نقدینگی در بورس و کم عمق شـدن بازار، دلایـل متعددی دارد که بخشـی از آنها به ابهامات موجود در اقتصـاد کلان بازمی‌گردد.در مقطع زمانی کنونی، دولت به دلیل کسـری شـدید بودجه که در اسـاس گزارش مرکـز پژوهش‌هـای مجلس، در خوشـبینانه‌ترین حالت به حـدود ۳۰۷ هزار میلیارد تومان می‌رسد، اقدام به فروش اوراق بدهی می‌کند. در ۶ ماهه نخسـت سـال جاری، دولت حدود ۱۲۶ هِمِت (هزار میلیارد تومان) اوراق بدهی منتشر کرده (اوراق منتشر شده توسـط بانک مرکزی و اعطایی بـه پیمانکاران) کـه این میزان، تقریبـاً معادل کل مبلغی است که در بودجه سال ۱۴۰۰ به انتشار اوراق اسلامی اختصاص دارد...

مشروح در صفحه ۸

با واکسن نزده ها چه کنیم؟!

محمد فیروزی

روزنامه‌نگار

قریب به دو سـال اسـت که کرونا در ایران قربانی می‌گیرد و آمار رسـمی آن اعلام شده اسـت. تعداد کشته‌های این بیماری از مرز ۱۲۰ هزار نفر هم گذشـته است؛ تصور کنید اگر این جمعیت قرار بود به تماشـای بازی فوتبال استقلال و پرسپولیس در استادیوم آزادی بروند باز هم حدود ۳۰ هزار نفرمجبور بودند بیرون از استادیوم بایستد! بله کرونا در ایران بسـیار قربانی گرفته و این آماری هم که ثبت شـده است به گفته برخی مقامات مسـئول شامل همه قربانیان بیماری نیسـت. به علاوه اینکه هر خانـواده ایرانی که کرونا در آن داغی کاشته است دیگر شبیه دو سال پیش نیست و از حال و هوای شاد آن خانه کاسـته شده است. زمانی بهانه خیلی از ما این بود که در کشـور واکسـن نیسـت و برای همین اعلام آمـار جان‌باختگان ما را برآشـفته می‌کرد که چرا در خیلی کشورهای دیگر واکسیناسیون ۷۰ درصد جمعیت‌شان پایـان پیدا کرده اما در داخل هنوز یک دوز واکسـن تزریق نشده اسـت. روزگاری تولید واکسن داخلی و طولانی شدن فراینـد تولیدش ناراحت‌مان می‌کرد. اما درسـال جاری و از شهریور به بعد با ورود واکسـن‌های سینوفارم، آستارازنکا و تولید محدود چند واکسن داخلی مانند برکت تا حد زیادی به نیاز واکسیناسیون جمعیت کشور پاسخ داده شد. امروز بنابر صحبت‌های مسئولان کشور حداقل ۵۰ درصد کشور دو دوز واکسن زده‌اند. حتی صحبت از تزریق واکسن دوز سوم بعضی گروه‌های سنی و درمعرض خطر است. هرچند هنوز هم آنها که سلامت‌شـان برای‌شان مهم است نقدهایی به چگونگی واکسیناسیون در کشور مطرح می‌کنند که بعضی از این نقدها منصفانه و درسـت است. اما این مقاله قصد پرداختن به این موارد را ندارد و در این مقاله فقط و فقط قرار اسـت راجع به واکسـن نزده‌ها صحبت شود. واکسن نزده ها تعدادشان کم نیست. جمعیتی بزرگ که روزنامه همشهری چند وقت پیش تعداد آنها را ۱۷ میلیون اعلام کرد که ۲۵ درصد جمعیت کل کشـور را شامل می‌شـوند. گروهی که اگر تا کنون قصدی برای واکسـینه شـدن داشـتند تاکنون اقدام کرده بودند و حداقل در سامانه ثبت نام واکسن اسم‌شان را وارد می‌کردند. از رصد افکار عمومی مشـخص است این جمعیت بزرگ و ناهمگون برای واکسـن نزدن دلایل مختلفی دارند. عده‌ای کرونا را دروغ بزرگ می‌دانند و واکسـن را هم در سناریوی دروغ خود تجزیه و تحلیل می‌کنند. برخی، شـاید اندک، به چنین نگرش‌هایی رنگ‌وبوی شـله مذهبی توام با خرافات می‌دهند و اگر کرونا را باور کنند هنوز در ادرار شتر و مدفوع الاغ دنبال شـفا می‌گردند! جمعیتی کرونا را باور دارند اما با سناریوهای توطئه بر این باورند که در واکسن‌ها تراشه‌های ردیابی و کنترل رفتارشـان به کار رفته اسـت. عده‌ای دچار ترس از عوارض آن هسـتند و البتـه دلایل گوناگون دیگر که شـاید پرداختن به همه آنها از حوصلـه این متن خارج اسـت.در برابر این شـکل از نگاه به کرونا و پرهیز از تزریق واکسـن، دولت و حاکمیت نمی‌تواند و نباید بی‌تفاوت بماند. هرچند برخی پیشـنهاد گزینه واکسن زدن اجباری را مطرح می‌کنند اما رفتن به سـراغ گزینه واکسیناسیون اجباری هم شاید آنچنان که باید قابل دفاع نباشد . دولت برای چاره‌جویی ایـن وضع چندی پیش موضوع هوشمندسـازی قرنطینه و اعمال محدودیت‌ها را مطرح کرد که به‌نظر می‌رسـد برای اجرای همین سیاسـت تا کنون تعلل صورت گرفته اسـت. به هر حال بیماری کرونا موضوع فردی نیسـت بلکه جنبه اجتماعی دارد، از سـویی احترام به حـق آزادی افراد ایجاب می‌کند کسـی مجبور به واکسـن زدن نشود. اما همان‌طور که اجبار ماسـک توانسـت در بعد اجتماعی به جلوگیری از پیش‌روی بیماری کمک کند به‌نظر می‌رسـد وقتش رسیده اسـت برخی محدودیت‌های اجتماعی مانند کاهش سـقف تراکنش بانکی و مبادلات الکترونیک مالی افراد واکسن نزده، جلوگیری از برخی خدمات اجتماعی مانند محدودیت در تهیه بلیت کنسـرت و سـینما و راهکارهایی که افراد را از حالت بی‌خیالی دربیاورد در مورد این دسـته از افراد اعمال شـود. البته از آنجایی که آدمیزاد موجودی ذی‌شعور است باید گفت واکسن نزده ها اغلب به دلیل ترس یا ناآگاهی است که اقدام به تزریق واکسن نمی‌کنند و اگر تلاش برای آگاهی بخشی گسترده شود می‌توان جمعیت راغب به واکسن زدن را بیشتر کرد.بنابراین ۲ توصیه پایانی این نوشـتار را می‌توان به این موضوع اختصاص داد که باید برای اقناع بیشـتر و بهتر قشر واکسن نزده از طریق صداوسیما، رسانه‌های برخط، مطبوعات و رسانه‌های اجتماعی اقدام کرد و طراحی کمپین‌های موثری را دنبال کرد. به عبارتی لازم است برای این ۱۷ میلیون نفر واکسن نزده طرحی نو در انداخت.توصیه دیگر اینکه اعمال محدودیت‌ها برای قشر واکسن نزده نباید به طرد کامل این افراد توام با برخورد سـرد، خشک و خشـن بینجامد، بلکه سیاسـت‌های کلان دولتی در این خصوص ضمن شجاعانه و مقتدرانه بودن باید ماهیت پدرانه و دلسوزانه داشته باشد.

تزریق دز بوستر واکسن کرونا به کل جامعه؛ آری یا خیر؟

مژگان زینلی‌پور

روزنامه‌نگار

عضو کمیته فنی واکسن و عضو کمیته علمی کشوری کووید ۱۹، با بیان اینکه اثر واکسن‌های کرونای تزریق شـده در کشور در پیشگیری از بستری و مرگ ناشی از این بیماری قابل قبول بوده است، در عین حال درباره وضعیت دز بوستر یا یادآور به کل جمعیت جامعه توضیح داد.دکتر مجید مختاری درباره مطالعات انجام شده در زمینه واکسن‌های کرونایی که در ایران تزریق شده است، گفت: بیشترین تعداد واکسنی که در ایران تزریق شده، واکسن سینوفارم است. باید توجه کرد که حدود نیمی از واکسن کرونایی که در دنیا تزریق شده‌اند، از نوع واکسن‌های چینی است. اثر قابل قبول واکسن‌های کرونای تزریق شده در کشور در پیشگیری از «بستری» و «مرگ» مختاری ادامه داد: درسـت است که ممکن است تأثیر این واکسن‌ها در حوزه ابتلا به بیماری از نظر ایمنی‌زایی و ایمنی‌دهی کمتر از واکسن‌های دیگر باشد، اما از نظر بستری و مرگ‌ومیر ناشـی از کرونا، پوششی که می‌دهد، حتی در سویه دلتا کاملاً قابل قبول است.وی افزود: البته درست است که ممکن است واکسن‌های دیگر تأثیرپذیری بیشتری در پیشگیری از ابتلا داشته باشند، اما به هر حال ما باید واکسنی را استفاده کنیم که در دسترس داریم. واکسن‌هایی که در دسترس است، تا حد زیادی موفقیت‌آمیز بوده‌اند و تزریق هر واکسنی که تأیید شده است، بهتر از این اسـت که آن را تزریق نکنیم.هنوز اطلاعات علمی زیادی برای تزریق دز بوستر به کل جامعه نداریم.مختاری درباره وضعیت تزریق دز بوسـتر واکسن کرونا در کشور نیز گفت: ماه‌ها درباره تزریق دز بوستر در کمیته‌های علمی بحث کردیم. همانطور که جهان هم درباره تزریق آن فکر می‌کند. البته هنوز اطلاعات زیادی در زمینه تزریق دز بوستر به کل جامعه برای بعد از شش تا هشت ماه نداریم، اما می‌دانیم که در اکثر واکسن‌ها، به‌ویژه واکسن‌های غیرفعال بعد از سه ماه به تدریج پادتن‌ها شروع به کاهش می‌کنند.مختاری تاکید کرد: البته ما دو جهت را در ایمنی‌زایی مورد توجه قرار می‌دهیم؛ یکی پادتن‌ها هستند و یکی هم ایمنی سلولی است. ایمنی سلولی مدت زمان بیشتری در بدن باقی می‌ماند و بسیار مؤثر است. بنابراین فقط آنتی‌بادی‌ها مهم نیسـتند، بلکه ایمنی سـلولی هم اهمیت دارد. هرچند دوست داریم که به‌ویژه در شرایط فعلی آنتی‌بادی‌ها زیاد پایین نیایند، اما پایین آمدن پادتن‌ها دلیل بر عدم وجود مصونیت و ایمنی نیست.وی گفت: در عین حال بیش از یک ماه است که تزریق دز بوستر در گروه پرخطر مانند کادر درمان خط اول جبهه مبارزه با کرونا، آغاز شـده اسـت. در عین حال ما اعلام کردیم که تزریق دز بوستر در افرادی که به بیماری‌های سرکوب‌کننده شدید سیستم ایمنی مبتلا هستند و داروهای تضعیف‌کننده سیستم ایمنی مصرف می‌کنند، مورد توجه قرار گیرد و اگر امکان دارد بـه صورت موازی با کادر درمان به این افراد هم تزریق شـود. با این حال در زمینه تزریق دز بوسـتر برای کل جامعه، کمیته علمی و فنی واکسن در حال مطالعه هستند تا با شواهد علمی تصمیم‌گیری شود.

آمارهای نگران کننده در ایران

سجاد بهزادی

روزنامه‌نگار

رئیـس جمهور در گفتگو با صداوسـیما گفته اسـت "آینده را بسیار روشن می‌بینم...هرچقدر رو بـه جلو پیش می‌رویـم و کار پیش می‌رود گشایش‌های بیشتری می‌بینم."

به باور بسـیاری از کارشناسان وحتی مسئولان ارشـد نظام، امروز وضعیت کشور یک وضعیت جنگی اسـت و ابتدا باید از وضعیت جنگی رها شـد، خرابه‌ها را جمع کرد، آرامش نسبی برقرار شود و سپس از آینده روشن سخن گفت.

وضعیـت جنگی در کشـور اغراق نیسـت و نشانه‌های یک جنگ تمام عیار را همه می‌بینند. وقتی رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس انقلابی می‌گوید سـاختار اقتصادی کشور باید اصلاح شـود زیرا که حـدود ۴۰ میلیون نفر از جمعیت کشـور نیـاز به کمک فـوری و آنی دارند؛آیـا این عبارت به معنای جنگ تمام عیار در کشور نیست؟

در این وضعیت چه نشـانه‌هایی از آینده روشن وجود دارد که رئیس جمهور به آن اشاره می‌کند؟ خوب بود ایشان مصداق‌های آینده روشن را هم شرح می‌داد. اگر آینده روشن است، نشانه‌های این روشنی را بگوئید تا بیش از این شاهد خروج سرمایه‌ها از کشـور نباشیم. گفته می‌شود طی ۱۶ سـال گذشته، یعنی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۹ حدود ۱۷۱ میلیارد دلار سـرمایه از کشور خارج شده که در چند سـال اخیر اوج آن را در خرید و سرمایه‌گذاری مسکن در کشورهای همسایه مثل ترکیه، گرجستان و امارات توسط ایرانیان می‌بینیـم. سـرمایه‌گذاری ۷ میلیـارد دلاری ایرانی‌ها در بازار مسـکن ترکیه ظرف ۲ سال، چه معنی می‌دهد! اگر آینده روشـن است چرا ایرانی‌هـا تمام دارایی‌های خود را دلار می‌کنند و موج به موج از کشـور مهاجرت می‌کنند. بر اساس آمار مرکز آمار ایران سالانه ۷۰۰ هزار نفر از جمعیت ایران مهاجرت می‌کنند.

اگر آینده روشـن بود رشد جمعیت به زیر یک درصد نمی‌رسـید. یکی از دلایل کاهش شدید رشـد جمعیت، بیم و نگرانی خانواده‌ها از آینده فرزندانشان است. براساس برآورد مراجع رسمی، یکی از مـوارد مهمی که در بحث جمعیت باید به آن توجه شود این است که نرخ رشد جمعیت در ایران به‌شـدت در حال کاهش است و ما از نرخ رشـد جمعیت بالای ۳ و نیم درصدی دهه شصت به زیر یک درصد در دهه نود رسیده‌ایم و اگر با همین میزان رشـد پیش رویم، رشـد جمعیت ایران صفر خواهد شد.

آمارهای جمعیتی نشان می‌دهد که آینده، چنان که برای رئیـس جمهور، بـرای خانواده‌های ایرانی چندان روشـن نیسـت.اگر آینده روشن هست پس چرا شاخص‌های جمعیتی ایران در وضعیت هشدار قرار دارند و شاهد کاهش ۵۵۰ هزار تولد طی ۵ سـال اخیر هستیم.دبیر مرکز مطالعات راهبردی جمعیت کشور می‌گوید "در حال حاضر تمام شاخص‌های جمعیتی ایران در وضعیت هشـدار قرار گرفته‌اند و شاخص‌های جمعیتی کشـور رکوردهای نگران‌کننده‌ای را ثبت کرده اسـت و پیش‌بینی می‌شود حدود ۱۰ تا ۱۵ سال آینده، نرخ رشد جمعیت صفر درصد و سپس نرخ رشد منفی جمعیت (یعنی کاهش جمعیت) را ثبت کنیم.

اگر آینده برای جوانان روشن بود شاهد کاهش ۳۶ درصـدی ازدواج و افزایـش ۲۸ درصدی طلاق نبودیم. گزارش‌های رسـمی کشور که توسط ایسنا منتشر شده است نشان می‌دهد که نسـبت طلاق به ازدواج طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ از ۱۶.۳ به ۳۲.۹ افزایش داشـته است که روندی افزایشی طی کرده است. محاسبات نشـان می‌دهد که ازدواج در ایـران در فاصله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹، بیش از ۳۶ درصد کاهش یافته اسـت و بر این اساس، میزان طلاق در ایران از سـال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ حدود ۲۸ درصد افزایش داشته اسـت.جناب رئیس جمهور یک نشانه از آینده روشن را بگوئید. سیل دارد همه را می‌برد. این را من نمی‌گویم. مسعود نیلی از صاحبنظران اقتصادی کشـور می‌گوید: از نظـر تورم، هیچ زمانی را بـه اندازه امروز خطرنـاک نمی‌بینم. سرنوشت ۸۵ میلیون نفر در گرو نحوه مدیریت پولی و مالی کشور است؛ سیل می‌تواند همه ما را از بین ببرد. در کوتاه‌مدت در خطر هستیم نه در چند سال آینده. متوقف کردن روند تورم، در گرو اتخاذ تصمیمات سخت و محبوبیت‌زداست. اگر آینده روشن است چرا جامعه بی قرار است. عده‌ای هـم از بیقراری و نـا آرامی، به قرص آرام بخش روی آورده‌اند.براسـاس آمار سازمان دارویی کشور، در سال ۱۳۹۹، ۴۴ میلیارد و ۵۲۶ میلیون عدد دارو در کشور مصرف شده است و هم زمان شاهد مصرف ۴.۶ میلیارد عدد قرص آرام‌بخش توسط ایرانی‌ها بوده‌ایم.جناب رئیس جمهور؛ اگر رشـد نقدینگی لجام گسیخته شود از نظر علم اقتصاد، بـه این زودی‌ها نمی‌توان از آینده روشن سـخن گفت و از قضا، تاریکی به قدر عمر یک نسل، کشـور را رها نمی‌کند. طبـق اعلام بانک مرکزی شـاهد رشـد ۴۰ درصدی نقدینگی طی یک سال گذشته هستیم. نشانه‌های روشـن برای یک ملت اینست که کشورش در میان دیگر کشورهای جهان سرآمد باشد. امروز ما از چه نظر در جهان و یا حتی آسیا سرآمد هسـتیم وجایگاه ما در میان کشورهای توسعه یافته چگونه است؟

جدیدترین آمارهایی که در این ارتباط منتشـر شده نشـان می‌دهد جایگاه ایران حتی در برابر کشـورهای آسیایی هم به شـدت افول کرده است.

مطالعه‌ای که کشورهای ثروتمند آسیا را از سال ۱۹۶۱ تا ۲۰۲۰ مورد بررسـی قرار داده نشـان می‌دهد، در قاره آسـیا کشور ژاپن، هند و چین همواره بیشترین ثروت را داشته‌اند.

جالب توجه اسـت که رتبه ایران تا سال ۱۹۸۶ بـا افزایش فـروش و قیمت نفت بـه رتبه ۴ ثروتمندترین کشور آسیا ارتقا پیدا می‌کند و ایران از کشورهای کره جنوبی، اندونزی، عربستان و ترکیه و... ثروتمندتر بوده است.

اما سال‌های جنگ، تحریم و سوءمدیریت باعث می‌شـود ایران ثروت و منابـع مالی خود را به شدت از دسـت بدهد. در حال حاضر ایران در میان ۱۰ کشـور ثروتمند آسیا هم قرار ندارد و ترکیه و عربستان جای ایران را گرفته‌اند.

جناب رئیس جمهور؛ می دانیم که شـما وظیفه دارید همواره از امید و آینده روشـن برای ملت خود سـخن بگوید، حتی اگر حقیقت نباشـد؛ اما سـایه تاریکی آنقـدر در جامعه وسـیع و عمیق شده اسـت که باور این حرف‌ها هر روز سخت‌تر می‌شـود.آینده وقتی روشن می‌شود که پنجره‌های بسته باز شوند و تخصص جای توصیه ورابطه بگیـرد و آنگاه نور بر تاریکی‌ها بتابد. رقابـت وتولید واقعی جـزء اولویت‌های کشور باشـد و برای تحقق این مهم ارتباط با جهان بیرون یک ضرورت قلمداد شـود. هیچ کاری نمایشی نباشد و رسانه‌ها با آزادی بیش‌تر بر ارکان قدرت نور بتابانند. آینده وقتی روشـن می‌شود که ثروت تولید شود و چالش‌های کشور حل شود نه اینکه مدیریت شوند و هر دولتی که می‌آید با تحلیل غلط از وضعیت، کشـور را گل وسنبل قلمداد کند. برای رسیدن به آینده روشن باید مناسـبات فردی جای خود را به سیستم‌ها دهند و دولت‌هـا اراده‌ای واقعی برای دریافت روشنی داشته باشند.

هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی

تدبیر تازه

www.tadbiretazenews.ir

چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

شکایت جدید مجلس از روحانی به قوه قضائیه

ایسنا: نمایندگان مجلس شورای اسلامی با ارجاع گزارش کمیسیون انرژی در مورد استنکاف رییس جمهور سابق از اجرای قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی به قوه قضاییه موافقت کردند. در جلسه علنی مجلس مصطفی نخعی سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس گزارش کمیسیون انرژی در مورد استنکاف ریاست جمهوری وقت و سازمان برنامه و بودجه کشور از اجرای قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی را در اجرای ماده ۲۳۴ آیین نامه داخلی قرائت کرد. این گزارش با ۱۸۴ رأی موافق، ۱۱ رأی مخالف و ۱۷ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۳ نماینده حاضر در مجلس جهت بررسی به قوه قضاییه ارجاع شد.

باقری: از هیچ کوششی برای پیشبرد منافع ملی فروگذار نمی‌کنیم

ایسنا: علی باقری معاون سیاسی وزیر امور خارجه که قرار است برای رایزنی‌های سیاسی به اروپا سفر کند در توئیتی نوشت: در ادامه رایزنی با همکاران خود در دیگر کشورها، در روزهای آینده با چند همتای اروپایی ملاقات خواهم کرد. وی افزود: تبادل نظر درباره موضوعات دوجانبه و منطقه و نیز گفتگوهای آتی در دستورکار است.

باقری تاکید کرد: ما از هیچ کوششی برای پیشبرد منافع ملی خود از جمله لغو تحریم‌های غیرقانونی فروگذار نخواهیم کرد. معاون سیاسی وزیر امور خارجه قرار است از پایتخت کشورهای فرانسه، آلمان و انگلیس و چند کشور اروپایی دیگر از جمله اسپانیا دیدار کند.

فریاد «دو دو» نمایندگان در مخالفت با وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش

ایسنا: در جلسه علنی روز سه شنبه مجلس، محمدباقر قالیباف رئیس مجلس نامه رئیس جمهور جهت معرفی مسعود فیاضی وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش به مجلس جهت بررسی صلاحیت و رأی اعتماد را قرائت کرد. رئیس مجلس شورای اسلامی بعد از قرائت نامه اعلام وصول گفت: طبق ماده ۲۰۲ آئین نامه برنامه‌های وزیر پیشنهادی به کمیسیون‌های مجلس ارجاع می‌شود. پس از گزارش کمیسیون‌های مرتبط، رسیدگی به صلاحیت وزیر پیشنهادی در هفته آینده در دستور کار مجلس قرار می‌گیرد. در زمان قرائت نامه معرفی وزیر پیشنهادی آموزش و پرورش، تعداد زیادی از نمایندگان به نشانه مخالفت دو دو می‌کردند.

فریاد کریمی قدوسی بر سر پورابراهیمی: ۷ سال است این حرفها را می‌زنید!

ایلنا: صحبت‌های رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در صحن علنی دیروز با اعتراض کریمی قدوسی نماینده مشهد مواجه شد.

در جلسه صحن علنی دیروز مجلس شورای اسلامی و در جریان بررسی وضعیت بازار سرمایه با حضور وزیر اقتصاد، پس از ارائه گزارشی از سوی احسان خاندوزی وزیر اموراقتصادی و دارایی درباره شرایط بازار بورس و برنامه‌های وزارت امور اقتصادی و دارایی در این رابطه، تعدادی از نمایندگان و رؤسای کمیسیون‌ها در خصوص این گزارش دیدگاه‌های خود را بیان کردند. در این راستا و پس از سخنان محمدرضا پورابراهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی و عدم انتقاد جدی وی نسبت به عملکرد وزیر اقتصاد در خصوص وضعیت بورس، محمدجواد کریمی قدوسی نماینده مردم مشهد به سمت تریبون رفت و با فریاد خطاب به وی گفت: «۷ سال است این حرفا را می‌زنید، آقای وزیر هم با شما هماهنگ است و وضعیت بورس هم همین است».

برجام احیا می‌شود؟

چالش «تضمین» در مذاکرات وین

رضا ذبیحی
روزنامه‌نگار

کمبود زمان و انتظارات فراتر از برجام دو مشکل مهم پیش روی بازیگران ذی‌نفع در دور هفتم مذاکرات احیای برجام است. درواقع سپردن ضمانت از سوی آمریکا برای عدم خروج مجدد از توافق هسته‌ای مهمترین محور اختلافات در این دور از مذاکرات وین است. لذا به نظر می‌رسد تمرکز مذاکره کنندگان بر مسائل باقی مانده و به ویژه در خصوص موضوع ضمانت دادن آمریکا برای عدم خروج مجدد از برجام باشد. به عبارت دیگر محور اول و اصلی اختلافات مربوط به تاکید بر این موضوع است که آمریکا باید برای عدم خروج مجدد از برجام تضمین ارائه کند. این یکی از مهمترین دغدغه‌های ایران است و لذا ایران در این زمینه تاکید و پافشاری زیادی دارد. البته برخی گزارش‌های رسانه‌ای حاکی است که آمریکا حداقل با این درخواست حداقل در دوره بایدن موافقت کرده است، اما این درخواست در زمینه دادن تضمین دائمی برای عدم خروج آمریکا از برجام مورد موافقت قرار نگرفته است، چرا که دولتمردان آمریکا معتقدند بر اساس قانون اساسی هیچ رئیس جمهوری نمی‌تواند چنین تضمینی در زمینه یک توافق نامه سیاسی بدهد که به تصویب کنگره نرسیده است.محور دوم اختلافات باقی مانده مربوط به تحریم‌هایی است که در دوره ترامپ اعمال گردیده است و بر اساس آن ایران معتقد است تمامی این تحریم‌ها باید لغو شود. در حالیکه آمریکا بر این امر تاکید داشته است که می‌بایست تحریم‌هایی که برچسب هسته‌ای داشته‌اند، لغو شود. برآوردها حاکی است که در شش دور قبلی مذاکرات، در این مسئله پیشرفت‌های خوبی به دست آمده است و آمریکا با رفع شمار زیادی از تحریم‌ها موافقت کرده است، هر چند هنوز برخی اختلافات به قوت باقی است.محور سوم مربوط به درخواست آمریکا برای طرح مسائل منطقه‌ای و موشکی در ذیل مذاکرات جاری است که ایران این امر را نمی‌پذیرد و تاکید دارد که این موضوعات جزئی از برجام و مسائل هسته‌ای نیست. برخی برآوردها حاکی است که آمریکا در این زمینه تا حدودی عقب نشینی کرده است، اما تصریح دارد که اگر ایران می‌خواهد موضوعی به برجام اضافه شود نیاز است که این موارد نیز لحاظ شود.با توجه به اینکه از طرفی در خصوص شمار زیادی از مسائل فنی و سیاسی در دوره‌های اول مذاکرات بحث شده است و برای بسیاری از آن چالش‌ها، راه حل‌هایی پیدا شده و بعضاً توافق اولیه شده است و برای برخی چالش‌های دیگر نیز راه حل‌هایی اندیشیده شده است و از سوی دیگر با توجه به اینکه تمامی طرف‌ها از حصول توافق برای احیای برجام سود می‌برند، بنابراین همچنان به نظر می‌رسد امید قابل توجهی در این زمینه وجود دارد.ضمن اینکه اگر در این مرحله پیشرفتی حاصل نشود، ممکن است روند سازنده‌ای که تاکنون از سوی اکثر طرف‌ها در پیش گرفته شده است، تحت الشعاع قرار گیرد و شرایط نسبتاً مثبت کنونی معکوس شود. در واقع از نظر زمانی فرصت زیادی وجود ندارد و از دست دادن زمان ممکن است فاصله‌ها را به شکل غیر قابل ترمیمی افزایش دهد. در نتیجه آگاهی بازیگران نسبت به این مساله نیز می‌تواند تلاش‌ها برای حصول هر چه زودتر توافق را استحکام بیشتری ببخشد.

چالش اصلی و مهم که میان همه بازیگران مشترک است مسئله کمبود زمان هست. زیرا بازیگران غربی این ادعا را مطرح می‌کنند که با توجه به کم شدن تعهدات برجامی ایران که ناشی از خلف وعده آمریکا بوده است، در نتیجه شرایط برای راستی آزمایی برنامه هسته‌ای ایران به دشواری پیش می‌رود و از سویی آژانس بین المللی انرژی اتمی نیز تصریح کرده است که علی رغم عدم تخلف از سوی ایران، ولی به دلیل کاهش تعهدات، انجام راستی آزمایی ها با دشواری‌هایی روبرو است. در نتیجه طرف غربی مدعی است که از یک زمان به بعد دیگر ممکن است تداوم برجام سودمندی لازم را نداشته باشد و به سمت پلن B مبنی بر اعمال تحریم‌ها علیه ایران و سایر اقدامات تنبیهی روی آورد. در نتیجه ایران نیز دیگر خود را ملزم به رعایت هیچ یک از مفاد برجام نخواهد دانست و شیرازه برجام به طور کلی از هم خواهد پاشید و احیای برجام امری نه محال، ولی بسیار دور از دسترس خواهد شد.

مجموعه این شرایط باعث می‌شود پیچیدگی‌های بسیار زیاد و جدیدتری در خصوص پرونده هسته‌ای ایران به وجود آید که تصور می‌شود تمامی بازیگران نسبت به این تهدید مشترک آگاهی دارند و بنابراین سعی خواهند کرد حصول توافق را سرعت ببخشند.

آنچه که ایران و آمریکا فراتر از متن قبلی برجام مطالبه می‌کنند، چالش اصلی و مهم دیگری است که روند دستیابی به برجام را تحت الشعاع قرار می‌دهد و چالشی است که از یکسو در برابر ایران و آمریکا وجود دارد و از سوی دیگر در برابر سایر کشورهای مداخله کننده وجود دارد که بیشتر نقش واسطه را دارا هستند و لذا برای نزدیک کردن دیدگاه‌ها میان دو ایران و آمریکا دچار چالش خواهند بود.

البته ایران تصریح دارد که چیزی فراتر از برجام نمی‌خواهد، اما چون یکبار آمریکا بدعهدی کرده است و از برجام خارج شده است، لذا ایران این خواسته به حق و کاملاً منطقی را مطرح می‌کند که آمریکا باید در خصوص عدم خروج مجدد از برجام تضمین بدهد. اما آمریکا این مورد را تعهدی فراتر از نسخه قبلی برجام می‌داند و عنوان می‌دارد که از قبل هم چنین تعهدی در برجام نداده است. مضاف بر اینکه مسائلی در زمینه عدم امکان قانونی آن، بر اساس قانون اساسی آمریکا مطرح می‌کنند.این درست است که روسیه و چین هر دو از نزدیکی هر چه بیشتر ایران به شرق استقبال می‌کنند و مایل هستند که نگاه به شرق در ایران تقویت شود، اما به هر حال حفظ وضعیت فعلی میان ایران و جامعه بین المللی، آن‌ها را نیز برای گسترش روابط خود با ایران و به ویژه در افزایش مبادلات و همکاری‌های تجاری و اقتصادی دچار چالش و مشکل می‌کند.از سوی دیگر آنها همراستا با تمامی بازیگران ذینفع این نگرانی را دارند که در صورت ادامه روند فعلی، ممکن است وضعیت به شرایط غیر قابل کنترلی سوق داده شود که به ضرر تمامی کشورها باشد. بنابراین به نظر می‌رسد روسیه و چین نیز تلاش خواهند کرد که چالش میان ایران و جامعه بین المللی کاهش یابد، چرا که چنین وضعیت فعلی بنا به دلایلی که ذکر شد، تأمین کننده منافع آنها نیز نیست.

وعده ایجاد یک میلیون شغل تا پایان سال آینده چالش برانگیز خواهد بود

اشتغالزایی؛ از وعده های کاغذی تا عمل

الهه حمیدی کیا
روزنامه‌نگار

سید ابراهیم رییسی در تبلیغات انتخاباتی‌اش وعده ایجاد ۴ میلیون شغل در ۴ سال را داد؛ موضوعی که تحقق آن با توجه به شرایط اشتغال در کشور و به خصوص از بین رفتن و تحدید بسیار از مشاغل در دوران همه‌گیری کرونا می‌تواند تحول زیادی ایجاد کند، اما این وعده‌های روی کاغذ چطور عملی خواهد شد؟

شورای عالی اشتغال اخیراً و در پی وعده دولت برای ایجاد ۴ میلیون شغل در ۴ سال، مصوبه‌ای برای ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل تا پایان سال ۱۴۰۱ را گذرانده که با توجه به اعلام رسمی مبنی بر اینکه در دوران کرونا بیش از یک میلیون نفر شغل خود را از دست دادند، وعده ایجاد این میزان شغل تا پایان سال آینده بسیار چالش برانگیز خواهد بود.

وزیر کار درباره احتمال عدم تحقق این میزان اشتغال تا پایان سال ۱۴۰۱ می‌گوید: شخصاً از خودم این توجیه را نمی پذیرم که در آخر سال ۱۴۰۱ بگوییم برنامه ما به خاطر تحریم‌ها محقق نشد مگر اینکه تحریم‌های داخلی باشد و این مساله برای ما که در دولت نشستیم یعنی نخواستن؛ لذا انتظار داریم که اشتغال افزایش یابد.

به گفته او، در بخش مشاغل خانگی و روستایی ظرفیت‌هایی وجود دارد که در طرح اشتغال میلیونی دولت، تمرکز روی آن خواهد بود.

طبق آمار رسمی اعلامی از سوی وزیر کار، نزدیک به دو میلیون و ۴۰۰ هزار نفر بیکار در کشور وجود دارد که دو میلیون و ۲۰۰ هزار نفر از آنها دارای اشتغال ناقص یا ناپایدار هستند و حدود ۲ میلیون نفر ناامید از یافتن کارند، ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر هم دارای اشتغال کم درآمد هستند و چهار میلیون و ۵۰۰ هزار نفر دارای اشتغال غیر رسمی و فاقد بیمه‌اند که تمام این گروه‌ها مخاطب اصلی برنامه اشتغال دولت به شمار می‌روند.

■ حرکت منسجم قوای سه‌گانه لازمه تحقق وعده ایجاد اشتغال

در همین رابطه خلیل بهروزی فر، عضو هیات رییسه کمیسیون اجتماعی مجلس در گفت و گو با ایسنا حرکت منسجم و متحد قوای سه‌گانه را از الزامات تحقق وعده‌های دولت برای ایجاد اشتغال دانست و بر ضرورت استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها و همچنین دعوت سرمایه‌گذاران داخل و خارج از کشور به سرمایه‌گذاری تاکید کرد.او با بیان اینکه ظرفیت‌های زیادی در داخل کشور در ابعاد مختلف وجود دارد که از آنها بهره گرفته نشده، افزود: اگر دولت، مجلس و قوه قضاییه در ارتباط با بحث تولید منسجم و متحد حرکت کنند، مطمئناً یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل تا پایان ۱۴۰۱ و برنامه‌ریزی دولت انقلابی و مردمی آقای رئیسی برای ایجاد ۴ میلیون شغل در ۴ سال، می‌تواند محقق شود.به گفته بهروزی‌فر، اگر سرمایه‌گذاران در داخل و خارج از کشور دعوت به سرمایه‌گذاری شوند و امنیت سرمایه‌گذاری برای ایشان حاصل شود، با توجه به امکانات موجود، کشور می‌تواند از حیث اقتصادی روی پای خود بایستد و اشتغال نیز تقویت می‌شود.او تولید را پیشران اقتصاد دانست و گفت: تقویت تولید در درجه اول می‌تواند کشور را از حیث رشد اقتصادی به جای قابل قبولی برساند. مجلس به ضرس قاطع به دنبال این قضیه است و این هماهنگی و همراهی به طور کامل وجود دارد.

■ ضرورت اصلاح موانع موجود و بروکراسی ضداشتغال

مجتبی توانگر، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در گفت‌وگو با ایسنا، سامان دادن به متغیرهای اصلی اقتصاد و مدیریت صحیح بودجه را پیش نیاز رشد اشتغال دانست و گفت که شورای عالی اشتغال باید بیش از هر چیز سراغ انحصارها و موانع موجود و بروکراسی ضد اشتغال برود و آن را اصلاح کند.

او با اشاره به وعده دولت برای ایجاد شغل، گفت: این میزان اشتغال تا پایان سال ۱۴۰۱ رقم بزرگی است و تحقق آن نیاز دارد که رویکرد دولت در زمینه اشتغالزایی تغییر کند. تحقق این رقم اشتغالزایی شدنی است به شرط اینکه دولت از رویکرد پول پاشی صرف برای اشتغال به رویکرد تسهیل فضای کسب و کار حرکت کند.به گفته توانگر، مصوبه مجلس برای تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار یک نمونه در این زمینه است که می‌توان با رفع انحصارهایی که در برخی مشاغل تخصصی است و همچنین کوتاه کردن فرایند صدور مجوز در بسیاری از فعالیت‌های صنفی و تولیدی اشتغال قابل توجهی ایجاد کرد.این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با تاکید بر ضرورت اصلاح و رفع انحصارها و موانع موجود و بروکراسی ضد اشتغال گفت: حتماً برای ایجاد این میزان اشتغال نیاز به رشد اقتصادی بالا داریم اما موضوع مهمتر این است که رشد اقتصادی را باید بیش از سرمایه گذاری از محل رشد بهره وری محقق کنیم.

توانگر با اشاره به تأثیر تکمیل روند واکسیناسیون و عبور از دوره کرونا و فعال شدن بخش‌هایی مثل گردشگری در ایجاد اشتغال، گفت: این مسئله زمانی محقق می‌شود که دولت بتواند متغیرهای کلان اقتصاد و از جمله کسری بودجه را به گونه‌ای مدیریت کند که تورم مهار شود. در حقیقت پیش فرض همه شرایط آماده کشور برای رشد اشتغال، سامان دادن به متغیرهای اصلی اقتصاد و مدیریت صحیح بودجه است.

■ موانع بخش خصوصی برای ایجاد اشتغال برداشته‌شود

یک عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی گفت که اگر بروکراسی اداری برای ورود بخش خصوصی به حوزه اشتغال برداشته شود، حتی بیش از یک میلیون شغل در سال ایجاد خواهد شد اما اگر شرایط اینطور پیش برود ایجاد اشتغال نشدنی است.

مهدی عیسی زاده در گفت و گو با ایسنا با اشاره به وعده رئیس جمهور برای ایجاد ۴ میلیون شغل در ۴ سال و مصوبه اخیر شورای اشتغال برای ایجاد یک میلیون و ۸۵۰ هزار شغل تا پایان سال ۱۴۰۱، اظهار کرد: دولت برای ایجاد یک میلیون شغل در سال وعده داده و من به جرأت می‌توانم بگویم اگر دولت مسیر اشتغال را هدایت کند و این بروکراسی اداری را بردارد که بخش خصوصی بتواند وارد شود، حتی بیش از یک میلیون شغل در سال ایجاد خواهد شد.

وی افزود: در حوزه انتخابیه من بخش خصوصی پول، امکانات و دستگاه آورده و به راحتی می‌تواند برای ۱۵۰۰ نفر شغل ایجاد کند، اما ۷ ماه است که من برای آنها دوندگی می‌کنم و هنوز درگیر و دار اداری مانده‌ام با وجود اینکه دستور رئیس جمهور، وزیر و معاون رئیس جمهور قبلی را دارم اما هنوز اندر خم یک کوچه‌ایم که اگر اینطور پیش برود ایجاد اشتغال نشدنی است. در برخی موارد نیاز به اعتبار دولتی هم نیست و تنها کافی است که سیستم‌های اداری مسیر را برای بخش خصوصی هموار کنند.عیسی زاده همچنین گفت: ما باید به اینها تشویقی بدهیم. در همه دنیا این‌ها را تشویق می‌کنند. در کشورهای همسایه به این افراد تسهیلات بانکی و زمین تشویقی می‌دهند اما ما حتی مسیر مجوزها را برایشان هموار نمی‌کنیم. وقتی بخش خصوصی برای ایجاد اشتغال اعلام آمادگی می‌کند، بلافاصله وزارتخانه باید مسیر را هموار کند و از وزیر تا رده‌های پایین همه برای آنها خبردار بایستند. امیدوارمان شاءالله این اراده در دولت وجود داشته باشد و مشکلات حوزه اشتغال نیز مرتفع شود. به نظر می‌رسد موضوع ایجاد اشتغال به واسطه اینکه طیف وسیعی از افراد جامعه را دربر می‌گیرد، همواره مطالبه اصلی افکار عمومی از دولت‌ها بوده است. در دوره جدید و با توجه به وعده‌های دولت سیزدهم برای ایجاد اشتغال و نزدیک شدن به زمان پایان همه‌گیری کرونا و از سر گیری بسیاری از کسب‌وکارهای زمین مانده، این انتظار از دولت بیش از پیش وجود دارد لذا امید می‌رود که حداقل پس از گذشت یک‌سال از آغاز به کار دولت، کارنامه مشخصی در این زمینه ارائه و شعار ایجاد یک میلیون شغل در هر سال به محک گذاشته شود.

خبرخوان

مجلس فقط گله می‌کند تا مردم خوششان بیاید

غلامعلی جعفرزاده ایمن‌آبادی

مجلس بازتاب صحبت‌های مردم است و هیچکس هم نباید ناراحت شود. استراتژی دولت هم در رابطه با مجلس خوب است یعنی بحث تعامل با بهارستان دارد و نمی‌خواهد در تنش، تضاد و درگیری با مجلس قرار گیرد اما آن چیزی که مهم است و باید رخ دهد این است که نمایندگان به جای گله و مشتنج کردن فضای عمومی جامعه باید برنامه داشته باشند. نمایندگان با این صحبت‌ها یه مقداری کار پوپولیستی انجام می‌دهند، سوالی که مطرح می‌شود این است نمایندگان مجلس کدام برنامه و طرح اقتصادی را به دولت داده‌اند که دولت انجام نداده است؟ حقیقتاً این سؤال بی‌ربطی نیست، معتقدم مجلس باید یک مقدار خودش را مخصوصاً در مسائل اقتصادی، پویاتر و فعال‌تر نشان دهد.

البته ما مسائل مختلفی داریم اما در مسائلی همچون اقتصاد و معیشت مردم در حال حاضر دولت دست تنها است، مشاهده می‌کنیم دولت کار می‌کند اما مجلس می‌نشیند ایراد می‌گیرد در صورتی که مجلس باید برنامه و طرح‌هایش را ارائه دهد و دولت را ملزم به انجام یکسری کارها کند و هنگامی که انجام نداد گلایه کند. به طور مثال امروز مجلس از انتصابات فامیلی مجلس گله می‌کند، سؤال اینجاست چه کسی می‌گوید این خلاف قانون است؟ آیا نباید قانون تعارض منافع هرچه زودتر از سوی مجلس به دولت ابلاغ شود؟ توجه داشته باشید مردم می‌گویند این کار خلاف عرف و اخلاق است، اما مجلس باید خلاف قانون را بگوید؛ اما چرا تکلیف قانون تعارض منافع را زودتر مشخص نمی‌کند که دولت هم تکلیف خودش را بداند. یک جایی قانون ممنوع است؛ یک جایی هم خلاف شأن و عرف است، مجلس باید ریل‌گذار باشد و دولت هم روی آن حرکت کند، اما هنگامی که مجلس ریل نمی‌گذارد، دولت ریل خودش را می‌گذارد و روی آن حرکت می‌کند، از روی حب و بغض که کار خلافی انجام نمی‌دهد. جایی می‌خواندم وزیری ۳ برادرزاده و خواهرزاده‌اش را بر سر کار آورده است، اگر بخواهیم استاندارد صحبت کنیم این شخص کجا خلاف قانون عمل کرده است؟ هیچکس نمی‌تواند بگوید خلاف قانون عملی انجام داده است، بنابراین مجلس هرچه زودتر تکلیف قانون تعارض منافع را مشخص و به دولت ابلاغ کند که اگر دولت‌مردان تخلف کردند، برخورد کند. زمانی مجلس می‌تواند گلایه کند که دولت خلاف قانونش عمل کرده باشد، اما هنگامی که قانونی ابلاغ نشده است، دولت چه کاری می‌خواهد انجام دهد؟

مجلس بگوید برای بورس، حجم نقدینگی، تورم، رتبه‌بندی معلمان و هماهنگی حقوق و بودجه ۱۴۰۰ چه کار کرده است؟ امروز کجا قرار دارد؟ قطعاً مجلس فردا روزی که دولت بودجه می‌دهد، به دلیل این‌که برنامه‌ای ندارد اعتراض می‌کند، در صورتی که امروز شاخص‌های اقتصادی را باید کمیسیون برنامه و بودجه مجلس مشخص کند اما مشاهده می‌کنیم هیچ شاخصی ندارد! با این اوصاف اگر خدا و پیغمبری، دولت برود کاری را انجام دهد می‌شود به آن ایراد گرفت؟

برنامه ششم تمام شده است، اما مجلس برای برنامه هفتم نه اقدام کرده و نه حواسش به آن است. با این شرایط، امروز اسناد بالادستی دولت چیست؟ خودش می‌نویسد، در حال حاضر مجلس می‌تواند یک چارچوبی را تصویب و به دولت بدهد که براساس آن فعالیت و کار کند اما نه تنها هیچ چیز نداده بلکه فقط گله می‌کند تا مردم خوششان بیاید؛ در صورتی که امروز درک، شعور، علم و آگاهی مردم افزایش پیدا کرده است. امروز به مردم بگویید شخصی ۳ فرزند خودش را در جایی منصوب کرده است، می‌گوید مخالف کدام بند قانونی است؟ اما هیچ قانونی وجود ندارد! یا بعضاً خواهان ارائه گزارش ۱۰۰ روزه از دولت می‌شوند در حالی که ۱۰۰ روز برای انجام کارها کم است و این حرف‌ها پوپولسیتی است؛ اصلاً بحث ارائه گزارش ۱۰۰ روزه هم مطرح باشد؛ ترازوی مجلس برای ارائه گزارش چیست؟ شاخص‌های اندازه‌گیری‌مان چیست؟ دولت تورم، حجم نقدینگی، اشتغال، فاصله طبقاتی و دیگر مسائل را باید به چه نقطه‌ای برساند؟ سؤال این است هنگامی که ترازویی وجود ندارد، ما بر چه اساسی می‌خواهیم دولت را قضاوت کنیم؟

زمانی که ترازویی نداریم دولت بیاید گزارش ۱۰۰ روزه هم بدهد آیا می‌توان هنگامی که شاخص‌ها مشخص نیست، قضاوت کنیم این اقدامات خوب بوده یا خیر؟

| اقتصاد |
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

قیمت برنج گران نیست

خبرآنلاین: مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران درباره دلایل گرانی برنج در بازار گفت: تعیین قیمت برنج ایرانی در اختیار کشاورزان است و برنج خارجی نیز با توجه به اینکه با ارز نیمایی وارد کشور می‌شود از شمول قیمت گذاری خارج شده است. وی اظهار داشت: نرخ رشد برنج در مقایسه با رشد نرخ ارز متعادل بوده است اما شرکت بازرگانی دولتی در حال توزیع برنج برای کنترل قیمت‌ها است. این مقام مسئول تاکید کرد: قیمت‌های برنج خارجی در بازار نسبت به نرخ تورم گران نیست حتی وارد کنندگان نسبت به قیمت‌های فعلی برنج خارجی اعتراض دارند و اعلام می‌کنند که هزینه تمام شده آنها بیشتر است. وی اظهار داشت: هر کیلوگرم از بهترین برنج شمال بدون شکستگی ممکن است در بازار تا ۶۰ هزار تومان بالا رفته باشد اما در حال حاضر قالب برنج طارم ۴۷ تا ۴۸ هزار تومان به فروش می‌رسد. سیف گفت: برخی از خبررسانی‌هایی که درباره قیمت برنج صورت می‌گیرد جهت دار است؛ در حال حاضر ذخایر راهبردی در وضعیت مطلوبی قرار دارد. معاون وزیر جهاد کشاورزی همچنین گفت: در حوزه تغییر نرخ ارز هیچ تصمیمی تا به این لحظه گرفته نشده است هر آنچه که اتفاق افتاده فقط بررسی و مطالعه بوده است.

صادرات نخل هنوز ادامه دارد

ایلنا: رییس انجمن ملی خرما درباره فروش نخل‌ها به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس، گفت: متاسفانه باید این خبر را تأیید کنم صادرات نخل از ایران به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس در شهرهای جنوبی کشور به‌ویژه بوشهر، صورت گرفته است و هنوز هم ادامه دارد. محسن رشید فرخی بابیان اینکه در سطح وسیع صادرات نخل صورت نمی‌گیرد، تصریح کرد: صادرات نخل با وجود محدودیت‌هایی که وزارت جهاد کشاورزی اعمال کرده است اجرا می‌شود. باید جلوی این مسئله تا تبدیل به یک شغل نشده است گرفته شود. رشیدفرخی ادامه داد: به این نکته توجه کنیم که درخت نخل توانایی سازگاری با رطوبت کم و کم‌آبی را دارد. پس این اظهارات که این درختان خشک و غیرمثمر هستند از اساس درست نیست اگر چنین است چرا این درختان از ریشه کنده می‌شوند؟ حتی اگر بپذیریم این درخت‌ها غیرمثمر هستند کندن و جابه جا کردن آن نباید صورت بگیرد چراکه باعث تخریب محیط زیست می‌شود از این‌رو لازم است که این مسئله را قاچاق تلقی شود و با کسانی که اقدام به چنین کاری می‌کنند به شدت مقابله کنیم. وی تصریح کرد: این زنگ خطر باید جدی گرفته شود چرا که ممکن است در آینده بهترین درخت‌های ما فروخته شوند.

رقم صادرات برق به ۱۰۰۰ مگاوات رسید

ایلنا: سخنگوی صنعت برق رقم صادرات درباره میزان صادرات و واردات برق اظهار داشت: اولویت ما تأمین برق داخل کشور است و در صورتی که ظرفیت کافی داشته باشیم قطعاً صادرات خواهیم داشت. مصطفی رجبی مشهدی افزود: واردات ما در حداکثر میزان است بعد از فصل تابستان اقدامات اولیه در زمینه قراردادهایی که نیاز به الحاقیه و یا تمدید داشتند، انجام شد تا بتوانیم در فصل سرد و همچنین تابستان سال آینده که نیاز به واردات داریم از حداکثر ظرفیت استفاده کنیم. وی رقم صادرات را ۱۰۰۰ مگاوات عنوان کرد و گفت: صادرات برق ایران به کشورهای طرف قرارداد برابر تعهدات در حال انجام است.

آمریکا اجازه تهاتر بین ایران و پاکستان را نمی‌دهد

ایلنا: درحالی که عبدالرزاق داود مشاور ارشد نخست وزیر پاکستان در امور بازرگانی و سرمایه گذاری (سرپرست وزارتخانه بازرگانی پاکستان) در دیدار با وزیر کشاورزی ایران اظهار کرد: پاکستان دارای برنج و ایران دارای نفت و پتروشیمی است که می‌توانیم این کالاها را با هم تهاتر کنیم. مسیح کشاورز، دبیر انجمن واردکنندگان برنج، گفت: این سخنان بارها از سوی پاکستانی‌ها اعلام شده است اما هیچگاه عملیاتی نشد. کشاورز با بیان اینکه بانک‌های پاکستانی وابسته به آمریکا هستند، تصریح کرد: آمریکا اجازه تهاتر بین ایران و پاکستان را نمی‌دهد. به‌همین دلیل ما نمی‌توانیم وارد مذاکره با این کشور شویم ممکن است بین دولت‌ها بدون دخیل کردن بانک‌ها تهاتری صورت بگیرد اما این امکان سالهاست که برای بخش خصوصی فراهم نشده است.

اصلی‌ترین چالش اقتصادی دولت رئیسی برای اداره کشور چیست

دوراهی نفت و مالیات

ستار محمدی تلوار
روزنامه نگار

گروه اقتصادی: حدود یک ماه مانده تا دولت سیزدهم نخستین لایحه بودجه خود را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. تاکنون تیم اقتصادی دولت به روش‌های مختلف رویکرد اقتصادی خود را درباره مسائلی چون نقدینگی و تورم، رشد اقتصادی، ارز ۴۲۰۰ تومانی، یارانه‌ها، مالیات، ساماندهی طرح‌های عمرانی نیمه کاره، مسکن، بیکاری و سایر موارد بیان کرده است.

بودجه ۱۴۰۱ به عنوان برنامه و چراغ راه اداره کشور در سال پیش رو مهمترین سندی خواهد بود که برنامه‌های مختلف اعضای دولت را یک کاسه کرده و چشم‌انداز روشنی از برنامه‌ها را ارائه خواهد داد. مثل همیشه در زمان ارائه لایحه بودجه، موضوع منابع و درآمدهای دولت از اهمیت زیادی برخوردار است. پیش‌بینی‌های درآمدی مشخص کننده سقف مصارف و هزینه‌ها هستند.همیشه درآمدهای نفتی نقش مهمی در بودجه ایفا کرده است، اما در دو یا سه سال اخیر کاهش این نوع درآمد، دولتمردان را به فکر دستیابی به درآمدهای پایدارتر انداخته و مضرات تکیه صرف بر نفت را به آنها متذکر شده است. بنابراین، زمان آن رسیده است که برای قطع وابستگی بودجه به نفت کاری جدی انجام شود.

■ قطع وابستگی نفت چیست؟

البته وقتی سخن از قطع وابستگی بودجه به نفت می‌شود منظور این نیست که درِ چاه‌های نفتی بسته شود، یا نفتی به فروش نرسد. توسعه زیرساخت‌ها و اجرای طرح‌های عمرانی نیازمند درآمدهای نفت و گاز است.

مشکل اصلی در رابطه بودجه و نفت از اینجا ریشه می‌گیرد. در بودجه اصطلاحی هست به نام «تراز عملیاتی». زمانی که درآمدهای غیرنفتی دولت کفاف هزینه‌های جاری آن را ندهد ناترازی پیش می‌آید. دولت مجبور می‌شود یا از درآمدهای نفتی بردارد، در صورت نبود درآمد نفتی کافی، دچار کسری بودجه می‌شود.

از آغاز وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفتی ۸۰ سال می‌گذرد. در این مدت به طور مداوم از قطع وابستگی بودجه نفت صحبت شده است، اما هرگز این اتفاق نیفتاد. دولت روز به روز بزرگتر و بزرگتر شد و هزینه‌هایش نیز بیشتر و بیشتر.

البته به موازات آن، درآمدهای نفتی نیز افزایش یافت و در عمل، دولت بی نیاز از سایر درآمدها و از جمله مهم‌ترین آن‌ها یعنی مالیات شد. مالیات تنها درآمدی است که می‌تواند دولت را از شر کسری بودجه رها کند و اجازه ندهد هرگز تراز عملیاتی بودجه دچار ناترازی شود.

■ اصلاح نظام مالیاتی، بدونه فشار بر مالیات دهندگان

اگرچه نظام مالیاتی همیشه وجود داشته است، اما هرگز درست کار نکرده و جایگاه و کارکرد اصلی خود را نیافته است. این نظام با دو مشکل اساسی فرار مالیاتی و معافیت‌های مالیاتی غیر موجه رو به رو است.حل معضل معافیت‌های مالیاتی سخت نیست، اما رفع مشکل فرار مالیاتی به عنوان یکی از معضلات اصلیِ اقتصاد کشور به راحتی صورت نمی‌گیرد. برآوردهای مختلفی از میزان فرار مالیاتی در کشور وجود دارد اما روشن است که رقم آن بسیار قابل توجه است. احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد در اواخر سال ۱۳۹۹، به عنوان نماینده وقت مجلس و عضو کمیسیون اقتصادی میزان فرار مالیاتی را بین ۸۰ تا ۱۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد کرده بود. این عدد به راحتی قابل گذشت نیست.

اصلاح نظام مالیاتی با هدف حذف و یا کاهش قابل توجه فرار مالیاتی، ضرورتی است که از مدت‌ها پیش در دستور کار قرار داشته و چند سالی است که در چارچوب هوشمندسازی اقتصاد و هوشمندسازی نظام مالیاتی مورد توجه بیشتر و در آستانه عملیاتی شدن قرار گرفته است.

درباره ضرورت و چگونگی اصلاح نظام مالیاتی «آلبرت بغزیان»، اقتصاددان و استاد دانشگاه تهران در گفت و گو با ایرنا گفت: وضعیت مالیات‌ستانی ایران مناسب نیست. نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی ما زیر ۱۰ درصد است. این درحالی است که برخی از کشورهای همسایه ایران این نسبت به ۲۵ درصد می‌رسد.وی ادامه داد: مشکل نظام مالیاتی هم از معافیت‌های مالیاتی غیر ضروری ناشی می‌شود و هم از فرار مالیاتی. به نظر من تمرکز باید بر جلوگیری از فرار مالیاتی و حذف معافیت‌های مالیاتی غیر ضروری باشد. دولت می‌تواند بدون ایجاد فشار بر مالیات دهندگان و بدون فشار بر تولیدکنندگان، درآمدهای مالیاتی خود را به طرز قابل توجهی افزایش دهد. باید فشار اصلی بر آنهایی وارد شود که از دادن مالیات فرار می‌کنند. تجمیع درآمدهای افراد راهی مناسب برای تحقق اهداف مالیاتی دولت است. این موضوع چیز جدیدی نیست و همیشه از سوی اساتید و مسئولین مورد تأکید بوده است. اینکه چرا اجرایی نمی‌شود جای سؤال دارد.

■ کشور را بدون درآمدهای نفتی هم می‌توان اداره کرد

این استاد دانشگاه اظهار داشت: به نظر من این کشور را با درآمدهای مالیاتی و بدون کسری بودجه می‌توان اداره کرد. اگر اراده‌ای برای بستن راه‌های فرار مالیاتی باشد، با وجود پیشرفت تکنولوژی‌های اطلاعاتی و ارتباطی امروز می‌شود با یک کد ملی میزان درآمد هر فرد را مشخص و مالیات آن را اخذ کرد.

بغزیان افزود: به نظر می‌رسد با اجرایی شدن این موضوع منافع عده زیادی به خطر می‌افتد. به همین خاطر در برابر آن سنگ اندازی می‌کنند. با این حال امیدواریم در دولت کنونی لایحه مالیات بر مجموع درآمد به مرحله اجرا برسد تا بدین ترتیب مانع از فرار مالیاتی شود.

وی در مورد فرار مالیاتی اضافه کرد: در ایران مجازات فرار مالیاتی متناسب با جرم نیست. جریمه‌هایی که در نظر می‌گیرند بسیار کم است و مانع فرار مالیاتی نمی‌شود. در کشورهای که در زمینه مالیات ستانی تجربه موفقی داشته‌اند مجازات فرار مالیاتی بسیار سنگین است. نمی‌گویم که در آن کشورها فرار مالیاتی وجود ندارد اما خیلی کمتر است.اگر نظام مالیاتی اصلاح و مالیات به درستی اخذ شود می‌توان درآمدهای نفتی را به سمت بخش عمرانی بودجه سوق داد. بسیاری از کشورهایی که نفت ندارند بودجه و اقتصادشان را بدون کسری و مشکل اداره می‌کنند. ما هم می‌توانیم درآمدهای نفتی را به زیرساخت‌ها و بخش عمرانی اختصاص دهیم.

دولت ماهی ۶۰۰ هزار میلیارد تومان حقوق پرداخت می‌کند

جبران کسری بودجه؛ دروغ مصلحت‌آمیز یا منفعت خیز؟

■ سؤال کارشناسان از دولت: بدون استقراض چگونه بودجه را تراز کردید؟

مریم فکری
روزنامه نگار

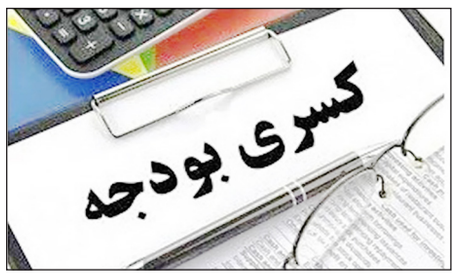

کسری شدید بودجه و چگونگی جبران آن، این روزها دغدغه بسیاری از کارشناسان شده است؛ آن هم در شرایطی که نه درآمد نفتی وجود دارد و نه امکان افزایش درآمد مالیاتی و گمرکی و سایر درآمدها. این در حالی است که دولت ماهانه حدود ۶۰۰ هزار میلیارد تومان حقوق پرداخت می‌کند. در عین حال، دولت در بخش‌های یارانه‌ای تعهداتی دارد که باید ماه به ماه ادا کند و در کنار آن، زمزمه‌هایی شنیده می‌شود که احتمال دارد به تعهدات یارانه‌ای دولت اضافه شود؛ آن‌طور که محسن رضایی، معاون اقتصادی دولت اعلام کرده و از خبرهای خوش در آذرماه سخن گفته است.

در این شرایط، گزارش‌ها حاکی از آن است که کسری ۴۵۰ هزار تومانی بودجه پیش پای دولت است، اما با این وجود، احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد مدعی است در شرایطی که کشور با کسری بودجه بی‌سابقه تحویل دولت سیزدهم شد، اما در مهرماه مخارج دولت بدون هیچ انتشار اوراق بدهی جدید تأمین شد.

■ تأمین مالی بودجه چگونه؟

آیا واقعاً این‌گونه است و دولت برای تأمین مالی بودجه چه کرده است؟ دولت‌های گذشته در سال‌های اخیر برای جبران کسری بودجه به استقراض از بانک مرکزی روی آوردند و به چند روش مستقیم و غیرمستقیم از آن درخواست چاپ پول کردند.

نخستین راه، استقراض مستقیم دولت از منابع بانک مرکزی است. به این صورت که اگر دولت نتواند کسری بودجه را از طریق افزایش مالیات یا انتشار اوراق قرضه دولتی که همان استقراض از بازار بدهی است، تأمین کند، اقدام به انتشار پول یا همان استقراض از بانک مرکزی می‌کند. دومین راه استقراض دولت از بانک مرکزی، از طریق استقراض بانک‌ها از بانک مرکزی است؛ در واقع میزان اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی افزایش می‌یابد و در این روش بانک‌ها واسطه این استقراض هستند. استقراض از بانک مرکزی موجب رشد پایه پولی و حجم نقدینگی و در نهایت ایجاد تورم در کشور می‌شود.طبق آمارهای بانک مرکزی، در سه ماهه ابتدای سال ۱۴۰۰ بدهی دولت به این بانک به ۱۶۵ هزار میلیارد تومان رسیده است که رشدی ۴۳.۴ درصدی نسبت به اسفندماه سال ۱۳۹۹ داشته است. این رقم تنها بدهی دولت به بانک مرکزی است. اما آمارهای بانک مرکزی نشانگر آن هستند که بدهی دولت به بانک‌ها در سه ماهه ابتدای امسال نسبت به اسفند ۱۳۹۹ رشدی ۶.۲ درصدی داشته و به ۴۲۱ هزار میلیارد تومان رسیده است.از سوی دیگر، با توجه به اینکه این رقم فقط بدهی خود دولت است، باید افزود که بدهی شرکت‌های دولتی به بانک‌های کشور نیز رشدی ۶۵.۱ درصدی سبت به اسفندماه سال ۱۳۹۹ داشته و به بیش از ۲۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. بدهی شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی نیز در سه ماهه ابتدای ۱۴۰۰ به ۳۶.۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. در این میان، بنا به گزارش نماگرهای بانک مرکزی، بدهی بخش دولتی به سیستم بانکی در سه ماهه ابتدای امسال رقمی بیش از ۶۴۷ هزار میلیارد تومان است که از رشد ۱۵.۴ درصدی نسبت به اسفندماه سال ۱۳۹۹ برخوردار بوده است.

■ حقوق ماهانه ۶۰۰ هزار میلیارد تومانی

در همین خصوص، احمد حاتمی‌یزدی درباره خبرهای منتشر شده درباره عدم استقراض از بانک مرکزی و نحوه جبران کسری بودجه، می‌گوید: من یاد گفته سعدی افتادم که گفت دروغ مصلحت‌آمیز به از راست فتنه‌انگیز! تصور می‌کنم این دستور زندگی فردی است، نه زندگی خانوادگی و اجتماعی.

وی می‌افزاید: دولت‌های ما متاسفانه هیچ تعهدی به راستگویی نداشته‌اند و فکر می‌کنند مرتباً ما در مقطع حساس تاریخی هستیم که اقتضا می‌کند راست نگوییم.این کارشناس اقتصادی با بیان این‌که داستان استقراض از بانک مرکزی نیز همین است، تصریح می‌کند: از رییس‌جمهور و وزیر اقتصاد خواهش می‌کنم اگر استقراض نکردیم، آمار و ارقام بدهید. درآمد دولت که مشخص است. این‌ها را می‌شود به مردم گفت از آنچه در بودجه نوشته بودیم برای فروش نفت و گاز که چقدر تولید می‌کنیم و چقدر می‌فروشیم، واقعیت چیست؟ قیمت‌های فروش ما چقدر بوده است؟حاتمی‌یزدی متذکر می‌شود: اگر درآمد نفت و گاز محقق نشود، طبیعی است درآمد گمرک و مالیات هم محقق نمی‌شود. وقتی درآمدها کاهش یابد، برای عدم استقراض، باید هزینه‌ها را کاهش دهیم. نیروی انسانی کارکنان دولت و نیروهای مسلح بسیار زیاد هستند. کدام را کاهش داده‌ایم؟ سالی ۶۰۰ هزار میلیارد تومان داریم حقوق می‌دهیم.وی ادامه می‌دهد: تنها راه دولت این است که بودجه عمرانی‌اش را صرف نکند که در نتیجه، اشتغال دچار مشکل می‌شود. وقتی هم توان بانک‌ها را صرف خرید اوراق قرضه کنیم، بانک‌ها پولی برای وام دادن به صنعت ندارند که در نتیجه رکود بیشتر و اشتغال بی‌رونق می‌شود.این کارشناس اقتصادی یادآور می‌شود: در ۴۰ سال اخیر هر وقت دولت کسری بودجه داشته، از بانک مرکزی استقراض کرده است. الان همه کارشناسان می‌گویند یا دولت مستقیماً از بانک مرکزی برداشت می‌کند یا به صورت غیرمستقیم استقراض می‌کند. اگر همه اشتباه می‌گویند، آقای خاندوزی بگوید چه کرده است که بودجه را بدون استقراض تراز کرده است؟ این‌ها را آقایان می‌دانند، ولی روال دروغ مصلحت‌آمیز دارند.حاتمی‌یزدی تاکید می‌کند: این روال باعث شده اعتماد مردم به دولت و نظام اداری در تمام سطوح از شهرداری تا بانک‌ها و ثبت کاهش یابد. مسوولان امر را سوگند می‌دهم شما را به خدا با مردم راست و شفاف حرف بزنید. شما اطلاعاتی دارید که ما نداریم. بیایند راست بگویند چطور کاهش درآمد نفت و مالیات و گمرک را جبران کرده‌اند؟ مگر راهی جز استقراض از بانک مرکزی داشتند؟ لازم است به خاطر اعتماد کردن مردم به شما، راست و شفاف صحبت کنید.

■ استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی؟

مرتضی افقه، اقتصاددان نیز در گفت‌وگو با خبرآنلاین می‌گوید: خلأ ناشی از نبود درآمدهای نفتی به جز از طریق استقراض از بانک مرکزی چه مستقیم و چه غیرمستقیم میسر نیست.

وی می‌افزاید: منابع تأمین کسری بودجه یا از خارج بوده یا استقراض از بانک مرکزی یا از مردم که در این مدت چون درآمد نفتی نداشتیم، از فروش دارایی‌ها تا صندوق توسعه ملی، هر چه دولت امکان داشته، مصرف کرده است. ضمن اینکه فروش اوراق بدهی با توجه به تفاوت نرخ تورم و نرخ سود، قاعدتاً خریدار مردمی ندارند. دولت به ازای بدهی‌های خود به پیمانکاران، این اوراق را تحمیل می‌کند که یک ظلم است.این کارشناس اقتصادی متذکر می‌شود: به نظر نمی‌رسد دولت به جز بانک مرکزی، فعلاً امکان زیادی برای جایگزین کردن خلاء درآمدهای نفتی داشته باشد. این بیشتر به واقعیت نزدیک است که استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی اتفاق افتاده است. هیچ راه دیگری هم دولت ندارد؛ مگر اینکه بحث فروش نفت را حل کند.افقه عنوان می‌کند: شاید دولت باید هزینه‌های جاری مازداش را کم کند که تعداد زیادی نانخور به بودجه آویزان هستند که توسط افراد ذی‌نفوذ آمده‌اند و در کوتاه مدت امکان دور کردن آنها از این بودجه نیست. من هم تمایل دارم بگویم تمرکز دولت بر منابع بانک مرکزی است.

گزارش

فرار سرمایه گذاران افغانستانی از ایران؟

جواد هاشمی
روزنامه نگار

هر چند ایران در سال‌های گذشته تلاش کرده با فراهم کردن مقدمات لازم، شرایط را برای جذب سرمایه گذاری‌های خارجی فراهم کند اما مشکلات تحریم و بالا رفتن ریسک سرمایه گذاری در ایران باعث شده، میزان سرمایه گذاری خارجی در کشور افزایش چشم گیری پیدا نکند. یکی از سیاست‌هایی که دولت‌ها برای جذب سرمایه گذاری خارجی در دستور کار قرار می‌دهند، ارائه برخی امتیازها به سرمایه گذاران است. از معافیت‌های مالیاتی و تضمین بازگشت اصل سرمایه گرفته تا فراهم کردن شرایط اقاماتی بخشی از این سیاست‌هاست که در سال‌های گذشته بسیاری از کشورهای همسایه ایران از جمله ترکیه آن را در دستور کار قرار داده‌اند. حالا حسین سلیمی - رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و افغانستان - می‌گوید در صورتی که ایران شرایط لازم را برای حفظ سرمایه گذاران افغانستانی فراهم نکند، آن‌ها به سمت حضور در ترکیه حرکت خواهند کرد.رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان و عضو هیات واگذاری مجوزهای سرمایه گذاری با بیان اینکه در هر جلسه این هیات به طور تقریبی، ۳۰ درصد درخواست‌ها برای سرمایه‌گذاری از سوی سرمایه گذاران افغانستانی مطرح شده است، گفت که ارزش این درخواست‌ها از ۳۰۰ هزار دلار تا حدود ۲۰ میلیون دلار متغیر است. در آخرین جلسه هیات واگذاری مجوزهای سرمایه گذاری که در مهرماه برگزار شد، حدود ۴۴ طرح سرمایه‌گذاری مورد بررسی قرار گرفت که حدود ۱۷ طرح مربوط به سرمایه گذاران افغانستانی بود.

سلیمی با اشاره به اینکه بعد از تحولات سیاسی در افغانستان طی ماه‌های اخیر، درخواست‌های سرمایه گذاری از سوی اتباع این کشور افزایش یافته است، ادامه داد: پیش از این، درخواست‌ها بیشتر معطوف به رقم ۳۰۰ هزار دلار به عنوان کف سرمایه گذاری برای دریافت اقامت بود. اما اخیراً این ارقام افزایش یافته است. به طوری که اکنون یک پروژه سرمایه گذاری برای کشت محصولات کشاورزی و دامپروری با رقم ۱۷ میلیون دلار در کرمانشاه تعریف شده است. یا یکی از سرمایه گذاران، پروژه‌ای برای کشت گلخانه‌ای در منطقه خراسان ایجاد کرده است که ارزش این سرمایه گذاری بیش از یک میلیون دلار است.او با بیان اینکه ۸۰ درصد سرمایه گذاری افاغنه در خراسان رضوی صورت گرفته است، ادامه داد: آنچه اخیراً نگرانی ایجاد کرده، آن است که سرمایه گذاران افغانستانی به سوی سرمایه گذاری در ترکیه تمایل پیدا کرده‌اند. به هرحال، آن‌ها در ترکیه با سرمایه گذاری ۲۵۰ هزار دلاری می‌توانند علاوه بر اقامت، گذرنامه ترکیه را نیز دریافت کرده و به سرعت مجوزهای لازم، نظیر حق تحصیل فرزندانشان را دریافت کنند. درحالی که درایران این فرآیند طولانی بوده و آنها با سرمایه گذاری این رقم تنها از اقامت پنج ساله برخوردار می‌شوند که پس از پنج سال باید آن را تمدید کنند. سلیمی در ادامه با اشاره به نیاز کشور به منابع مالی، از ضرورت تعیین مشوق‌هایی که موجب ارجحیت یافتن ایران برای سرمایه گذاران خارجی از جمله سرمایه گذاران افغانستانی می‌شود، سخن گفت و تسریع در صدور ویزا، اصلاح شرایط اقامت و نیز تعیین معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه گذاران خارجی را از جمله این مشوق‌ها برشمرد.

سلیمی همچنین مشکلات مهاجران افغان برای اقامت، دریافت شناسنامه و نیز حق تحصیل فرزندان آنها در ایران را مورد اشاره قرار داد و به سایت اتاق تهران گفت: برای توسعه مراودات با این کشور می‌توان از الگوهای مختلفی بهره گرفت؛ از جمله ایجاد واحد صنعتی مشترک در خاک افغانستان به ویژه در صنعت خودرو یا حوزه معدن کاری. همچنین با توجه به برخورداری افغانستان از آب کافی، می‌توان نسبت به کشت فراسرزمینی، فراوری محصولات در ایران و صادرات به این کشور اقدام کرد. رئیس اتاق مشترک ایران و افغانستان همچنین گفت که الگوی پذیرش مهاجران مکزیکی در آمریکا به صورت فصلی در مورد مهاجران افغانستانی در ایران نیز قابل انجام است.

هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

جنجال ممنوعیت درج نام زنان در آگهی ترحیم

فارس: روابط عمومی اداره کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی در واکنش به انتشار نامه‌ای از سوی اداره تبلیغات اسلامی شهرستان ملکان مبنی بر ممنوعیت درج نام زنان در اطلاعیه‌های مجالس ترحیم اعلام کرد این نامه فاقد وجاهت قانونی است و برخورد لازم با نویسنده صورت گرفته است. طی روزهای گذشته نامه‌ای با امضای «عادل قربانزاده» رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان ملکان در آذربایجان شرقی منتشر شده است که در آن خطاب به مدیر چاپ خانه و خدمات کامپیوتری نوشته شده است که ذکر نام زنان در اطلاعیه‌های مجالس ترحیم ممنوع و پیگرد قانونی خواهد داشت.

اعلام جزئیات تزریق دوز سوم واکسن کرونا در ایران

ایسنا: رییس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت درباره شرایط تزریق دز سوم واکسن به افراد بالای ۶۰ سال و فراخوان داده شده، گفت: افراد بالای ۶۰ سالی که در نوبت اول و دوم واکسن غیرفعال شده کووایران برکت و سینوفارم دریافت کردند و چهار ماه از تزریق دز دومشان گذشته باشد، مشمول این طرح هستند و پس از مراجعه به مراکز مجدداً همان نوع واکسن را در دز سوم دریافت خواهند کرد. محسن زهرایی افزود: فعلاً برای سایر پلتفرم‌های واکسن‌ها (پروتئین نوترکیب، آدنوویروس و...) دستورالعمل تزریق دوز سوم نداریم.زهرایی با تاکید بر اینکه دز یادآور واکسن با دز سوم متفاوت است، بیان کرد: دز سوم هم مانند دز دوم جزئی از فرایند واکسیناسیون است و مشخص شده است که این واکسن‌ها برای اینکه حداکثر اثربخشی را داشته باشند، باید دز سومشان هم در گروه یاد شده تزریق شود. رییس اداره بیماری‌های قابل پیشگیری با واکسن وزارت بهداشت درباره تزریق واکسن پاستوکووک پلاس، اظهار کرد: دز سوم این واکسن فقط برای گروه سنی بالای ۱۸ نیاز است و کسانی که نوبت اول و دوم پاستوکووک را دریافت کنند دوز سوم آن را هم دریافت می‌کنند.

اخذ مجوز بازگشایی مدارس ابتدایی از ستاد مقابله با کرونا

ایلنا: سرپرست وزارت آموزش و پرورش گفت: مجوز بازگشایی مدارس ابتدایی از ستاد کرونا گرفته و به استان‌ها نیز ابلاغ شده است. علیرضا کاظمی در گردهمایی مشترک اعضای شورای معاونان و مدیران کل آموزش و پرورش استان‌های سراسر کشور با بیان اینکه در نظام تعلیم و تربیت، مهر امسال دیگر تکرار نخواهد شد اظهار کرد: دلیل این تفاوت مواجهه با مولفه‌های متفاوت نسبت به مهرماه‌های دیگر بود لذا امروز در این گردهمایی می‌طلبید به همکاران خداقوت بگوییم. در آستانه آزمون بزرگی هستیم که باید همفکری و هماهنگی بیشتری داشته باشیم در این مدت یکی از تلاش‌های سخت آموزش و پرورش، تبیین الگوی بازگشایی مدارس و تمهید مقدمات اجرای این الگو بود. کاظمی با اعلام اینکه مجوز بازگشایی مدارس ابتدایی را از ستاد کرونا گرفتیم و به استان‌ها نیز ابلاغ کردیم ادامه داد: تمهیدات درون سازمانی برای بازگشایی مدارس گرفته‌ایم که نیاز به بررسی دارد، لذا باید کار خود را با اقتدار و برنامه دنبال کنیم. سرپرست وزارت آموزش و پرورش عنوان کرد: این وزارت خانه تاکنون کار خود را با تمام سختی‌ها دنبال کرده است و آغاز سال تحصیلی برای ما مهم بود.

ماجرای صادرات نخل چه بود؟

تسنیم: در پی انتشار تصاویری در فضای مجازی مبنی بر فروش درخت‌های نخل در شهرستان دشتستان و صادرات به کشورهای حوزه خلیج فارس، یاسر حیدری دادستان این شهرستان با بیان اینکه این نخل‌ها غیرمثمر و دارای محصول با کیفیت پایین بوده‌اند، گفت: فردی که صاحب این درخت‌های نخل بوده، حدود ۱۸ درخت را به دلیل بی‌کیفیت بودن محصول به قیمت هر کدام حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان می‌فروشد و کارشناسان جهاد کشاورزی نیز غیرمثمر بودن و نداشتن صرفه اقتصادی نخل‌ها را تأیید کرده‌اند.حیدری با تکذیب ادعای صادرات نخل‌ها به کشورهای حوزه خلیج فارس خاطرنشان کرد: حسب مصاحبه صورت گرفته کارشناسان جهاد با فرد موردنظر، این نخل‌ها در فضای سبز منطقه مورد استفاده قرار گرفته است. دادستان دشتستان این را هم گفت که صادرات نخل صرفاً با مجوز جهاد کشاورزی صورت می‌گیرد.

اما و اگرهای قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»

معمای جوانی جمعیت!

مینا عبادی
روزنامه‌نگار

گروه اجتماعی: «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، طرح بحث برانگیزی که حدود یک سال بر سر برخی مواد مربوط به غربالگری و سقط درمانی، اما و اگرهای فراوانی از سوی متخصصین امر ایجاد کرد؛ سرانجام در حالی تبدیل به قانون شد که علیرغم در نظر گرفتن مشوق‌های اقتصادی، شغلی و اجتماعی برای سوق دادن زوجین به فرزندآوری، وجود مواد قانونی همچون اختیاری بودن غربالگری، ثبت اطلاعات مادران باردار در سامانه‌ای ویژه، عدم الزام پزشکان به تجویز غربالگری و عدم پیگرد در صورت معلولیت نوزاد، شروط سخت سقط جنین و ... به نظر می‌رسد ابهاماتش هنوز باقیست.حدود یک سال پیش بود که طرح «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد و پس از کش و قوس‌های فراوان و البته مخالفت‌های متخصصین امر با برخی مواد آن، سرانجام ۱۰ آبان سال جاری با تأیید شورای نگهبان رسماً این طرح ۷۴ ماده‌ای به قانون تبدیل شد.به طور کلی این قانون سعی در حمایت از جوانان در آستانه ازدواج یا زوجین جوان، زوجین نابارور و پیشگیری از ناباروری، حمایت از مادران برای دوران بارداری، زایمان و شیردهی، بهبود کیفیت زایمان طبیعی و ارائه تسهیلات برای آن، حمایت از خانواده‌های دارای سه فرزند و بیشتر، حمایت‌های مالی برای تولد چندقلوها، حمایت از مادران شاغل و طلبه و دانشجو و حتی غیر شاغل دارد و در این راستا تسهیلاتی در حوزه اقتصادی و اجتماعی به خانواده ارائه و اقداماتی را هم در حوزه آموزش و فرهنگ سازی دنبال می‌کند.

افزایش ۲ درصدی امتیاز در جذب و استخدام به ازای تأهل، تحت پوشش بیمه قرار گرفتن تمامی زوجین نابارور، اجرای آزمایشهای علمی در مورد مواد و فرآورده‌های وارداتی تراریخته مؤثر در ناباروری و رعایت ضوابط سازمان پدافند غیر عامل، انتقال عوائد حاصل از جریمه و مصادره اموال مشارکت کنندگان در سقط غیر قانونی به خزانه جهت درمان ناباروری، استقرار متخصصان طب سنتی در مراکز ناباروری، تحت پوشش کامل قراردادن کلیه مادران در دوران بارداری و شیردهی تا پایان پنج سالگی کودکان بر اساس آزمون «وسع»، جلوگیری از القای هرگونه ترس و هراس نسبت به بارداری، استانداردسازی عملکرد ارائه دهندگان خدمات بارداری و سلامت مادر و جنین و ارزشیابی با صدور و لغو مجوز، اختیاری بودن غربالگری همراه با نظر پزشک متخصص، اصلاح روشهای غربالگری و استاندارد سازی مقادیر مثبت و منفی کاذب نتایج آزمایشها، تسهیلات قرض الحسنه برای تولد فرزند اول تا پنجم و بالاتر به ترتیب از ۱۰ تا ۵۰ میلیون تومان با تنفس شش ماهه، فروش بدون نوبت و بدون قرعه کشی خودروی ایرانی به قیمت کارخانه پس از تولد فرزند دوم به بعد برای مادران، آموزش غیر حضوری و مجازی مادران دانشجو یا طلبه دارای فرزند زیر سه سال، کاهش سن بازنشستگی مادر به مدت یک سال به ازای تولد هر فرزند، اختصاص یک سوم ظرفیت تبلیغات محیطی به موضوع فرزندآوری، حذف محتوای آموزشی مخالف فرزندآوری، قانونی کردن آموزشهای اخلاقی، حقوقی و روانشناختی و سلامت باروری حین ازدواج، آموزش مادران جهت آمادگی زایمان طبیعی و تغییرعلمی متون در راستای تبیین مضرات مادی و معنوی سقط جنین و عوارض داروهای ضد بارداری و ... از جمله اقداماتی است که قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت آن را دنبال می‌کند.

اجرای مشوقهای در نظر گرفته شده و تمام مواد قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» با تشکیل «ستاد ملی جمعیت» به ریاست رئیس جمهوری نظارت می‌شوند. رئیس جمهوری، دبیر ستاد، وزرای کشور، بهداشت، علوم، ورزش، راه و شهرسازی، تعاون، اطلاعات، امور اقتصاد و دارایی، آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد اسلامی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و روسای سازمانهای صدا و سیما، برنامه و بودجه، تبلیغات اسلامی و پزشکی قانونی، معاون امور زنان و خانواده رئیس جمهوری، دادستان کل کشور، رئیس شورای فرهنگی و اجتماعی زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی، رئیس مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، دو نفر نماینده مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح و رئیس سازمان بسیج مستضعفان اعضای این ستاد هستند و جلسات آن باید حداقل هر سه ماه یک بار با اکثریت اعضا تشکیل شود. همچنین با نظر نمایندگان مجلس این قانون قرار است به مدت هفت سال به صورت آزمایشی اجرا شود و پس از آن نیز با تصویب مجلس قابل تمدید است.در این میان اما اگرچه مشوق‌های در نظر گرفته شده برای تشویق زوجین به باروری در خور توجه است اما همچنان نگرانی‌های عمیقی نظیر محدود کردن دسترسی به اقلام پیشگیری از بارداری و افزایش بارداریهای ناخواسته و رجوع برای سقطهای غیرقانونی از یک سو و از سوی دیگر تخلف نبودن عدم ارجاع مادر باردار به غربالگری ناهنجاری جنینی توسط پزشک یا اعضا کادر بهداشتی و درمانی ـ که می‌تواند تولد نوزادان با اختلالات ژنتیکی و معلول را افزایش دهد ـ وجود دارد.

■ کاهش سالانه ۵ درصد از میزان زایمان به روش جراحی نسبت به نرخ کل زایمان

مطابق با بند «ج» ماده ۵۰ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، پرداخت بیمه در موارد زایمان به روش جراحی، خارج از دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت بهداشت ممنوع است مگر در مواردی که بیمه‌گر قبل از لازم الاجرا شدن این قانون متعهد به پرداخت بوده باشد. همچنین مطابق با بند «د» همین ماده وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی موظف است عملکرد بیمارستانها را در زمینه کاهش سالانه پنج درصد از میزان زایمان به روش جراحی نسبت به نرخ کل زایمان با رعایت موازین علمی در جهت حفظ سلامت مادر و جنین را به عنوان پیش نیاز اعتبار بخشی به بیمارستانها قرار دهد. این در حالیست که به عقیده کارشناسان این امر می‌تواند ممانعت زنان از بارداری بدلیل درد زایمان را در پی داشته باشه و به عبارت دیگر بحث دخالت در تعیین نوع زایمان و به نوعی ورود به حریم خصوصی و تعیین تکلیف و اجبار در انتخاب زایمان به روش طبیعی را تداعی می‌کند که خود نه تنها مشوقی در افزایش تولدها نخواهد بود بلکه می‌تواند مانعی جدی بر سر راه تشویق زنان به بارداری باشد.

■ توزیع رایگان و تشویق به استفاده از اقلام پیشگیری از بارداری؛ ممنوع

همچنین مطابق با ماده ۵۱ قانون یاد شده، هرگونه توزیع رایگان یا یارانه‌ای اقلام مرتبط با پیشگیری از بارداری و کار گذاشتن اقلام پیشگیری و تشویق به استفاده از آنها در شبکه بهداشتی درمانی وابسته به دانشگاه‌های علوم پزشکی ممنوع است و هرگونه ارائه داروهای جلوگیری از بارداری در داروخانه‌های سراسر کشور و شبکه بهداشت و کار گذاشتن اقلام پیشگیری باید با تجویز پزشک باشد.این ماده قانونی در حالی تدوین شده که گویا فراموش شده یکی از روش‌های کنترل ایدز و بیماریهای مقاربتی و همچنین جلوگیری از بارداریهای ناخواسته، استفاده از وسایل پیشگیری از بارداری به شمار می‌رود که عدم توجه به این مورد نیز خود می‌تواند در حالی فاجعه‌بار باشد که متولیان امر بهداشت و درمان و همچنین کارشناسان حوزه آسیب‌های اجتماعی، سالیانی طولانی صرف آگاهی دهی به مردم بالاخص گروه‌های پرخطر همچون معتادان دارای روابط جنسی کنترل نشده کرده‌اند؛ لذا فراموش کردن و یا عدم توجه به گروه‌های های‌ریسک در این زمینه می‌تواند افزایش بیماریهای مقاربتی و ایدز را در پی داشته باشد.

■ ممنوعیت عقیم سازی دائم و «بستن لوله‌ها»

مطابق با ماده ۵۲ این قانون نیز عقیم سازی دائم زنان و مردان و یا مواردی که احتمال برگشت پذیری در آنها ضعیف یا بسیار دشوار باشد مثل «بستن لوله‌ها»، ممنوع است. البته عقیم سازی زنان در مواردی که بارداری برای مادر خطر جانی دارد یا ضرر مهم همچون عوارض جسمی جدی یا حرج (مشقت شدید غیر قابل تحمل) چه در دوران بارداری و چه بعد از زایمان ایجاد می‌کند و راه دیگری هم وجود نداشته باشد و دفع ضرر یا حرج مذکور با پیشگیری‌های موقت امکان پذیر نباشد، از این امر مستثنی است.

■ «غربالگری»؛ گم شده در میان «جمعیت»

مطابق با ماده ۵۳ قانون مذکور، آزمایش غربالگری و تشخیص ناهنجاری جنین صرفاً به درخواست یکی از والدین و با تشخیص پزشک متخصص مبنی بر احتمال قابل توجه نسبت به وجود عارضه جدی در جنین یا خطر جانی برای مادر یا جنین و یا احتمال ضرر جدی برای سلامت مادر یا جنین در ادامه بارداری مبتنی بر منابع معتبر علمی تجویز می‌شود، مشروط به آنکه احتمال ضرر آزمایش غربالگری و تشخیص ناهنجاری حسب مورد اقوی از احتمال یا محتمل ضرر نسبت به جنین و مادر نباشد و همچنین والدین یا پزشک احتمال عقلایی سقط در اثر آزمایش غربالگری و تشخیص ناهنجاری را ندهند.

همچنین جهت استاندارد سازی، نظارت، پایش و ارزشیابی، ارائه دهنده خدمات موظف است با رعایت اصول محرمانگی اطلاعات مادر، پزشک، سایر ارائه دهندگان خدمات، مستندات و دلایل تجویز یا اقدام را طی کلیه مراحل در پرونده الکترونیک سلامت بیمار و یا سامانه (ماده ۵۴ این قانون) ثبت و بارگذاری کند و مشخصات دقیق آزمایشگاه‌ها و مراکز تصویر برداری و تاریخ و نتایج اقدامات باید در پرونده یا سامانه مذکور ثبت شود.مطابق با ماده ۵۴ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مکلف است طی شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون ضمن استقرار سامانه جامع نسبت به ثبت اطلاعات کلیه مراجعین باروری، بارداری، سقط و دلایل آن و زایمان و نحوه آن در کلیه مراکز بهداشتی و درمانی و آزمایشگاه‌ها و مراکز درمان ناباروری و مراکز تصویر برداری پزشکی اعم از دولتی و غیر دولتی با رعایت اصول محرمانگی اقدام کند.وجود این ماده قانونی نیز هرچند بر اصل محرمانگی تاکید دارد اما بنا بر تاکید کارشناسان، ترس از ثبت اطلاعات و مشخصات مادر باردار می‌تواند مانعی جدی برای مراجعه زنان به آزمایشگاه‌ها در صورت بارداری‌های ناخواسته و استفاده آنها از سایر روش‌های معمول و سنتی همچون بیبی چک و ... را در بر داشته و در نهایت می‌تواند عواقبی همچون زیرزمینی شدن سقط جنین را به همراه داشته باشد.از سوی دیگر طبق این قانون، عدم ارجاع مادر باردار به غربالگری ناهنجاری جنینی توسط پزشک یا کارکنان بهداشتی و درمانی تخلف نبوده و نباید منجر به محاکمه و یا پیگرد آنها شود مگر آنکه پزشک علم یا ظن قوی به لزوم ارجاع برای درمان مادر و جنین یا حفظ جان مادر داشته باشد و در صورت ارجاع مادر باردار به غربالگری که منجر به حدوث سقط یا سایر عوارض برای جنین و مادر شود، پزشک صرفاً در صورتی که ارجاع را بر پایه ظن قوی علمی و مبتنی بر شواهد نسبت به ناهنجاری جنین، برای حفظ جان مادر و جنین یا درمان آنها ضروری تشخیص داده باشد، مرتکب تخلفی نشده است.

کارشناسان امر بهداشت پیش از تصویب و قانون طرح جوانی جمعیت در این زمینه هشدارهای لازم را داده بودند که با وجود چنین ماده قانونی و احتمال محاکمه شدن پزشک بدلیل سقط احتمالی جنین در صورت غربالگری، پزشکان برای رهایی از دردسرهای احتمالی، ترجیح می‌دهند، غربالگری را تجویز نکنند که این امر باز می‌تواند افزایش تولد نوزادان معلول را در بر داشته باشد به عبارت دیگر این بند قانون افزایش کمی جمعیت بدون توجه به عواقب آن و به هر قیمتی را به ذهن متبادر می‌کند.از این رو با اختیاری شدن غربالگری بیم آن می‌رود که زوجین بالاخص در مناطق محروم، حاشیه‌نشین و قشر ضعیف، به دلیل عدم آگاهی از چرایی و لزوم غربالگری و گران بودن هزینه‌ها، آن را انجام نداده و از سوی دیگر پزشکان نیز از ارجاع مادران به غربالگری خودداری کنند، چراکه در صورت ارجاع مادر باردار به غربالگری چنانچه منجر به حدوث سقط یا سایر عوارض برای جنین و مادر شود، پزشک صرفاً در صورتی که ارجاع را بر پایه ظن قوی علمی و مبتنی بر شواهد نسبت به ناهنجاری جنین، برای حفظ جان مادر و جنین یا درمان آنها ضروری تشخیص داده باشد، مرتکب تخلفی نشده است و از این رو پزشک می‌ترسد احتمال لزوم به غربالگری داده و بعدها مجرم شناخته شود.

از سوی دیگر بر اساس قانون مذکور فرآیند اجرای سقط باید با رأی «کمیسیون سقط قانونی» انجام شود که به نظر می‌رسد طی شدن روند بوروکراسی آن خود زمان‌بر و زمان طلایی سقط‌های درمانی را از بین ببرد.در واقع مطابق با ماده ۵۶ این قانون، کلیه مراکز پزشکی قانونی در مراکز استانها مکلف‌اند درخواست‌های واصله برای سقط را فوراً به «کمیسیون سقط قانونی» مرکب از یک قاضی ویژه، یک پزشک متخصص متعهد و یک متخصص پزشک قانونی در استخدام سازمان پزشکی قانونی که باید حداکثر ظرف یک هفته تشکیل شود ارجاع دهند. رأی لازم توسط قاضی عضو کمیسیون با رعایت اصل «عدم جواز سقط در موارد تردید» صادر می‌شود.همچنین قاضی عضو در کمیسیون مذکور با حصول اطمینان نسبت به یکی از موارد ذیل یعنی:

الف) در صورتی که جان مادر به شکل جدی در خطر باشد و راه نجات مادر منحصر در اسقاط جنین بوده و سن جنین کمتر از چهار ماه باشد و نشانه‌ها و امارات ولوج روح در جنین نباشد.

ب) در مواردی که اگر جنین سقط نشود، مادر و جنین هر دو فوت می‌کنند و راه نجات مادر منحصر در اسقاط جنین است.

ج) چنانچه پس از اخذ اظهارات ولی جمیع شرایط رضایت مادر، وجود حرج (مشقت شدید غیر قابل تحمل) برای مادر، وجود قطعی ناهنجاری‌های جنینی غیر قابل درمان در مواردی که حرج مربوط به بیماری یا نقص در جنین است، فقدان امکان جبران و جایگزینی برای حرج مادر، فقدان نشانه‌ها و امارات ولوج روح و کمتر از چهار ماه بودن سن جنین، مجوز سقط قانونی را با اعتبار حداکثر ۱۵ روزه صادر می‌کند. رأی صادره نیز ظرف یک هفته قابل اعتراض در شعبه یا شعب اختصاصی دادگاه تجدید نظر، به ریاست قاضی یا قضات ویژه منصوب رئیس قوه قضائیه در این امر است و دادگاه مذکور حداکثر باید ظرف یک هفته تصمیم خود را اعلام کند. علیرغم اینکه «حذف غربالگری» به واسطه قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت از سوی نمایندگان مجلس رد و گفته می‌شود که به هیچ عنوان غربالگری حذف نشده بلکه «اختیاری»، علمی و مطابق با استانداردهای روز بین‌المللی مورد حمایت قانون خواهد بود، اما به گفته متخصصین امر به دلیل آنکه مطابق با این قانون غربالگری‌ها صرفاً با درخواست والدین یا ظن قوی پزشک قابل انجام است، عملاً غربالگری برای خانواده‌ها به خصوص برای خانواده‌هایی که اطلاعات کافی و به روز پزشکی ندارند، حذف شده و از آنجایی که مسئله کاملاً تخصصی است و عموم جامعه مخصوصاً قشر حاشیه‌نشین و محروم و ... اطلاعات دقیقی از آن ندارند، سبب آسیب به آحاد خانواده‌های جوان و همچنین افزایش تولد نوزادان معلول و فشار بار مالی و اقتصادی بر خانواده‌ها و از هم پاشیدگی آنها می‌شود.

گزارش

مازوت‌سوزی در شهرهای تبریز، مشهد و همدان تأیید شد

معضل مازوت و بحران آلودگی هوا در ایران

عاطفه کربلایی
روزنامه‌نگار

با شنیده شدن زمزمه‌های مصرف دوباره مازوت در برخی کلانشهرها زنگ خطر تشدید آلودگی هوا به صدا درآمده است. معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست مازوت‌سوزی در شهرهایی مانند تبریز، مشهد و همدان را تأیید می‌کند. بیش از دو دهه از اولین باری که زنگ خطر آلودگی هوا در کشور به صدا درآمد، می‌گذرد. از چندین سال گذشته همواره از عوامل زیادی به عنوان علت اصلی آلودگی هوا نام برده شده است و در سال‌های اخیر و با افزایش تعداد روزهای آلوده در کشور صحبت‌ها راجع به مصرف سوخت مازوت داغ‌تر از قبل شده است. مازوت که یکی از زیرمجموعه‌های نفت کوره به شمار می‌رود، از گرانروی پارامتری که میزان مقاومت آن را در مقابل جاری شدن نشان می‌دهد) بالایی برخوردار است و به عنوان یکی از آخرین برش‌های نفتی در برج تقطیر از آن جدا می‌شود. این موضوع نشان از سنگینی بالای این سوخت می‌دهد. در واقع هر چه سوخت سنگین‌تر باشد، آلاینده بیشتری وارد هوا می‌کند. مازوت، حرارت و انرژی گرمایی بالایی ایجاد می‌کند. این ویژگی سبب می‌شود این سوخت در نیروگاه‌ها و صنایع محبوبیت بالایی داشته باشد. در کشورهای غربی با شکستن ترکیب مازوت و تبدیل آن به گازوئیل، کمی از مضرات مصرف آن کاسته می‌شود اما در کشور ما، علی‌رغم تاکید متخصصان محیط زیست بر لزوم استفاده نکردن از این سوخت در کلان‌شهرها، بازهم زمزمه‌هایی مبنی بر استفاده از مازوت در برخی شهرهای ایران شنیده می‌شود.

بر اثر سوزاندن سوخت‌های فسیلی حاوی گوگرد همچون مازوت، اکسیدهای گوگرد منتشر می‌شوند که بخش بیشتر آن را سولفور دی اکسید تشکیل می‌دهد. سولفور دی اکسید گازی سمی و مضر است. این گاز وزن بیشتری نسبت به هوا دارد و زمانی که غلظت آن در هوا به بیش از حد مجاز برسد، بوی بدی خواهد داشت که در این سطح کشنده خواهد بود. در راستای همین موضوع معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست با تاکید بر ممنوعیت استفاده از این سوخت در شهرهای تهران، اصفهان و کرج، مصرف مازوت در برخی شهرهای کشور را تأیید می‌کند. داریوش گل‌علیزاده درباره مصرف مازوت دربرخی کلانشهرها می‌گوید: در سال‌های گذشته در تهران، اصفهان و کرج به هیچ وجه از مازوت در نیروگاه‌ها استفاده نشد و آلودگی سال‌های گذشته در این شهرها ارتباطی به سوزاندن مازوت نداشت. مشعل مازوت‌سوز در واحدهای صنعتی این استان‌ها پلمب است و این واحدها امکان مصرف مازوت را ندارند اما در شهرهایی مانند تبریز، مشهد و همدان مازوت مصرف می‌شود و اگر این شهرها در شرایط اضطرارآلودگی هوا قرار بگیرند و شاخص کیفیت هوای آن‌ها در وضعیت ناسالم باشد باید به استفاده از سوخت‌های پاک مانند سوخت‌های گازی و یا نفت و گاز با میزان سولفور مناسب سوق پیدا کنند. وی تاکید می‌کند: در سال‌های اخیر آلودگی هوا در تهران و اصفهان به علت مصرف مازوت نبوده است و منابع این آلودگی خودروها، صنایع و منازل شخصی بوده‌اند. وقتی بارگذاری بیش از ظرفیت تهویه هوا صورت بگیرد، آلودگی هوا ایجاد می‌شود. اگر در تهران همه سوخت‌ها و خودروها در شرایط استاندارد باشد، باز هم به دلیل جمعیت بالای شهر و میزان بالای انتشار آلاینده‌ها در شرایطی که هوا سرد باشد و وارونگی هوا رخ دهد، آلودگی اتفاق می‌افتد. وقتی باد مناسب با سرعت پنج متر بر ثانیه نوزد تا هوا را رقیق کند، آلودگی هوا دور از انتظار نیست.

معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به تراکم بالای جمعیتی تهران به عنوان یکی از معضلات این کلانشهر گفت: جمعیت زیاد تهران سبب افزایش مصرف انرژی شده است. با توجه به این که سرانه مصرف انرژی ما سه برابر دنیاست و ۹۷ درصد این انرژی نیز از سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود حتی در صورت انتشار آلاینده‌ها در حد مجاز باز هم آلودگی هوا ایجاد می‌شود.در حالی گل علیزاده مصرف مازوت در تهران را در سال گذشته رد کرده است که سازمان محیط زیست نامه‌ای به دادستانی تهران درباره مازوت‌سوزی نیروگاه‌های تهران ارسال کرده بود.

به گزارش ایسنا با توجه به بار جمعیتی بالای برخی کلانشهرها و آلاینده‌های تولید شده از مازوت که ترکیبات گوگردار و نیتروژن‌دار هستند، لازم است مسوولان فکری به حال استفاده از سوخت‌های پاک، نوسازی حمل و نقل عمومی و فراهم کردن امکان استفاده از خودروهای هیبریدی بکنند.

هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی

تدبیر تازه

www.tadbiretazenews.ir

چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

کودک افغان که از روی حصار به سرباز امریکایی داده شده بود، همچنان مفقود است

سه ماه از زمانی که میرزا علی احمدی و همسرش، ثریا برای آخرین بار کودکشان، سهیل، را دیدند می‌گذرد. به گزارش Insider، در تاریخ ۱۹ اوت، میرزا علی، ثریا، ۵ فرزندشان و صدها شهروند افغان دیگر بیرون فرودگاه کابل در افغانستان جمع شده بودند و همزمان نیروهای امریکایی در حال خروج پر هرج و مرج نیروهایشان و برخی شهروندان بودند.

لحظه به لحظه به انبوه جمعیت افزوده می‌شد و میرزا علی و ثریا می‌ترسیدند که سهیل دو ماهه‌شان زیر دست و پا له شود. به همین خاطر وقتی سربازی امریکایی از پشت حصار از آن‌ها پرسید که آیا به کمک نیاز دارند یا نه، میرزا علی کودکشان را به خیال این که به زودی و ۵ متر آن طرف تر در گیت ورودی دوباره خواهند دید، وی را به دست سرباز امریکایی داد.

اما با بیشتر شدن هرج و مرج این زوج تا نیم ساعت نتوانست به طرف دیگر حصار برسد. زمانی که بالاخره داخل شدند، خبری از سهیل نبود. هیچ جا اثری از او نیافتند.

میرزا علی که می‌گوید به مدت ۱۰ سال در سفارت امریکا به عنوان مأمور حراست کار می‌کرده از هر مقام امریکایی که دیده دربارهٔ پسرش سؤال کرده و برای امر ترجمه از از همکارهایش کمک گرفته است. جستجوی او ساعت‌ها و بعد روزها ادامه پیدا کرده. میرزا علی می‌گوید: «من شاید با بیشتر از ۲۰ نفر صحبت کردم. از هر افسر نظامی یا فرد غیر نظامی که دیدم دربارهٔ بچه‌ام پرسیدم.»

۳ روز بعد خانوادهٔ احمدی به قطر پرواز کرد و بعد به آلمان. میرزا علی ۳۵ ساله، ثریا ۳۲ ساله و بچه‌های دیگرشان، ۳، ۶، ۹ و ۱۷ ساله نهایتاً به امریکا رسیدند و در فورت بلیس تگزاس منتظر اسکان مجدد هستند.

جستجوی خانوادهٔ احمدی برای یافتن سهیل همچنان ادامه دارد. میرزا علی می‌گوید: «همه قول می‌دهند که تمام تلاششان را خواهند کرد اما این‌ها قول‌های توخالی است.»

یک سخنگوی وزارت خارجه امریکا گفته که دولت از مورد این کودک افغان باخبر است و همراه با شرکای بین المللی برای یافتنش تلاش خواهد کرد و یک هشدار بین المللی اَمبر (وضعیت اضطراری کودک ربایی) نیز صادر کرده است. در همین اثنا، یک گروه حمایتی پناهندگان افغان اعلامیهٔ «کودک گم شده» ای را با عکس سهیل پخش کرده است.

ثریا می‌گوید اکثر اوقات در نبود سهیل اشک می‌ریزد. «من تمام فکر و ذکرم بچه‌ام است. هر کسی بهم زنگ می زند، مادرم، پدرم، خواهرم، همه مرا دلداری می‌دهند و می گویند "نگران نباش. خدا رحیم است. پسرت پیدا می‌شود."»

لازم به ذکر است که مدتی قبل نیروهای امریکایی گفته بودند بچه تحویل پدرش داده شده و صحیح و سلامت است.

در مجارستان رخ داد:

اقدام جنون آمیز یک مرد برای گرفتن غرامت از بیمه!

یک مرد مجارستانی برای گرفتن غرامت از شرکت‌های بیمه دست به اقدامی جنون آمیز در نزدیکی ریل قطار زد.

اقدام جنون آمیز یک مرد مجارستانی برای دریافت غرامت از شرکت‌های بیمه او را به سوژه رسانه‌ها تبدیل کرده است. بنا به گزارش رسانه‌های محلی «سندور سیس» ۵۴ ساله برای فریب شرکت‌های بیمه اقدام به پرش مقابل یک قطار تندرو کرده است. در این حادثه وحشتناک که در سال ۲۰۱۴ رخ داد ساندر پس از انجام این اقدام جنون آمیز هر دو پای خود را از دست داد. او پس از این حادثه به علت بریده شدن هر دو پایش مبلغ ۳.۲ میلیون دلار از شرکت‌های بیمه درخواست غرامت کرد.

این مرد اهل روستای نیرکسازاری مجارستان مدعی شده بود که در تاریخ ۳۰ جولای در حال قدم زدن در نزدیکی ریل راه آهن بود که بر اثر پاگذاشتن روی یک تکه شیشه تعادل خود را از دست داد و مقابل قطار تندرو سقوط کرد. جراحات وارده به این مرد چنان شدید بود که هر دو پای وی از زانو قطع شدند و او ماه‌ها قبل از دریافت دو پای مصنوعی مجبور شد روی ویلچر باشد.

با این حال شرکت‌های بیمه طی هفت سال گذشته در حال جمع آوری شواهدی بودند تا ثابت کنند که سندرو با طرح و نقشه قبلی برای دریافت غرامت دست به این اقدام زده است. مسئولان محلی زمانی به این اتفاق مشکوک شدند که به آنها اطلاع داده شد که سندرو ۱۴ فقره بیمه نامه «زندگی بدون خطر» را در سال‌های منتهی به این حادثه منعقد کرده است. او بعداً در پاسخ به این اقدام عجیب خود گفت از طریق مشاوره مالی دریافته بود که بیمه نامه‌ها بازدهی بهتری نسبت به حساب‌های پس انداز دارند.

اما این ۱۴ فقره بیمه نامه تنها مدرک دادستان نبود. راننده قطار که ابتدا تأیید کرده بود که سندور در مقابل قطار در حال حرکت بوده، بعداً شهادت خود را پس گرفت و مدعی شد که این مرد عمداً خود را مقابل قطار انداخته است. همسر سندور نیز پس از حادثه تلاش کرده بود تا مطالبات بیمه‌ای را ثبت کند، اما شرکت‌ها از پرداخت آن خودداری کرده بودند.

اکنون پس از آنکه یک دادگاه محلی در تاریخ ۹ نوامبر حکم داد که این مرد ۵۴ ساله عمداً برای وارد کردن آسیب بدنی به خود وارد ریل راه آهن شده، شرکت‌های بیمه احتمالاً دیگر مجبور به پرداخت غرامت به وی نخواهند بود. سندرو در این باره گفت: «من این حکم را عجیب می‌دانم، طبیعتاً چیزی نبود که من انتظار آن را داشتم. من ناامید شده‌ام.»

گفتنی است که سندرو علاوه بر دریافت دو سال حبس تعلیقی باید ۶۳۰۰ دلار بابت هزینه‌های حقوقی پرداخت کند.

ماجرای ممنوعیت نوشتن اسامی زنان در آگهی ترحیم چیست؟

اخیراً نامه‌ای با امضای عادل قربانزاده، رئیس ادارهٔ تبلیغات اسلامی شهرستان ملکان واقع در استان آذربایجان شرقی منتشر شده که در آن خطاب به مدیر یک چاپخانه و خدمات رایانه‌ای نوشته شده که به سبب تکدر خاطر برخی از اهالی این شهرستان به دلیل درج شدن نام خانم‌ها در اطلاعیه‌های ترحیم، از تاریخ ۲۵ مهرماه نوشتن اسامی خانم‌ها ممنوع است و خاطی مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

خبر فوق، واکنش‌های مختلفی را در فضای مجازی به همراه داشته است. بسیاری از کاربران از دیدن چنین اطلاعیه متعجب شده‌اند و می‌پرسند که این اطلاعیه بر چه اساسی تنظیم و منتشر شده و چرا شهروندان و مردم باید از چنین دستوری آن هم بدون هیچ گونه توضیح و دلیل و استدلال قانع کننده‌ای پیروی کنند. برخی دیگر این موضوع را عنوان کرده‌اند که چرا در رسانه‌های مختلف نشان دادن نام زنان مسئله‌ای نیست اما به محض فوت قضیه متفاوت می‌شود و این که چگونه این تناقضات را می‌شود با هم جمع کرد و ...

یکی از افرادی که نسبت به این خبر واکنش نشان داده، شهیندخت مولاوردی، معاون رئیس جمهور در امور زنان و خانواده در دولت قبل است.

وی در توئیتی چنین نوشته است: «اتفاقاً در زمان درگذشت مادر خدابیامرزم، شاهد عینی چنین ماجرایی بودم. زمانی که در آگهی ترحیم دیدم نام تنها خواهرم جزو فرزندان درج نشده، ابتدا تصور کردم از قلم افتاده! بعد با کمال تعجب متوجه شدم چاپخانه‌ها ممنوعیت دارند. و مدیر چاپ خانهٔ شهرمان لطف کرده و از فرزندان دختر فقط نام من را آن هم با مسئولیت خودش درآگهی منتشر کرده است! یادمه در دوره ما با هر قدم، قلم و کلامی، فریاد وامصیبتای عده‌ای بلند می‌شد که مگر درد چند درصد زنان این است؟ حالا یک نفرشان بانگ برنمی آورد که آیا این است درد امروز جامعه؟!»

حالا اما روابط عمومی ادارهٔ کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی طی اعلامیه‌ای اعلام کرده: «نامه اداره ملکان ارتباطی با اهداف و مأموریت این سازمان ندارد و برخورد لازم با نویسنده صورت گرفته است.»

متاسفانه هر از گاهی اقدام ناآگاهانه و غیرمسئولانهٔ یک فرد و انتشار آن در سطحی گسترده در فضای مجازی، فضای جامعه را مغشوش و مردم را دل‌نگران می‌کند. امید است در آینده کمتر شاهد این جور اتفاقات، که حقیقتاً به نفع هیچ کس نیست، باشیم ...

فرار از صحنه مرگ نوجوان ۱۵ ساله تهرانی

فوت ترک نشین ۱۵ ساله بر اثر بی احتیاطی راکب موتورسیکلت سبب شد تا عامل تصادف از صحنه مرگ فرار کند.

معاون آموزش و فرهنگ ترافیک پلیس راهور تهران بزرگ از فوت ترک نشین ۱۵ ساله پس از واژگونی موتورسیکلت در محدوده بزرگراه یاسینی و فرار کردن راکب موتورسیکلت پس از دیدن این صحنه از محل حادثه، خبر داد.

سرهنگ علی همه خانی گفت: براساس اعلام مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ عصر روز گذشته یک فقره واژگونی موتورسیکلت در محدوده یاسینی به شمال قبل از زین الدین به اپراتور پلیس راهور تهران بزرگ اعلام می‌شود.

وی گفت: تیم کارشناسی منطقه ۲۵ پلیس راهور پایتخت، بلافاصله در محل حاضر شدند و ضمن کنترل بار ترافیکی محل و ایمن سازی محدوده تصادف برای جلوگیری از تکرار حوادث ناگوار، به بررسی علل و عوامل این تصادف پرداختند.

این مقام انتظامی ادامه داد: پس از بررسی‌های به عمل آمده تیم کارشناسی مشخص شد ترک نشین موتورسیکلت پس از واژگونی موتورسیکلت در دم فوت و راکب این موتورسیکلت پس از دیدن این حادثه از محل متواری می‌شود.

همه خانی بیان داشت: سن این ترک نشین مذکر حدود ۱۵ سال است که در این خصوص صورتجلسه ای تنظیم و برای سیر مراحل قانونی تحویل عوامل کلانتری مربوطه شده است.

همه خانی از رانندگان موتورسیکلت خواست در حین رانندگی با سرعت مطمئنه حرکت نمایند و هیچ گاه کودکان و افراد کم سن و سال و سالخورده را ترک خود جابجا نکرده و از این اقدام جدا خودداری نمایند.

خبرخوان

غارنورد انگلیسی که ۵۰ ساعت زیر زمین محبوس بود، سرانجام نجات پیدا کرد

جرج لینان، غارنورد ۳۸ ساله‌ای که ۵۰ ساعت زیر زمین محبوس بود، بالاخره نجات پیدا کرد. به گزارش Mirror، حالا او در بیمارستان بستری است و متحمل چندین و چند شکستگی در استخوان‌هایش شده است.

جرج در ساعت ۱ بعد از ظهر روز شنبه هنگامی که تخته سنگ زیر پایش لغزید، از بلندی سقوط کرد و بیهوش شد. گروه نجات بیم این را داشت که عملیات بیرون کشیدن جرج از زیر زمین بیش از حد به طول بینجامد. در ساعت ۶: ۳۰ بعد از ظهر دوشنبه، مشخص شد که این عملیات پیچیده داشت به پایان خود نزدیک می‌شد.

یک ماشین لند روور به دهانهٔ بالایی غار روانه شد. پزشکان نیز در صحنه حضور داشتند تا در صورت نیاز به او کمک‌های اولیه برسانند. در ساعت ۷: ۳۰ امدادگران تک تک و در حالی که لبخند به لب داشتند و با همکاران خود گفتگو می‌کردند، از غار به بیرون می‌آمدند.

جرج از خانه‌اش در بریستول به مقصد «غار بهار سیاه» در «بریکن بیکنز» واقع در ولز حرکت کرده بود. امدادگران برای بیرون آوردن این غارنورد می‌بایست از میان رودی زیرزمینی شنا کرده و جرج را بر روی برانکاردی غوطه ور بر روی آب حمل و سپس او را از میان منفذ ۲۷ متری عمودی به بیرون حمل کنند.

در نهایت امدادگران با موفقیت او را بیرون آوردند. پیتر فرانسیس، یکی از اعضای گروه نجات می‌گوید: «جرج غارنورد باتجربه و قابلی است و تنها یک لحظه پایش را در جایی اشتباهی گذاشته. این که او از لحاظ جسمانی روی فرم بوده در جان سالم به در بردنش تأثیر بسیاری داشته است.»

سالی لینان-همنس، مارد جرج می‌گوید که انتظارش برای بیرون آوردن پسرش «هولناک» بوده است. سالی که اهل تیچفیلد است برای تیم نجات South & Mid-Wales که رهبری عملیات را به عهده داشت، جمع آوری اعانه تدارک دید.

او در پستی در فضای مجازی نوشت: «این مردها همراه با چند تیم دیگر از سراسر انگلیس جان پسر من را نجات دادند. او بیش از ۵۰ ساعت زیر زمین گیر افتاده بود و به شدت آسیب دیده است.» این بزرگ‌ترین و طولانی‌ترین عملیات نجات از یک غار در سرتاسر بریتانیا محسوب می‌شد که ۲۵۰ نفر در آن شرکت داشتند.

جرج یک شرکت مهندسی کوچک دارد و همراه نامزد فرانسوی‌اش به سیر و سیاحت در گوشه و کنار جهان می‌پردازد. نامزد جرج که نخواست نامش ذکر شود گفت: «ما خیلی از همهٔ امدادگران سپاسگزاریم.»

تاسیس شرکت با مسئولیت محدود یاور سبز وطن درتاریخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۲ به شماره ثبت ۵۸۶۰۹۳ به شناسه ملی ۱۴۰۱۰۴۷۹۲۲۰ ثبت و امضا ذیل دفاترتکمیل گردیده که خلاصه آن به شرح زیر جهت اطلاع عموم آگهی میگردد. موضوع فعالیت :خرید و فروش و صادرات و واردات وتهیه و تامین وتوزیع و پخش کلیه کالاهی مجاز بازرگانی ترخیص کالا از گمرکات کشوراز جمله انواع مواد غذایی شامل انواع چای و برنج و حبوبات اخذ وام و اعتبار از کلیه بانک ها و موسسات بصورت ارزی و ریالی عقد قرار داد با اشخاص حقیقی و حقوقی اخذ و اعطاء نمایندگی در داخل و خارج کشور شرکت در نمایشگاههای داخلی وخارجی شرکت در مناقصات و مزایدات دولتی وخصوصی درصورت لزوم پس از اخذ مجوزهای لازم از مراجع ذیربط مدت فعالیت : از تاریخ ثبت به مدت نامحدود مرکز اصلی : استان تهران ، شهرستان تهران ، بخش مرکزی ، شهر تهران، محله دروازه دولت ، خیابان سعدی ، خیابان انقلاب اسلامی ، پلاک ۴۶۲ ، طبقه همکف کدپستی ۱۱۴۸۸۳۶۵۱۵ سرمایه شخصیت حقوقی عبارت است از مبلغ ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نقدی میزان سهم الشرکه هر یک از شرکا آقای هاشم منصوری جاودان به شماره ملی ۰۰۷۴۶۷۳۵۱۳ دارنده ۹۰۰۰۰۰۰۰ ریال سهم الشرکه آقای یعقوب منصوری جاودان به شماره ملی ۱۳۷۹۵۷۴۶۰۹ دارنده ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال سهم الشرکه اعضا هیئت مدیره آقای هاشم منصوری جاودان به شماره ملی ۰۰۷۴۶۷۳۵۱۳ به سمت مدیرعامل به مدت نامحدود و به سمت رئیس هیئت مدیره به مدت نامحدود آقای یعقوب منصوری جاودان به شماره ملی ۱۳۷۹۵۷۴۶۰۹ به سمت عضو اصلی هیئت مدیره به مدت نامحدود دارندگان حق امضا : امضا کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک سفته بروات و عقود اسلامی و اوراق عادی و اداری با امضا مدیرعامل بتنهایی بهمراه مهر شرکت معتبر میباشد اختیارات مدیر عامل : طبق اساسنامه ثبت موضوع فعالیت مذکور به منزله اخذ و صدور پروانه فعالیت نمی باشد.

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۲۱۹۱۳۳)

آگهی تغییرات شرکت آدران البرز شرکت سهامی خاص به شماره ثبت ۲۳۸۶۱۰ و شناسه ملی ۱۰۱۰۲۷۹۴۷۱۱ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۹ تصمیمات ذیل اتخاذ شد : آقای ایمان فرهنگ زاده کد ملی ۳۳۹۱۵۷۳۴۹۱ بسمت مدیرعامل و عضو هیئت مدیره و آقای مهران میثاق دوست کد ملی ۰۰۴۸۴۷۵۱۹۱ بسمت رئیس هیئت مدیره و خانم شبنم میثاق دوست کد ملی ۰۰۶۶۱۴۷۸۱۶ بسمت نایب رئیس هیئت مدیره وآقای رضا هاشم زاده کد ملی ۰۰۶۱۷۰۵۵۶۱ بسمت عضوهیئت مدیره برای مدت دو سال انتخاب گردیدند. کلیه اوراق واسناد بهادار و تعهدآور از قبیل چک سفته بروات و قراردادها و عقود اسلامی با امضاء رئیس هیئت مدیره منفردا» همراه با مهر شرکت معتبر میباشد سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۲۱۹۱۳۴)

آگهی تغییرات موسسه غیر تجاری خیریه و نیکوکاری ریحانه به شماره ثبت ۱۶۱۹۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۰۵۸۶۷۷۲ به استناد صورتجلسه هیئت امنا مورخ ۲۵/۰۳/۱۳۹۹ و مجوز شماره مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۳۰ پلیس اطلاعات ئ امنیت عمومی ناجا ۴۵۹/۷۴۷۸/۱۳۰۲/۵۳۱۹۰۴/۱۴تصمیمات ذیل اتخاذ شد : - آقای محمود خسروی کیا با کد ملی ۰۰۳۳۸۶۳۹۰۳ به سمت بازرس اصلی و آقای محمدرضا خلقی با کد ملی ۰۰۴۴۰۱۱۷۴۱ به سمت بازرس علی البدل برای مدت یکسال مالی انتخاب شدند - ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت منتهی به سال ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ مورد تصویب قرار گرفت. سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۲۱۹۱۳۵)

آگهی تغییرات شرکت صادراتی نیکو مهرگان با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۱۳۰۹۸۰ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۷۴۲۸۸۰ به استناد صورتجلسه هیئت مدیره مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۲۰ تصمیمات ذیل اتخاذ شد : آقای امیررضا عسگراولادی به شماره ملی ۰۰۵۵۸۹۶۳۶۷ به سمت رئیس هیئت مدیره خانم مرجان عسگراولادی به شماره ملی ۰۰۵۵۸۹۶۳۵۹ به سمت نایب رئیس هیئت مدیره آقای حمیدرضا مناقبی نوایی به شماره ملی ۰۰۳۳۳۶۸۵۳۸ به سمت عضو هیئت مدیره و مدیر عامل تعیین گردیدند . کلیه اسناد و اوراق بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک، سفته ، بروات ،قراردادها و عقوداسلامی با امضاء رئیس هیئت مدیره آقای امیررضا عسگراولادی و یا مدیر عامل آقای حمیدرضا مناقبی نوایی (هریک منفردا) همراه با مهر شرکت معتبر می باشد.

سازمان ثبت اسنادواملاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۲۱۹۱۳۶)

سلامت
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

آیا ورزش برای حال روحی هم مفید است؟

این روزها که هوا تاریک‌تر و سردتر است، بیرون زدن از خانه برای یک دوی آهسته یا رفتن به باشگاه جذابیت چندانی ندارد و سپری کردن روز در خانهٔ گرم و راحت خود گزینهٔ وسوسه انگیزتری به نظر می‌رسد. فرقی نمی‌کند تنبلی‌تان گرفته یا احساس فرسودگی می‌کنید، اضطراب دارید یا حس می‌کنید درهم شکسته‌اید، دلیل برای ورزش نکردنتان زیاد است. اما آیا وقت‌هایی که سرحال نیستیم ورزش کردن اثر منفی دارد؟ یا همیشه بهتر است که خودمان را مجبور به ورزش کنیم و حال بد را از خود دور؟

این‌ها سؤالاتی است که در ادامه به آن‌ها پاسخ خواهیم داد.

■ اندورفین‌های شادی آور را فراموش نکنید

وقتی حال روحی خوبی نداریم، معمولاً اولین کاری که می‌کنیم این است که سراغ هله هوله می‌رویم و با تماشای فیلم و سریال خود را سرگرم می‌کنیم. با این حال بهتر است دید وسیع‌تری داشته باشیم و به این فکر کنیم که اگر به چیزهایی اولویت دهیم که ممکن است حال جسمی‌مان را بهتر کنند چه اتفاقی ممکن است برایمان رخ دهد. گرچه ممکن است به طور خودکار دوست داشته باشید که روی مبل لم دهید و هیچ حرکتی نکنید، اما اندورفینی که از ورزش کردن و حرکت دادن بدنتان نصیبتان می‌شود می‌تواند درد را کاهش دهد و احساس خوشایندی ایجاد کند. اگر بتوانید از آن سد ذهنی اولیه عبور کنید، احتمالاً حال بسیار بهتری پیدا خواهید کرد. روزهایی هست که از خواب بیدار می‌شوید و احساس می‌کنید حس و حال ورزش کردن را ندارید. با این حال، باید بدانید که همیشه بهتر است خودتان را مجبور کنید قدم اول را برای ورزش کردن بردارید. گرچه ممکن است به خاطر آنکه خسته هستید یا سر کار روز شلوغی داشتید، حس و حال ورزش کردن را در خود نبینید، اما وقتی ورزش می‌کنیم مواد شیمیایی همچون اندورفین، سروتونین و دوپامین در بدن ترشح می‌شود که باعث می‌شوند حال خوبی پیدا کنید و هورمون‌های اضطراب آور را سرکوب می‌کنند. بنابراین ورزش کردن همیشه با ترشح این هورمون‌ها همراه است که بهبود حال روحی را تضمین می‌کنند.

■ فراموش نکنید که می‌توانید نوع ورزشتان را تغییر دهید

گاهی حس و حال ورزش خاصی را نداریم، نه به طور کلی ورزش کردن را. اگر فکر دویدن، از ورزش کردن منصرفتان می‌کند ممکن است امتحان کردن یک ورزش دیگر کمک کننده باشد. این ورزش متفاوت می‌تواند یک ورزش خانگی، یک کلاس پیلاتس یا حتی یک پیاده روی سریع باشد. کارشناسان می گویند هر نوع ورزشی انجام دهید بهتر از آن است که اصلاً ورزش نکنید. ورزش حتماً نباید ساعت‌ها دویدن یا بلند کردن وزنه‌های سنگین در باشگاه باشد. فراموش نکنید که لازم نیست ورزشی که می‌کنید، از اشکال «سنتی» ورزش باشد. این روزها انتخاب‌های واقعاً زیادی وجود دارد، از ترامپولین گرفته تا زومبا و همهٔ این‌ها حالتان را عوض می‌کند.

■ علت سرحال نبودنتان را پیدا کنید

البته مواقعی هم هست که ممکن است ورزش کردن بهترین انتخاب برای بهتر کردن حال روحی خود نباشد، بنابراین باید ببنید که چرا سرحال نیستید. هلن جنکینز که تاکنون دو بار قهرمان جهان در رشتهٔ ورزش‌های سه گانه شده می‌گوید: «روزهایی هم هست که نباید ورزش کنید، مثلاً اگر احساس می‌کنید مریض هستید، سرما خورده‌اید یا خسته‌اید و توانایی بدنی ورزش کردن را ندارید.» «باید ببینید چرا سرحال نیستید. به خاطر این میلی به ورزش کردن ندارید که حس می‌کنید مریض شده‌اید یا گلو درد دارید و چیزهای دیگر؟» «حفظ سلامت دستگاه ایمنی اهمیت زیادی دارد، به خصوص در زمستان و در افراد مبتلا به کرونا.» بنابراین خودتان را مجبور نکنید و ریسک تشدید بیماری‌تان را به جان نخرید.

به این نشانه ها توجه کنید

در خوردن نان زیاده‌روی نکنید!

گلریزبرهمند
روزنامه‌نگار

در برخی کشورهای دنیا هر فرد سالانه ده‌ها کیلوگرم نان مصرف می‌کند. دلیل آن هم بسیار ساده است؛ چون نان خوشمزه و در دسترس است و به راحتی به هر جایی قابل حمل است. با این حال، مانند هر چیز خوشمزهٔ دیگری، نان هم آثاری منفی بر بدن انسان دارد. و وقتی هم که بدن دچار مشکلی شود، نشانه‌هایی از خود بروز می‌دهد تا حواسمان به مشکل پیش آمده باشد.

در ادامه از نشانه‌هایی خواهیم گفت که می گویند در خوردن نان زیاده روی می‌کنید.

■ ۱- یبوست دارید

کسانی که بدن آن‌ها تحمل گلوتن را ندارد یا به بیماری سلیاک دچارند اما خود از آن بی خبرند ممکن است دائماً دچار نفخ شوند. علاوه بر آن، دستشویی رفتن هم برای آن‌ها دشوار است چون احساس می‌کنند راه روده‌هایشان بسته شده. ممکن است مشکلتان نه عدم تحمل گلوتن، بلکه حساسیت شدید به این ماده باشد. در این حالت، بهترین کار این است که چند آزمایش دهید تا معلوم شود گلوتن برایتان مضر است یا خیر.

به خاطر داشته باشید که در اغلب کشورها، نزدیک به نیم تا یک درصد از جمعیت به بیماری سلیاک دچار هستند. این بدان معنی است که حتی اگر به این بیماری دچار باشید هم جایگزین‌های غذایی زیادی وجود دارد که می‌توانید از آن‌ها استفاده کنید.

■ ۲- گرسنه‌تر می‌شوید

درست است که غلات فوق تصفیه شده مانند نان سفید، برنج سفید و بیسکوییت‌های شور، کالری زیادی دارند. به علاوه، به خاطر قندی که در خود دارند باعث می‌شوند دلتان بخواهد بیشتر بخورید. به همین دلیل است که وقتی خیلی ناراحت یا تحت فشار روانی هستید، به سراغ آن دسته از غلات تصفیه شده می‌روید که در لحظه حالتان را بهتر می‌کنند.

به همین دلیل ممکن است متوجه بالا رفتن وزنتان هم شده باشید، امری که با مصرف غلات کامل به راحتی قابل جلوگیری است. تحقیقات ثابت کرده چربی شکمی با مصرف غلات کامل سریع‌تر آب می‌شود تا مصرف غلات تصفیه شده. علتش آن است که غلات کامل حاوی ویتامین‌ها و مواد معدنی بیشتری هستند. اما این بدان معنی نیست که می‌توانید در مصرف آن‌ها زیاده روی کنید.

■ ۳- کلسترول خونتان بالا رفته

نان خانگی‌ای که خود در فر پخته‌اید، شاید مسئول بالا رفتن کلسترول خونتان نباشد اما نان‌های صنعتی‌ای که در فروشگاه‌ها فروخته می‌شوند چرا. همهٔ انواع نان بسته‌ای، چربی ترانس بالایی دارند. این محصولات کره و تخم مرغ زیادی در خود دارند که مصرف منظم آن‌ها می‌تواند باعث بالا رفتن کلسترول خون شود.

علاوه بر این اغلب محصولاتی که حاوی گلوتن هستند در همان دسته بندی مضر قرار می‌گیرند. این محصولات متنوع هستند و کیک‌ها و شیرینی‌های صنعتی و اغلب غذاهای سرخ شدهٔ صنعتی از جملهٔ آن‌ها هستند. بهترین کاری که می‌توانید انجام دهید این است که همیشه بستهٔ محصول را بررسی کنید تا ببینید آیا در بین مواد تشکیل دهندهٔ آن روغن قنادی یا شورتنینگ هم وجود دارد یا خیر.

■ ٤- زیاد جوش می‌زنید

این بار هم غلات تصفیه شده باعث و بانی مشکل دیگری هستند که ممکن است با آن مواجه شده باشید. مواد غذایی همچون پاستا، برنج سفید، نودل، غلات صبحانه و تمامی مواد غذایی‌ای که از آرد سفید تهیه می‌شوند، می‌توانند باعث جوش زدن شوند. تحقیقات نشان داده کسانی که کربوهیدرات تصفیه شده زیاد مصرف می‌کنند، ریسک جوش زدن در آن‌ها ۳۰ درصد بیشتر است. عمده علت این مسأله آن است که این محصولات قند زیادی در خود دارند، امری که باعث بالا رفتن سطح انسولین در بدن می‌شود.

هورمون‌های آندروژن در پاسخ به این افزایش، فعالیت خود را بیشتر می‌کنند و درنتیجه، شما جوش می‌زنید. از سویی دیگر، از قرار معلوم، کسانی که زیاد قند مصرف نمی‌کنند، کمتر با مشکل جوش مواجه هستند.

■ ۵- بعد از غذا به شدت خوابتان می‌گیرد

وقتی نان زیادی در رژیم غذایی روزانهٔ خود مصرف می‌کنید، انسولین زیادی در خونتان آزاد می‌شود. این انسولین کمک می‌کند تریپتوفان مدتی بیشتر از آنکه خودتان مایل باشید در خونتان بماند. تریپتوفان نوعی اسید آمینه است که در تولید سروتونین و ملاتونین نقش دارد، دو انتقال دهندهٔ عصبی که به تثبیت خلق و خو کمک می‌کنند. آن‌ها خواب آور هم هستند و به تنظیم چرخهٔ خواب – بیداری کمک می‌کنند.

به همین دلیل است که ممکن است بعد از خوردن یک وعده غذای سنگین و مملوء از غلات تصفیه شده، احساس خواب آلودگی و آرامش بیش از اندازه کنید. بنابراین اگر می‌خواهید بعد از غذا به سر کارتان برگردید، بهتر است در انتخاب‌های غذایی خود تجدید نظر کنید.

■ ٦- فشار خونتان بالا رفته

اغلب ما بیشتر از میزان توصیه شده نمک مصرف می‌کنیم که یکی از دلایل آن، نان، در تمامی اشکال آن است. یک تکه نان ساده می‌تواند تا ۲۳۰ میلی گرم نمک داشته باشد، که این میزان ۱۵ درصد بیشتر از مقدار نمکی است که روزانه باید مصرف کنیم. یک ساندویچ ساده ۲ برابر این مقدار نمک دارد. مصرف مواد غذایی بسیار فرآوری شده مانند پیتزا، محصولات نان و ساندویچ‌ها، باعث افزایش هر چه بیشتر مقدار سدیم دریافتی بدن می‌شود. نتیجهٔ مصرف زیاد سدیم هم افزایش فشار خون است که علت بیماری قلبی و سکته مغزی در بسیاری از افراد است.

■ ۷- نوسانات خلقی دارید

نان به خاطر قند زیادی که در خود دارد می‌تواند انرژی زیادی به شما ببخشد اما این وضعیت دوامی ندارد. تحقیقات نشان داده درصورتی که غلات تصفیه نشده به درستی هضم نشوند، ترکیبات آن‌ها می‌تواند به مغز برسد و باعث برخی مشکلات ذهنی شود. ثابت شده کسانی که به گندم حساسیت دارند بیشتر مستعد ابتلا به شیزوفرنی، اختلال دوقطبی، افسردگی و اضطراب هستند. بسیاری از کسانی که یک رژیم غذایی فاقد گندم و لبنیات را در پیش گرفتند شاهد بهبود قابل توجهی در سلامت ذهنی خود بودند.

۵ مورد از علائم سرطان که هرگز نباید آن‌ها را نادیده بگیرید

هیرادشفیعی
روزنامه‌نگار

نادیده گرفتن و کم اهمیت خواندن بیماری‌ها ساده است. اما پزشکان دائم به ما هشدار می‌دهند که برخی علائم را هرگز نباید نادیده گرفت چرا که می‌توانند علائم سرطان باشند. اگر سرطان در مراحل اولیه تشخیص داده شود امکان درمانش بیشتر است.

به گزارش Sun، حدود ۲۰۰ نوع سرطان مختلف وجود دارد و هر کدام علائم مخصوص خودش را دارد و اگرچه برخی از این علائم منحصراً متعلق به همان نوع سرطان هستند اما برخی دیگر عمومی‌ترند. دکتر آن–ماری لنون، متخصص گوارش بیمارستان جانز هاپکینز می‌گوید که ۵ علامت ذیل را هرگز نباید نادیده گرفت.

■ ۱- تنگی نفس

تنگی نفس دلایل بسیاری دارد. مثلاً گاهی به خاطر این است که شخص از تناسب اندام مناسبی برخوردار نیست یا به آسم مبتلاست. اما دکتر لنون می‌گوید: «اگر دیدید با انجام کارهای عادی مثل بالا رفتن از پله دچار تنگی نفس می‌شوید، این عادی نیست و مشکلتان باید مورد ارزیابی قرار بگیرد.»

تنگی نفس یکی از علائم کلیدی سرطان ریه است؛ سرطانی که علاوه بر تنگی نفس، خستگی بی دلیل، کاهش وزن و سرفه‌های مکرر را در پی دارد.

■ ۲- خونریزی

خون بالا آوردن می‌تواند نشانهٔ سرطان ریه باشد. خون در مدفوع می‌تواند علامت سرطان روده بزرگ باشد و خون در ادرار ممکن است به خاطر سرطان پروستات باشد. خونریزی واژنی غیرعادی نیز در آن‌هایی که به سرطان‌های مختص زنان مبتلا هستند، دیده می‌شود.

■ ۳- غده

اکثر مردم می‌دانند که غده نشانهٔ سرطان است اما مشکل اینجاست که خیلی از مردم دنبال غده نمی‌گردند. حتی وقتی هم که با آن‌ها مواجه می‌شوند ممکن است رفتن نزد پزشک را به تأخیر بیندازند.

سرویس سلامت ملی انگلستان توصیه می‌کند که اگر در قسمتی از بدنتان غده‌ای پیدا کردید که اندازه‌اش به سرعت در حال افزایش است، حتماً باید به پزشک مراجعه کنید. شاید غده، سرطانی نباشد ولی بهتر است معاینه شود.

■ ٤- بلع سخت یا احساس سیری

دیسفاژی یا همان دشواری در بلع می‌تواند به دلیل سرطان دهان یا گلو باشد که باعث انسداد می‌شود. اگر با وجود این که کم غذا می‌خورید، احساس سیری دارید، این می‌تواند مثلاً نشانهٔ سرطان تخمدان باشد.

■ ۵- تغییراتی در روند اجابت مزاج

چقدر از روده‌های خود شناخت دارید؟ آشنایی با این که چه واکنشی از طرف روده شما عادی است و چه چیزی غیر عادی، می‌تواند جانتان را نجات دهد. تغییراتی در روند اجابت مزاج شامل دشواری دفع مدفوع و یا اسهال ممکن است فقط نتیجهٔ پرخوری یا اضطراب باشد. اما بعضی وقت‌ها دلایلش حادتر است. سرطان روده و لوزالمعده اغلب با ایجاد تغییراتی در روند دفع مدفوع شروع می‌شوند.

دختربچه‌ای که به دلیل فوبیای غذا ۱۰ سال فقط ناگت مرغ خورده بود، سرانجام درمان شد

جسیکا تامپسون ۱۱ ساله اهل سوئیندونِ انگلیس است. او ۱۸ ماهه بود که دیگر به هیچ غذایی جز ناگت مرغ لب نزد. حالا و بعد از یک دهه خوردن تنها ناگت مرغ، جسیکا بر فوبیای غذا که دچارش بود، غلبه کرده است.

مادرش، جولیا کین، ۴۹ ساله و گرافیست اصلاً نمی‌داند ترس و اضطراب دخترش نسبت به غذا چطور آغاز شد. اما پس از این که برای درمان این وضعیت از متخصصین کمک گرفت، تشخیص آن‌ها «اختلال اجتناب/ محدودیت غذا» (AFRID) بود.

اشخاصی که به اختلال «اجتناب/ محدودیت غذا» مبتلا هستند، نسبت به بافت، بو و ظاهر برخی غذاها فوبیا پیدا کرده و در نتیجه از امتحان آن‌ها خودداری می‌کنند.

حالا و پس از تنها چند هفته کار با متخصص هیپنوتیزم درمانی‌اش، جسیکا می‌تواند از یک وعدهٔ غذایی کامل که شامل انواع و اقسام میوه و سبزیجات نیز هست لذت ببرد.

جولیا، مادر جسیکا می‌گوید: «او در کودکی غذای کودک می‌خورد و کم کم شروع کرده بود غذاهای دیگر را هم امتحان کردن اما یک دفعه دست نگه داشت و از آن به بعد فقط ناگت مرغ می‌خورد. برای وعده‌های غذایی‌اش، سه چهار تا ناگت می‌خورد با کمی سیب زمینی سرخ کرده. در ظرف غذایش اغلب فقط یک تکه نان خالی می‌گذاشت.»

او ادامه می‌دهد: «هیچ وقت نمی‌توانستیم با هم از شام کریسمس لذت ببریم چون جسیکا حتی یک بار هم غذایی را امتحان نمی‌کرد. مردم می‌گفتند "بزرگ که بشود درست می‌شود" یا "اگر تسلیم خواسته‌اش نشوی، گرسنه که بشود هر چیزی را که بهش بدهی می‌خورد." اما قضیه این بود که جسیکا حقیقتاً ترجیح می‌داد از گرسنگی بمیرد تا این که غذاهای دیگر را بخورد. ما می‌دانستیم که موضوع فراتر از صرفاً بدغذایی است اما هرگز فکر نمی‌کردیم او یک دهه فقط ناگت مرغ بخورد.»

در طول این سال‌ها تشخیص پزشکان محلی در مورد جسیکا «ایرادگیر» بود و در تمام این مدت جسیکا غذاهایی با رنگ بژ مثل ناگت، نان خالی و سیب زمینی سرخ کرده را می‌خورد.

جولیا نهایتاً با یک متخصص هیپنوتیزم درمانی با نام دیوید کیلمری تماس گرفت و تشخیص او «اختلال اجتناب/ محدودیت غذا» بود. پس از تنها ۳ هفته تحت درمان بودن و گوش کردن به موسیقی‌های تمدد اعصاب پیش از خوردن غذا و استفاده از نمودار پیشرفت، حالا جسیکا می‌تواند همراه خانواده‌اش وعده‌های غذایی کاملی را بخورد.

خبرخوان

اگر دیگر آرایش نکنید چه اتفاقی می افتد؟

ما آنچنان درگیر مسابقه‌ای که برای بی عیب و نقص بودن به راه افتاده شده‌ایم که یکتایی خود را زیر لایهٔ ضخیمی از آرایش پنهان می‌کنیم. آرایش کنترل مغز ما را مثل یک عروسک خیمه شب بازی به دست می‌گیرد و کنار گذاشتن آن حتی برای سلامت روانمان هم مفید است. در ادامه می‌خواهیم ببینیم اگر دیگر آرایش نکنیم چه اتفاقی می افتد.

۱- دیگر وقتی آرایش ندارید مغزتان فکر نمی‌کند که یک غریبه هستید

تحقیقات نشان داده زنان در لحظات پیش از آرایش کردنشان احساس می‌کنند قرار است صورت کس دیگری را بسازند. اما به محض آرایش کردن، احساس می‌کنند چهرهٔ تازه آرایش شده‌شان متعلق به خودشان است. این امر نشان می‌دهد که زن‌ها وقتی آرایش می‌کنند چهرهٔ آرایش شده‌شان را نمایندهٔ خود واقعی‌شان در روابطشان با دیگران می‌بینند.

۲- پوست مقاومت بیشتری در برابر آسیب‌های نور خورشید پیدا می‌کند

بعضی محصولات آرایشی حاوی موادی هستند که ممکن است پوست را خشک و پوسته پوسته کنند. مثلاً توصیه می‌شود رتینول را شب‌ها بزنید تا از خطرات آسیب‌های نور خورشید برای پوست جلوگیری شود. مادهٔ دیگر هیدروکینون است که در سِرُم های صورت وجود دارد که رنگ پوست را یکدست‌تر می‌کنند. این ماده پوست را در برابر پرتوهای فرابنفش مضر خورشید حساس‌تر می‌کند. اما وقتی آرایش نداشته باشید، به تنها چیزی که نیاز دارید یک محصول پوستی خوب دارای SPF است.

۳- بی زحمت و دردسر، کمتر از سن واقعی‌تان به نظر می‌رسید

اگر بدون آرایش از خانه بیرون بروید، شاید از شما بخواهند با ارائهٔ مدرک سنتان را اثبات کنید یا شاید یاد دوران نوجوانی‌تان بیفتید چون برای این شروع به آرایش کردید که از دوستانتان بزرگ‌تر به نظر برسید. پژوهشی می‌گوید آرایش زنان میانسال را جوان‌تر اما سن زنان جوان را بیشتر نشان می‌دهد. به علاوه، آرایش کردن معمولاً برای آدم‌ها تداعی‌گر بزرگسالی است، به همین دلیل وقتی آرایش می‌کنیم دیگران ناخودآگاه فکر می‌کنند سنمان بیشتر از چیزی است که واقعاً هستیم.

۴- دیگر از عادی رفتار کردن ترسی ندارید و نگران خراب شدن آرایشتان نمی‌شوید

وقت‌هایی که هوای بیرون گرم است یا صرفاً طی روز فعالیت بدنی دارید، طبیعی است که زیاد عرق کنید. اگر صورتتان پوشیده از آرایش باشد، سخت می‌شود همهٔ روز آرایش را مثل اولش نگه داشت. اما وقتی آرایش نداشته باشید، کارهای طبیعی‌ای مثل پاک کردن عرق از ابرو دیگر برایتان یک چالش نیست و همیشه می‌توانید رفتاری عادی و طبیعی داشته باشید.

۵- دیگران بیشتر به شخصیتتان دقت می‌کنند تا چیزی که روی صورتتان دارید

بعضی زن‌ها می گویند وقت‌هایی که آرایش دارند رفتاری با آن‌ها می‌شود که با مواقعی که آرایش ندارند متفاوت است. به گفتهٔ آن‌ها، دیگران اغلب فکر می‌کنند زن خبیثی هستید یا می‌خواهید مرد زندگی‌شان را از چنگشان درآورید و بعد از آنکه با شما آشنا شدند از شخصیت واقعی‌تان تعجب می‌کنند. پس اگر برایتان پیش آمده که وقت‌هایی که آرایش دارید نگاه متفاوتی به شما شده باشد، آرایش نکردن ممکن است به شما کمک کند جلوی این قضاوت‌ها از روی ظاهرتان را بگیرید.

۶- چهرهٔ طبیعی‌تان به چشم دیگران دوستانه‌تر است

برخی محققان می گویند چهرهٔ بدون آرایش برای دیگران قابل اعتمادتر است تا چهره‌ای که نقابی از آرایش بر خود دارد. بنابراین برای جلب اعتماد دیگران و ایجاد روابط صمیمانه با آن‌ها، آرایش کردن بیشتر نقش دشمن دارد تا دوست.

۷- اعتماد به نفستان افزایشی ماندگار خواهد داشت

روانشناسان می گویند آرایش قرصی جادویی برای افزایش اعتماد به نفس نیست. به خاطر آرایش نیست که احساس بهتری پیدا می‌کنیم، بلکه به این دلیل است که مطمئن هستیم به چشم دیگران جالب به نظر می‌رسیم. تنها کاری که آن همه مواد آرایشی انجام می‌دهد این است که به ما کمک می‌کند بیشتر احساس اعتماد به نفس کنیم اما اثرش همیشگی نیست.

|خواندنی|
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

پسر جنگل حالا دیگر با کت و شلواری شیک به مدرسه می‌رود

پسر جنگل واقعی که برای فرار از قلدری‌ها و زورگویی‌های هم سن و سال‌هایش در جنگلی در رواندا بزرگ شده حالا زندگی‌اش از این رو به آن رو شده و برای رفتن به مدرسه کت و شلواری شیک می‌پوشد. به گزارش Sun، سال پیش هنگامی که در فوریه مستندی دربارهٔ زندگی زانیمان اِلی توسط Afrimax TV در یوتیوب منتشر شد، افرادی از سراسر دنیا به حمایت از وی پرداختند. زانیمان در سال ۱۹۹۹ به دنیا آمد اما از همان اوان کودکی به خاطر ظاهرش مورد طعن و تمسخر قرار گرفت. همچنین بر اساس این که توانایی ذهنی او برای تمرکز در کلاس درس کافی نیست، تحصیل از وی دریغ شد. به همین خاطر دست تقدیر برای او چنین نوشت که در جنگل به دنبال غذا بگردد و اوقاتش را این گونه سپری کند. زانیمان به عارضهٔ «میکروسِفالی» مبتلاست؛ عارضه‌ای که باعث می‌شود سر نوزاد بسیار کوچک‌تر از حد معمول باشد. در پی پخش این مستند، Afrimax TV یک صفحهٔ GoFundMe ایجاد کرد که از طریق آن سیل اعانه‌هایی از سراسر جهان به سوی وی به راه افتاد. حالا طبق گزارش سایت خبری Atinkanews از این اعانه‌ها استفاده شده و زانیمان به مدرسهٔ بچه‌هایی با نیازهای خاص در مرکز Ubumwe فرستاده شده است. به گزارش این پایگاه خبری، او هر روز کت و شلوارش را می‌پوشد و به سوی کلاس درس رهسپار می‌شود تا بتواند برای جامعه‌اش عنصری تاثیرگذار بشود. مادر زانیمان می‌گوید: «این معجزهٔ خداست. پسرم را مسخره می‌کردند و من مجبور بودم هر لحظه ازش مراقبت کنم. حالا او به مدرسه می‌رود و با هم سن و سال‌هایش درس می‌خواند و من واقعاً از این موضوع خوشحالم.» او اضافه می‌کند: «پسرم حالا زندگی خوبی دارد. خیرین برای ما یک خانه ساخته‌اند ... اندوه من از بین رفته است.» زانیمان اِلی، پسر جنگل آفریقایی، حالا تبدیل به یک سلبریتی شده و مردم مدام جلوی او را در خیابان می‌گیرند تا با او عکس بیندازند.

پیشنهاد کمک ۱۰ میلیون دلاری جیک پاول برای بحران گرسنگی در جهان به شرط کمک مالی ایلان ماسک

جیک پاول، یوتیوبر مشهور که همچون برادر مشهورش، لوگان پاول به ورزش بوکس روی آورده، می گوید به دو شرط حاضر است ۱۰ میلیون دلار برای پایان دادن به گرسنگی در دنیا پول دهد. پاول هفته ی گذشته در توییتی نوشت: «ایلان ماسک اگر ۶ میلیارد دلار برای پایان دادن به گرسنگی در دنیا به سازمان ملل بدهی، من هم ۱۰ میلیون دلار می دهم، اگر توییتم ۶۹۰ هزار بار ریتوییت هم شود.» اشاره ی پاول به رشته توییت های چندی قبل ایلان ماسک بود که در آن ها گفته بود سهام خود در شرکت تسلا را می فروشد و پول آن را به سازمان ملل می بخشد، به شرط آنکه این سازمان روشن سازد از این پول چه استفاده ای خواهد شد. ماسک در حال حاضر بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار ثروت دارد که این میزان ۳ برابر بیشتر از ثروت وارن بافت است. پاول که علاوه بر اینکه چهره ی شناخته شده ای در شبکه های اجتماعی است، به تازگی در مسابقات بوکس سلبریتی ها نیز شرکت می کند، بر اساس تخمین ها ۲۰ میلیون دلار ثروت دارد. پاول سابقه ی شرکت در فعالیت های نیکوکارانه را دارد. در سال ۲۰۱۷، پاول با همکاری یک خیریه، کودکی سرطانی را به دیدن خانه ی خود برد. همان سال، پاول در یک مسابقه ی فوتبال خیریه شرکت کرد که عواید آن صرف کمک به آسیب دیدگان طوفان هاروی شد. تا زمان نوشتن این مطلب، توییت پاول بیش از ۱۴ هزار بار ریتوییت شده که هنوز فاصله ی بسیار زیادی با ۶۹۰ هزار ریتوییت مورد نظر او دارد. ماسک پس از آن این پیشنهاد را به سازمان ملل مطرح کرد که دیوید بیزلی، رئیس برنامه جهانی غذا، نهاد وابسته به سازمان ملل، در مصاحبه ای گفت با اهدای ۶ میلیارد دلار – که گوشه ای از ثروت ۳۰۰ میلیون دلاری ماسک محسوب می شود – می توان جان ۴۲ میلیون نفر در دنیا را که در شرف مرگ بر اثر گرسنگی هستند، نجات داد. پس از آن بود که ماسک در رشته توییت هایی از برنامه جهانی غذا خواست به طور شفاف بیان کند پول او چطور بحران گرسنگی را حل خواهد کرد. بیزلی در پاسخ به ماسک، در توییتی نوشت که حاضر است با اولین پرواز خود را به پیش ماسک برساند تا با یکدیگر در اینباره صحبت کنند. بیزلی در توییت خود نوشت: «۶ میلیارد دلار مشکل گرسنگی در دنیا را حل نخواهد کرد اما جلوی ناپایداری ژئوپلتیک و مهاجرت های جمعی را خواهد گرفت و جان ۴۲ میلیون نفری که در آستانه ی مرگ بر اثر گرسنگی هستند را نجات خواهد داد. بحرانی بی سابقه و توفانی تمام عیار که بر اثر شیوع کرونا، جنگ ها و بحران های اقلیمی درگرفته است.» او در ادامه گفت: «بیا درباره اش حرف بزنیم: به پیچیدگی موشک فالکون هوی نیست اما آنقدر حساس هست که دست کم یک بار درباره اش باهم صحبت کنیم. حاضرم با اولین پرواز خودم را به تو برسانم. اگر از چیزی که شنیدی خوشت نیامد بیرونم کن!»

نکاتی برای تشخیص اصل یا تقلبی بودن محصولات ۸ برند مشهور

فیک نخرید!

هیرادشفیعی
روزنامه‌نگار

در سال ۲۰۱۳ محصولات تقلبی یک تجارت ۴۶۱ میلیون دلاری بودند. در مقیاس جهانی برند نایک، برندی است با بیشترین نسخهٔ تقلبی. ری-بن، رولکس، سوپریم و لویی ویتون جزو برندهایی با بیشترین نسخه‌های تقلیدی هستند. اگرچه بعضی از این نسخه‌ها بسیار به نسخه‌های اصل شباهت دارند، اما روش‌هایی برای تشخیص اصل یا تقلبی بودن وجود دارد که در Bright Side آن‌ها را با هم مرور خواهیم کرد.

■ ۱- تی شرت های نایک

اولین چیزی که باید بررسی کنید لوگوی نایک است. در اغلب موارد، ابعاد نسخهٔ تقلبی کاملاً هم اندازهٔ نسخهٔ اصل نیست. زاویه و شیب آن ممکن است متفاوت باشد.

بعد باید برچسب درون تی شرت تان را به دنبال غلط املایی وارسی کنید. امکان این که نسخه‌های تقلبی غلط املایی داشته باشند وجود دارد.

باید به برچسب‌های پایین تی شرت تان هم نگاهی بیندازید. نایک معمولاً دو تا برچسب به هم دوخته شده دارد اما نسخه‌های تقلبی فقط یکی دارند.

■ ۲- کفش نایک

کفش‌های نایک ایر بافتی دارند که سازنده‌های نسخه‌های قلابی از تقلیدش عاجزند. این بدین خاطر است که مواد و دستگاه‌هایی که استفاده می‌کنند متفاوت هستند. در کفش‌های نایک واقعی یک زبری وجود دارد که نسخه‌های تقلبی فاقد آن هستند.

باید به تقارن کفش‌ها نیز دقت کنید. در صورت یافتن هر گونه عدم تقارن، می‌توانید مطمئن باشید محصولی که در اختیار دارید قلابی است.

■ ۳- کیف دستی گوچی

اول باید دوتا G جلوی کیف را بررسی کنید. دندانه‌های آن‌ها باید بلند و موزون باشند.

به کوک‌های کیف هم با دقت نگاه کنید زیرا کیف گوچی واقعی کوک‌های بسیار یکدستی دارد. اگر کوک‌های کیفتان در بخش‌هایی ناهموار بود یا رنگ نخش با رنگ خود کیف فرق می‌کرد، بدانید که کیف تقلبی است.

■ ٤- کفش آدیداس یزی

اول به الگوی موج‌ها دقت کنید. کفش یزی اصل موج‌های یک وری دارد و موج‌های چاپی نامنظم.

بعد به نوک کفش نگاهی بیندازید. نوک کفش اصل منحنی‌تر و تقلبی صاف‌تر است.

داخل کفش را نگاهی بیندازید تا ببینید آیکون آدیداس هر دو لنگه هم اندازه است یا نه. در برخی موارد در نسخه‌های تقلبی، اندازه‌شان یکسان نیست.

به کوک‌های داخل کفش هم نگاهی بیندازید چرا که گاهی در نسخه‌های قلابی، کوک‌ها به طرز مشکوکی آماتوری هستند.

■ ۵- کیف‌های هرمس

اول از هر چیزی چاپ داخل چرم را بررسی کنید. آکسان روی حرف E باید زیبا و موقر چاپ شده باشد نه با بی دقتی. همچنین حروف F و R در نسخهٔ تقلبی انگار به هم متصل است. این در کیف‌های اصل هرگز اتفاق نمی‌افتد.

بعد دستهٔ چرمی کیف را چک کنید. کوک‌های نسخه اصل بسیار متناسب‌تر و شیک‌تر است. در نسخهٔ غیراصل به زیبایی اصل نیست و در بعضی جاها قطورتر از کوک‌های نسخهٔ اصل است.

■ ٦- کیف گِس

اول این که کیف‌های گس تقلبی از چرم ساخته نمی‌شوند بلکه از مواد مصنوعی ارزان تهیه می‌شوند. می‌توانید برای چک کردن این موضوع، کیف را با انگشتتان فشار دهید. اگر چروک‌های ایجاد شده همان جا ماند و به حالت قبل بازنگشت، جنس کیف چرم نیست.

بعد باید آستر کیف را چک کنید. کیف‌های گس اصل یک آستر نرم دارند در حالی که قلابی‌ها گاهی اصلاً آستر ندارند. یا اگر هم داشته باشند، به نازکی کاغذ است.

در پایان می‌توانید فلز کیفتان را چک کنید. فلز نسخه‌های اصل، محکم، صیقلی و دارای سطحی براق است اما نسخه‌های قلابی بعضاً مات هستند و لبه دارند.

■ ۷- شلوار جین لیوایز

طرح منحنی جیب‌های پشت شلوار جین شاید مشخص‌ترین ویژگی این برند باشد. این منحنی یا یک قوس ساده است و یا قوسی که در میانهٔ جیب شکل یک الماس دارد. نسخه‌های غیراصل این ویژگی را به طرز محسوسی اشتباه کپی می‌کنند.

همچنین رنگ کوک‌های شلوار اصل نارنجی است در حالی که بسیاری از نسخه‌های تقلبی از نخ سفید استفاده می‌کنند.

سومین نشانهٔ شلوارهای جین لیوایز تقلبی، برچسب قرمز جیب پشتی است. در شلوارهای اصل، بر روی برچسب نوشته شده «Levi's» اما در نسخهٔ تقلبی تنها یک R وجود دارد.

■ ۸- کفش فیلا

اگر نگاهی به حرف F کفش فیلای خود بیندازید، مشاهده می‌کنید که کوک‌هایش بی نظمی‌هایی دارد. این در کفش‌های ورزشی فیلا امری طبیعی است. چیزی که طبیعی نیست این است که حرف F در گوشه‌های بالایی، تیز باشد. در کفش‌های تقلبی این لبه‌ها تقریباً اضلاع مربع را لمس می‌کنند.

بعد باید به نوک کفش نگاهی بیندازید. فاصلهٔ بین سوراخ‌های نوک کفش باید یکسان باشد. اگر نبود، به احتمال زیاد کفش، تقلبی است.

همچنین، نگاهی بیندازید به لوگوی پشت کفش. در نسخه‌های اصل، لوگوی پشت و جلوی کفش یکسان هستند. اما در نسخهٔ غیر اصل، کلمهٔ Fila ممکن است بر روی تکه‌ای دیگر از چرم قرمز و آبی دوخته شده باشد.

چرا اکثر کشتی‌های تجاری جهان از پرچم پاناما به‌عنوان پرچم مصلحتی استفاده می‌کنند؟

حسین علی‌پناهی
روزنامه‌نگار

دولت پاناما اعلام کرده است که مقررات مربوط به استفاده از پرچم این کشور در زمینه کشتیرانی موسوم به «پرچم مصلحتی» (Flags of Convenience) را دشوارتر کرده و به خاطر نقض تحریم‌های بین المللی از سال ۱۳۹۸ اعلام کرد که دیگر به ایران اجازه استفاده از پرچم پاناما در کشتی‌هایش را نخواهد داد. اما پرچم مصلحتی چیست و چرا کشورهای دیگر جهان به جای استفاده از پرچم پاناما از پرچم کشور خودشان استفاده نمی‌کنند.

اما پرچم مصلحتی چیست و چرا کشورهای دیگر جهان به جای استفاده از پرچم پاناما از پرچم کشور خودشان استفاده نمی‌کنند.

پاناما کشور کوچکی با جمعیتی تنها ۳ میلیون نفری است که بزرگ‌ترین ناوگان کشتیرانی جهان را دارد، بزرگ‌تر از مجموع ناوگان‌های دریایی ایالات متحده و چین. به لطف موقعت مکانی و شکل باریک این کشور، پاناما جایگاه نگهبان یکی از مهم‌ترین مسیرهای تجارت دریایی جهان را در اختیار دارد که اقیانوس آرام را به اقیانوس‌های آتلانتیک متصل می‌کند. برای بیش از صد سال، کانال پاناما مسیری میان بر و کوتاه برای کشتی‌هایی بوده که می‌خواسته‌اند از قدم گذاشتن در مسیر طولانی و خطرناک کیپ هورن (Cape Horn) دوری کنند. این کانال ۷۷ کیلومتری که یکی از هفت عجایب دنیای مدرن است، دارای یک مهندسی ویژه است که سالانه ۱۴۰۰۰ کشتی را در سیستم قفل پیچیده‌اش راهنمایی می‌کند. بسیاری از این کشتی‌های با پرچم پاناما به عنوان پرچم مصلحتی مسافرت می‌کنند در حالی که این کشور خود تاریخچه دریانوردی بسیار خلاصه‌ای دارد.

اکثر کشتی‌های تجاری که پرچم پاناما را حمل می‌کنند به مالکان خارجی غیرپانامایی تعلق دارند که می‌خواهند از قوانین سختگیرانه دریایی کشورهای متبوعشان فرار کنند. پاناما از سیاست دریایی موسوم به رجیستری آزاد برخوردار است. پرچم این کشور باعث می‌شود ثبت کشتی‌ها آسان‌تر و اغلب به صورت آنلاین امکان پذیرتر بوده و نیروی کار خارجی ارزان قیمت‌تری نیز در دسترس باشد. همچنین مالکان خارجی کشتی‌هایی که پرچم پاناما را حمل می‌کنند نیازی به پرداخت مالیات بر درآمد نیستند. حدود ۸, ۶۰۰ کشتی تجاری با پرچم پاناما سفر می‌کنند در حالی که تنها ۳, ۴۰۰ کشتی با پرچم ایالات متحد و ۳, ۷۰۰ کشتی با پرچم چین مشغول گشت و گذار در دریاها هستند. بر اساس قوانین بین المللی، هر کشتی تجاری باید با نام یک کشور ثبت شود که به آن کشور پرچم گفته می‌شود. بدین ترتیب سیستم قضایی کشوری که پرچم آن در کشتی به اهتزاز درآمده و با آن ثبت شده است، بر آن کشتی حاکمیت خواهد داشت. همچنین سیستم قضایی همان کشور مسئول بررسی ایمنی کشتی برای سفر و شرایط کاری خدمه آن خواهد بود. رجیستری‌های باز گاهی اوقات با عنوان پرچم مصلحتی شناخته می‌شوند که از ابتدای پیدایش جنجال آفرین بوده است. اولین کشتی‌های تجاری که در پاناما به ثبت رسیده مربوط به سال ۱۹۲۲ و دو کشتی مسافربری آمریکای است که در دوران ممنوعیت مشروبات الکلی در ایالات متحده، می‌خواستند برای مسافران خود مشروبات الکلی سرو کنند. پس از این ابتکار بود که مالکان کشتی‌ها به منظور فرار از پرداخت دستمزدهای سنگین و بهبود شرایط کاری موجود در قوانین قضایی ایالات متحده، این رویه را در پیش گرفتند.

بعد از جنگ جهانی دوم، مالکان کشتی‌های آمریکایی که می‌خواستند نظارت کمتری بر آن‌ها باشد، بیش از پیش کشتی‌های خود را به نام پاناما ثبت کرده در حالی که همتایان اروپایی‌شان برای فرار از مالیات‌های سنگین به تعویض پرچم روی آوردند. تقاضای برای رجیستری آزاد به شدت افزایش یافته و دیگر کشورهای در حال توسعه نیز سیستم خاص خود را راه اندازی کردند. ایالات متحده از سیستم ثبت لیبریا برای ایجاد ناوگانی از کشتی‌های بی طرف در دوران جنگ سرد استفاده کرد. پاناما اکنون بزرگ‌ترین فهرست ثبت شده کشتی‌های در جهان را داشته و بعد از آن لیبریا، جزایر مارشال، هنگ کنگ و سنگاپور قرار دارند. سال گذشته، تقریباً سه چهارم ناوگان‌های دریایی جهان تحت پرچم کشوری غیر از کشور خودشان ثبت شده بودند. این سیستم ثبت برای پاناما بسیار درآمد زا بوده و در مجموع بیش از نیم میلیارد دلار در زمینه هزینه‌ها، خدمات و مالیات برای این کشور عایدی داشته است. با این وجود، منتقدان این سیستم به ساده بودن مخفی کردن هویت واقعی مالک کشتی و عدم امکان اعمال قوانین و دستورالعمل‌ها در این سیستم اشاره می‌کنند.

صنعت کشتی رانی یک صنعت بسیار بزرگ است و تنها در ۲۰ سال اخیر، حجم ناوگان دریایی بین المللی ۲۵۰ درصد رشد داشته است. در ابتدای سال ۲۰۲۰ بیش از ۶۱, ۱۰۰ کشتی تجاری بزرگ در جهان وجود داشته که اکثر آن‌ها کشتی‌های باری اقیانوس پیما، کشتی‌های کانتینربر و نفتکش ها بوده‌اند. در حالی که تعداد این کشتی‌ها در حدود همان ۶۰, ۰۰۰ فروند ثابت باقی مانده‌اند، این سایز کشتی‌هاست که همواره رو به افزایش بوده است. ۵۰ درصد از کشتی‌های کنونی جهان تنها در سه کشور پاناما، لیبریا و جزایر مارشال به ثبت رسیده‌اند. در حالیکه با اضافه شدن کشورهای هنگ کنگ، سنگاپور و مالت، این عدد به ۷۰ درصد می‌رسد. بدین ترتیب این کشورها همانند اوپک یک کارتل قوی تشکیل داده‌اند که کنترل صنعت دریانوردی را در دست دارند. با ثبت شدن کشتی‌های در این کشورهای ساحلی، این کشور پرچم‌ها هستند که استانداردهایی که کشتی‌ها باید با آن‌ها سنجیده شوند را تعیین می‌کنند.

لوییس فورتو، نماینده فدراسیون بین المللی کارگران سیستم حمل و نقل در پاناما می‌گوید که این کشور چشم‌هایش را به روی «مسئولیت‌هایش بسته است تا بتواند کشتی‌های بیشتری را ثبت کند». این فدراسیون از سالا ۱۹۵۸ میلادی تاکنون کمپینی را علیه قانون پرچم مصلحتی راه اندازی کرده است و می‌گوید که رجیستری پاناما از برخی کشورهای دیگر در زمینه ایمنی بهتر است اما در زمینه‌هایی مانند نظارت، بررسی حوادث و کمک به خدمه بسیار ناکارآمد عمل می‌کند. دو سال پیش، آقای فورتو به تحقیق در مورد یک ملوان زن ۲۲ ساله پرداخت که در اولین سفر دریایی‌اش به داخل یک دستگاه افتاده و کشته شده بود، دستگاهی که بر اساس گزارش‌ها دچار مشکل و نقص بوده است.

این کشتی در ادامه به جای اینکه بر اساس قوانین به نزدیک‌ترین بندر مراجعه کند، جنازه خدمه مذکور را در فریزر قرار داده و بیش از دو هفته دیگر به سفر دریایی خود بدون پهلو گرفتن ادامه داده است.

خبرخوان

ثروت بیل گیتس می‌توانست از مجموع ثروت جف بزوس و ایلان ماسک بیشتر باشد اگر...

ثروت بیل گیتس می‌توانست از مجموع ثروت جف بزوس، بنیانگذار آمازون و ایلان ماسک، صاحب کمپانی تسلا بیشتر باشد اگر گیتس مرتکب یک اشتباه نشده بود ... شاید با دیدن ارزش سهام مایکروسافت، احساس افسوس زیادی به بیل گیتس دست بدهد. اگر او سهامش را نگه داشته بود، الآن از بزوس و ماسک ثروت بیشتری داشت. چهارمین مرد ثروتمند جهان که بر طبق فوربس، ارزشی معادل ۱۳۸۵.۵ میلیارد دلار دارد، در سال ۱۹۹۸ ـ زمانی که شرکت مایکروسافت، باارزش‌ترین شرکت جهان لقب گرفت ـ بیش از دو میلیارد سهام آن را در اختیار داشت.

■ جف بزوس، مالک آمازون

اگرچه مایکروسافت در سال‌های بعد این جایگاه را از دست داد، اما اخیراً و در پایان ماه اکتبر با کنار زدن اپل دوباره این جایگاه را از آن خود کرده است. این یعنی دو میلیارد سهم گیتس در روز جمعه می‌توانست ارزشی معادل ۶۹۳ میلیون دلار، یعنی دو برابر ایلان ماسک به ارزش ۳۴۰.۴ میلیون دلار و بیش از سه برابر بزوس به ارزش ۲۰۰.۳ میلیون دلار داشته باشد.

■ ایلان ماسک

اما زمانی که او سال پیش هیئت مدیرهٔ مایکروسافت را ترک کرد، اکثریت سهامش را فروخت و اعلام کرد که می‌خواهد بر تلاش‌های بشردوستانه‌اش تمرکز کند. بعدتر ادعا شد که او هیئت مدیرهٔ مایکروسافت را به این خاطر ترک کرده بود که آن‌ها قصد داشتند دربارهٔ روابط عشقانهٔ او و رابطه‌اش با یکی از کارمندان زن شرکت تحقیقاتی را صورت دهند.

بیل و ملیندا گیتس با اعلام طلاقشان در ماه مه دنیا را شوکه کردند. این زوج پویا و پرانرژی، جزئیات طلاقشان را سه ماه پیش نهایی کردند.

اما احتمالاً در درازمدت ثروت بیل گیتس نمی‌توانست پا به پای ماسک پیش برود، چرا که طبق برخی پیش بینی‌ها ایلان ماسک می‌تواند نخستین تریلیونر دنیا باشد. تحلیلگران بانک سرمایه گذاری مورگان استنلی پیش بینی می‌کنند که شاید او بتواند جایگاه تریلیونر را برای خودش دست و پا کند.

اما چیزی که جای تعجب دارد این است که این جایگاه را شرکت ماشین برقی وی یعنی تسلا برایش به ارمغان نخواهد آورد. بلکه اسپیس ایکس که در سال ۲۰۰۲ تأسیس شد، در مقام سودآوری ظاهر خواهد شد.

در همین اثنا، شرکت بزوس یعنی آمازون از کمبود کارکنان و اختلال‌هایی در زنجیرهٔ تأمین رنج می‌برد. و این غول تکنولوژی اخیراً اعلام کرد که سود قبل از بهره و مالیات شرکت در سه ماهه سوم سال میلادی به رقم ۴.۹ میلیارد دلار نزول کرده است.

بازار مالی
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

یادداشت

کنترل تورم اولویت باشد، نه منافع سهامداران!

مهسا طاعتی لاطران
روزنامه نگار

نـــرخ بهره بین بانکی در شـــرایطی به ۲۰.۶۱ درصد رسیده است که فعالان بازار سرمایه افزایش این نرخ و انتشار اوراق را تهدیدی برای این بازار می‌دانند اما کارشناســـان اقتصادی این دو را ابزاری برای کنترل تورم می‌داننـــد و معتقدند در شـــرایط فعلی اولویت دولتمردان باید کنترل تورم باشد نه منافع سهامداران تا بدین منظور، نـــرخ بهره بین بانکی را بیش از این افزایش دهد و اوراق بفروشد.

روند صعودی نرخ بهره در بازار بین بانکی همچنان ادامـــه دارد و این نرخ در حال حاضر به ۲۰.۶۱ درصد رسیده است.

نرخ بهره بین بانکی به عنوان یکی از انواع نرخ‌های بهره در بازار پول به نرخ‌های ســـود یا بهره در سایر بازارهـــا جهت می‌دهد که در واقـــع این نرخ، قیمت ذخایر بانک‌هاســـت و زمانی که آن‌ها در پایان دوره مالی کوتاه‌مدت اعم از روزانه یا هفتگی، دچار کسری ذخایر می‌شوند، از ســـایر بانک‌ها در بازار بین بانکی یا از بانک مرکزی اســـتقراض می‌کنند.کارشناسان از افزایـــش این نرخ و ســـوق دادن بانک‌ها برای خرید اوراق از این طریق به عنوان ابزاری برای کنترل تورم یاد می‌کنند اما از آن طرف، فعالان بازار سرمایه انتشار اوراق دولت و افزایش نرخ بهره بین بانکی را تهدیدی برای صعود بازار ســـرمایه می‌دانند.در شـــرایطی که دولت خط قرمز خود را تورم اعلام کرده است، باید در راستای اولویت خود قدم بردارد که به منظور بررسی تأثیر افزایش نـــرخ بهره بین بانکی بر کنترل تورم و بازار سرمایه، کامران ندری در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: افزایش تقاضا بـــرای ذخایر بانک مرکزی، نرخ بهره در بازار بین بانکی را افزایش داده و عرضه ذخایر کم شـــده اســـت که دلیل آن نیز تورم بالا در کشور اســـت که بانک مرکزی صـــلاح نمی‌داند پایه پولی را بیش از این منبســـط کند. به عبارت دیگر، زمانی کـــه عرضه ذخایر بانک مرکـــزی در بازار باز محدود و تقاضا برای آن نیز زیاد شـــود، نرخ بهره بین بانکی بالا می‌رود.این کارشـــناس اقتصادی با بیان اینکه با وجود تورم بالا در اقتصاد ایـــران باید نرخ بهره بین بانکی بیش از این افزایش یابـــد، ادامه داد: افزایش نـــرخ بهره بین بانکی، بانک‌هـــا را ترغیب می‌کند تا اوراق دولتـــی بخرند درحالیکه دولت برای این هدف بایـــد نرخ اوراق را زیاد کند. از ســـوی دیگر، دولت با کســـری بودجه مواجه است و تورم بالایی در اقتصاد وجود دارد که اگر نرخ ســـود اوراق مناســـب نباشد، کسی اوراق نمی‌خرد و در صورتی که می‌خواهند نرخ اوراق کاهـــش یابد، باید تـــورم را کنترل کنند که در حال حاضر، کنترل تورم در گرو افزایش نرخ‌هاســـت. وی افزود: دولتمردان باید اولویت خود را تعیین کنند که کدامیک از بخش‌های اقتصاد چون اقتصاد کلان یا بازار ســـرمایه اولویت آن‌هاســـت و در صورتی که اولویت اول مســـئولان کنترل تورم باشـــد، بسیاری از مشـــکلات حل خواهد شد. افزایش نرخ بهره بین بانکی در کوتاه مدت می‌تواند بر بازار ســـرمایه تأثیر منفی بگذارد اما دیگر این بازار همانند سال گذشته از این طریق ریزش قابل توجهی نخواهد داشت. ندری بیان کرد که اگر رشد تورم ادامه پیدا کند، قیمت سهام نیز افزایش می‌یابد اما این افزایش به درد ســـهامدار نمی‌خورد زیرا، تورم هزینه‌های زندگی را نیز افزایش می‌دهـــد. اگر نرخ بهره بین بانکی افزایش پیدا نکند، اوراق دولت فروخته نمی‌شود و کسری بودجه باید از محل چاپ پول تأمین شـــود که افزایش حجم پول، نرخ بهره بین بانکی را پایین و تورم را بالا می‌برد که خوش به حال ســـهامدار می‌شود اما در شرایط فعلی، اولویت باید کنترل تورم باشد. این کارشناس اقتصادی گفت: فعالان بازار سرمایه با مخالفت کردن با افزایش نرخ بهره بین بانکی و انتشـــار اوراق دولتی، تنها به فکر منافع خود هســـتند تا از افزایش تورم سود ببرند و اقشـــار ضعیف جامعه متضرر شوند که در این بین، بانک مرکزی نباید حافظ منافع سهامداران باشد بلکه وظیفه اصلی آن کنترل تورم است. در شرایط تورمی، بانک مرکزی باید انقباضی عمل کند و نرخ بهره بین بانکی بالا برود تا اوراق دولت به فروش برسد که در بلند مدت تورم کنترل شود.

نقدینگی سرگردان به بورس باز می‌گردد؟

بیماری مزمن بورس ایران

سهیل بانی
روزنامه نگار

در حالـــی که طـــی روز هـــای معاملاتی گذشـــته و همزمان با رشد شاخص کل، به نظر می‌رســـید که حقیقی‌ها بـــه بازار روی خوش نشان داده‌اند و در حال تزریق پول به بورس هستند اما روز گذشته اتفاقاتی در بازار سرمایه رخ داد که تردیدهایی در این زمینه را ایجاد کرد.

دیروز ۱۶ آبان ۱۴۰۰، بازار ســـهام در پایان معاملات، شاهد خروج ۵۰۰ میلیارد تومانی پول حقیقی بود. از ســـوی دیگر، اشخاص حقیقی از ابتدای پاییز ۱۴۰۰، حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان از بازار سرمایه خارج کرده‌اند. بـــا این وجود؛ این پرســـش به وجود می‌آید که سرنوشـــت این پول‌ها چه خواهد شد و آیا معامله گران بـــار دیگر به بورس اعتماد می‌کنند؟

■ چه چیزی باعث خروج پول از بازار می‌شود؟

ســـارا فلاح، کارشـــناس و تحلیلگـــر بازار ســـرمایه، درباره اتفاقات چند روز اخیر بازار سهام گفت: بعد از توقف فروش اوراق قرضه توسط دولت و همچنین جلسه‌ایی که وزیر اقتصاد با هلدینگهای بزرگ بازار ســـرمایه داشت، حمایت از بازار صورت گرفت و شاهد رشد شـــاخص بودیم. با این وجود این رشد باید همراه با افزایش حجم معاملات باشـــد تـــا بتوان به تداوم آن امیدوار بود. همیشـــه وقتـــی دولت از بازار حمایـــت می‌کند، ابتدا حقوقی‌ها و شرکت‌ها شـــروع به ورود پول می‌کنند و بعد از آن، پول‌های حقیقی پارک شده و یا به اصطلاح ترسیده، به بازار سرمایه بازمی‌گردند.

وی در ادامـــه افـــزود: از آن‌جـــا که بورس ایران یکطرفه اســـت و امکان کســـب سود فقط در زمان صعود بازار ممکن اســـت، در زمان‌های افت کلی بازار، مثل آن‌چه که در دو ماه گذشـــته در بازار شـــاهد بودیم، افراد حقیقی با پول‌های درشـــت از بـــازار خارج می‌شـــوند.فلاح در ادامه اظهاراتش افزود: از آن‌جا که مقصد اصلی پول‌های خارج شده، صندوق‌های با درآمد ثابت هستند، بسیاری از تحلیلگران، برای تحلیل شرایط کلی بازار، ورود و خروج پول حقیقی به این صندوق‌ها را رصـــد می‌کنند. البته پول‌هـــای حقیقی کوچکتری هستند که جذب بازارهای دیگر مثل بازار رمزارزها می‌شوند.فلاح ادامه داد: خوشـــبختانه، در چند روز گذشته، پول‌های بزرگـــی از صندوق‌های با درآمد ثابت خارج شدند. البته نمی‌توانیم با یقین کامل بگوییم که مقصـــد تمام این پول‌ها، بازار ســـرمایه اســـت؛ اما درصد قابل توجهی از آن، حتماً جذب این بازار خواهد شد.سیگنال مثبت بازار با رشد ارزش معاملات

این کارشـــناس بازار در ادامـــه تاکید کرد: از طرفـــی، حجم معاملات خرد ســـهام، در روزهای گذشته افزایش داشته است. قبل از جلسه حمایت از بازار و در زمانی که دولت، اوراق قرضه می‌فروخت، ارزش معاملات خرد سهام حتی به زیر ســـه هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان هم رســـیده بود؛ اما روز گذشته شاهد این بودیم که ارزش معاملات خرد سهام به بالای هفت هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان رسید. از همیـــن رو این امیدواری ایجاد شـــد که حداقل برای چند هفته، بازار متعادل‌تری را شاهد باشیم.فلاح در ادامه گفت: اصلاح اخیر بازار، با ریزش سال گذشته تفاوت عمده‌ایی دارد و آن هم نســـبت قیمت به عایدی بازار است. بسیاری از ســـهم‌ها به سطوح بسیار ارزشـــمند از نظـــر بنیادی رســـیده‌اند و به جرات می‌توان گفت که بازار سهام در حال حاضر، یکی از ارزانترین بازارهاست و همین موضوع، ترس سرمایه‌گذاران را برای ورود به بازار کمتر می‌کند.

رضا شـــیرازی‌پور، کارشـــناس و فعال بازار ســـرمایه، در گفت‌وگو با اقتصـــاد آنلاین، شـــرایط حال حاضر بازار سرمایه ایران را به یـــک بیمار، با مشـــکلات و عوارض مزمن تشـــبیه کرد که مشـــکل او با چند روز خود درمانی حل نمی‌شـــود. وی در ادامه افزود: مشکل اصلی بازار سرمایه، کمبود نقدینگی و اعتماد است. در طول دو ماه گذشته، فشار فروش اوراق قرضه، باعث شده نقدینگی از بازار سرمایه خارج شده و اعتماد سهامداران به وعده‌های مسئولان از بین برود.

■ بی اعتمادی به وعده‌های پوچ

شیرازی پور ادامه داد: احسان خاندوزی، در زمان حضور در مجلس شورای اسلامی، به طور دائم درباره وضعیت بازار ســـهام شعار می‌داد و توئیت می‌زد، یا این‌که آقای محسن رضایی، در زمان انتخابات، وعده تشـــکیل صندوق متضرران بازار ســـرمایه را دادند. از سمت دیگر امیرحسین قاضی زاده هاشمی، وعده داد که در ســـه روز به بازار سرمایه سر و سامان دهد. با این وجود، آقای قاضی زاده هاشمی، در حال حاضر رییس سازمان بنیاد شـــهید و امور ایثارگران است و این سازمان زیرمجموعه‌های بزرگی در بازار سرمایه دارد. شایسته نیست افرادی که در ماه‌های گذشته شعارهای پرزرق و برقی داده‌اند، حال از آن شعارها سر باز بزنند.وی در ادامه افزود: اگر قرار باشد این دولت نیز به شعارهایش عمل نکند، پس با دولت قبل چـــه تفاوتی دارد؟ حداقل در دولت قبل، تـــوان و جرات انتقاد از مقامات دولتی و شخص رییس جمهوری بسیار بیشـــتر بود. آقای رئیســـی در اولین جملاتشان در مراسم تنفیذ، به وضعیت بازار سرمایه اشاره کردند و مهم‌ترین اصل مفقود این بازار را اعتماد مردم دانستند. با این وجود، پس از تشکیل تیم اقتصادی دولت، به این مسئله توجهی نشد.

چالش های پیش روی بازار سرمایه

سلمان نصیرزاده
کارشناس بازار سرمایه

بازار ســـرمایه به شـــدت با فقر نقدینگی مواجه اســـت؛ به‌گونه‌ای کـــه معاملات تنها بـــا حدود چهار هـــزار میلیارد تومان انجام می‌شـــود. در نتیجه نوســـانات بازار نیز کم‌عمق و زودگذر شـــده‌اند.برایند این شرایط رکود فرسایشی در بورس است که اکنون نیز دیده می‌شـــود. این بازار اکنون برای معامله‌گران بســـیار ناکارآمد به نظر می‌رســـد و از ریل طبیعی خود خارج شده است.کمبود نقدینگی در بورس و کم عمق شدن بازار، دلایل متعددی دارد که بخشی از آنها به ابهامات موجود در اقتصاد کلان بازمی‌گردد.

در مقطـــع زمانی کنونـــی، دولت به دلیل کســـری شـــدید بودجه که در اســـاس گزارش مرکـــز پژوهش‌های مجلس، در خوشبینانه‌ترین حالت به حدود ۳۰۷ هزار میلیارد تومان می‌رســـد، اقدام به فروش اوراق بدهی می‌کند.

در ۶ ماهه نخســـت ســـال جاری، دولت حدود ۱۲۶ هِمِت (هـــزار میلیارد تومان) اوراق بدهی منتشـــر کرده (اوراق منتشر شده توســـط بانک مرکزی و اعطایی به پیمانکاران) کـــه این میزان، تقریباً معادل کل مبلغی است که در بودجه سال ۱۴۰۰ به انتشار اوراق اسلامی اختصاص دارد.

■ خرید تکلیفی اوراق

دولـــت در ایـــن مـــورد از بانک‌هـــا و صندوق‌های متصل بـــه آنها برای خرید اوراق استفاده و در نتیجه، فشار سنگینی را بـــر بازار تحمیل کرده اســـت. در واقع، نهادهایی که پول پرقدرت در اختیار دارند، به صورت دســـتوری یا اختیـــاری از بازار سهام دور شده‌اند.

به نظر می‌رسد این شـــرایط، با توجه به اوراق سررسید شـــده که حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان هســـتند، همچنـــان ادامه داشته باشد و دولت انتشار اوراق بدهی را در نیم ســـال دوم نیز ادامه دهد. در نتیجه فشار بر بازار سرمایه نیز ادامه می‌یابد.

■ دولت؛ برنده اختلاف بین نرخ بهره و نرخ تورم

در ایـــن میان، از اختـــلاف بین نرخ بهره و نرخ تـــورم، رانتی حاصل می‌شـــود که بیشترین نفع آن را دولت می‌برد.

با توجه به وجود تورم بالای ۴۰ درصدی در کشور، دولت دلیلی برای فروش دارایی در قیمت‌های فعلی و در واقع اســـتفاده از ارزان‌ترین روش تأمین مالی یعنی انتشار اوراق و اســـتقراض با نـــرخ ۲۰ درصدی، تمایل بیشتری پیدا می‌کند.

نکتـــه مهـــم دیگـــر نامشـــخص بودن سیاست‌های اقتصادی دولت برای فعالان بازار سرمایه اســـت. برای مثال، در مورد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و زمان آن، هنوز ابهاماتـــی وجود دارد و این مســـاله روی صنایـــع دارویی، غذایـــی، زراعی و از این دست، به صورت مستقیم اثر می‌گذارد.

■ بدبینی حقیقی‌ها به صنایع بانکی

از ســـوی دیگـــر، در صنایـــع بانکی نیز صورت‌های مالی و گزارش‌هایی که منتشر می‌شـــود، به هیچ عنوان با داده‌هایی که آنها ماهانه منتشر می‌کنند، منطبق نیست. با توجـــه به اینکه بانک‌ها از جمله صنایع مهم بازار سرمایه هســـتند، این موضوع ابهاماتی را در بازار ایجاد کرده است.

البته نبایـــد از این موضوع گذشـــت که بررسی گزارشات بانک‌ها از منظر عملیاتی، حکایت از بهبود روند عملیاتی نســـبت به سال گذشته دارد.

در عیـــن حـــال دولـــت بـــه بانک‌ها و مجموعه‌هـــای مالی بـــرای خرید اوراق بدهـــی و همچنین پرداخت تســـهیلات تکلیفی، فشار زیادی وارد می‌کند. در این شـــرایط، به نظر می‌رسد ریسک ناترازی در صـــورت عدم مدیریت بر صنعت بانک می‌تواند همچون دوره دولت نهم و دهم و بر این صنعت تحمیل شود.

■ ابهام در صنایع پتروشیمی

همچنین در صنایع پتروشـــیمی، شرکت ملی پالایـــش و پخش فرآورده‌های نفتی فرمولـــی را برای تعیین نـــرخ خوراک‌ها اعلام کرد که در ابتدا بازار به آن خوشبین بـــود. اما در ادامه، عـــدم تطابق انتظارات بازار با صورت‌های مالی به شـــکل‌گیری نوعی ابهام منجر شـــد.صنایع پالایشـــی از جمله بازیگران مهم و پیشـــرو در بازار سرمایه هستند و ابهام در مورد آینده آنها، فعالان بورسی را با تردید برای حضور در این بازار مواجه می‌کنـــد.در نتیجه وجود چنیـــن شـــرایطی، معامـــلات در صنایع پالایشی به حداقل خود رسیده است. حتی شفاف‌ســـازی‌هایی که در مورد عملکرد پایین‌تر از انتظار آنها در ۳ ماهه دوم سال صورت گرفت، ابهامات سرمایه‌گذاران را برطرف نکرد.

■ ابهام اطلاعاتی در اوره‌سازها

در صنعت اوره، قیمت‌های جهانی به دلیل برهم خوردن نظم در طرف عرضه‌کننده نهاده‌هـــای انرژی، رشـــدهای نجومی را تجربه کرده‌اند؛ بـــه گونه‌ای که قیمت‌ها به محدوده ۸۰۰ دلار نیز رسیده است. در نتیجه، شرکت‌های صادرکننده با اختلاف معناداری در حال فروش محصولات خود هستند.

در شرکت‌های اوره‌ســـازی، ابهام در نرخ فـــروش اوره و ارزان‌فروشـــی حدود ۵۰ درصدی نسبت به قیمت‌های جهانی ابهام اطلاعاتی دیگری است که تحلیل‌گران را با خطا مواجه کرده است.

این دســـته از موارد به شفاف‌سازی سریع و صریح از ســـوی مدیـــران صنایع نیاز دارد که ســـازمان می‌بایست این دسته از صنایع را به شفاف‌سازی برای هموارسازی اطلاعات، مکلف کند.

■ چالش ارزان‌فروشی در صنعت فولاد

در صنعت فولاد نیـــز وضعیت بر خلاف رونـــد موجود در بازارهـــای جهانی پیش مـــی‌رود. اکنـــون قیمت‌های شـــمش و محصلات فولادی به دلیل برهم خوردن تعادل عرضـــه و تقاضا درمورد نهاده‌های انرژی افزایش یافته است.

بـــا وجود این فـــولاد در ایـــران، به دلیل دخالت رگولاتـــور در بورس کالا بین ۱۵ تا ۳۰ درصد ارزان‌تـــر از نرخ‌های جهانی عرضه می‌شود (اگر مبنا را نرخ تسعیر دلار نیمایی با بازار آزاد قرار دهیم).

همـــه ایـــن مـــوارد باعـــث می‌شـــود سرمایه‌گذاران با تردید اقدام به معامله در بورس کنند و در نتیجه ورودی تقدینگی به بازار به حداقل رسیده است.

■ معضل قیمت‌گذاری دستوری

در صنعت خودرو نیز شاهد شرایط مشابهی هســـتیم. این در صنعت در شـــرایطی با ناترازی درآمد و هزینه‌ها مواجه است که قیمت‌گذاری دستوری در مورد آن، هزینه مضاعفی را به شرکت‌های گروه خودرویی تحمیل کرده است.

شفاف‌ســـازی قیمت با عرضه در بورس کالا و قطع کردن واسطه، می‌تواند از یک سو به شفافیت و فســـادزدایی و از سوی دیگر به افزایش تولید و عرضه محصولات صنعت منجر شود.

■ تراز منفی حقیقی‌های بازار

در چنین شرایطی، متاسفانه از ابتدای سال تاکنون، تراز منفی حقیقی‌های بازار حدود ۳۵ هـــزار میلیارد تومان بـــوده؛ در نتیجه بورس غیر از نوسانات کوتاه‌مدت روندی فرسایشی داشته است.

اکنـــون بســـیاری از صنایع بـــه غیر از پتروشـــیمی، فلزات اساسی، کانی فلزی و چند رشته دیگر، با شاخص یک میلیون و ۱۰۰ واحد به پایین معامله می‌شوند.

قیمت‌ها منصفانه است

مهم‌ترین چالش بازار ســـرمایه در مقطع کنونی، کمبود شدید نقدینگی و ابهامات اطلاعاتی در صنایع است و صرف نظر از این مورد، قیمت ســـهم‌ها مناسب به نظر می‌رسند. به اعتقاد من، قیمت‌های تقریباً منصفانه‌ای در بازار دیده می‌شود.

با توجه چشم‌انداز نرخ دلار، پیش‌بینی‌های تورمی و قیمت‌های فعلـــی جهانی، بازار ســـرمایه می‌تواند روند بهتری پیدا کند و از این حالت رکود فرسایشـــی خارج شود. حداقل نمی‌توان انتظار ریزش‌های سنگین را داشت.

■ پول نیاید، شاخص افت می‌کند

با وجود این، در شرایطی که شاخص کل در محدوده یک میلیون و ۳۸۰ هزار واحد قرار دارد، اگر حجم از این سطح حمایتی پشـــتیبانی نکند، احتمال افـــت آرام بازار وجود دارد.

احتمـــال ریزش شـــدید بازار بـــه دلیل گزارش‌هایی که از صنایع مختلف منتشر می‌شـــود و عواملی چون نرخ ارز، ضعیف اســـت اما اگـــر حجم نقدینگـــی و تعداد معامـــلات به همین صـــورت فعلی باقی بماند، ســـطوح حمایتی فعلـــی می‌توانند شکننده باشند.در این میان، بودجه ۱۴۰۱ ریسک کلانی اســـت که می‌تواند دامان بازار را بگیرد؛ چرا که ممکن است در متن آن هزینه‌هایی به صنایع تحمیل شود.

■ بهبود وضعیت در میان‌مدت

امیدوار هستیم که درک دولت از اثربخشی بازار سرمایه و هماهنگی فی مابین سازمان بورس، وزارت اقتصاد و بانک مرکزی، در تعادل بین بازار پول و بازار سرمایه، کمک شـــایانی به هموارســـازی جریان ورودی سرمایه‌ها به بازار بورس کند.

با وجـــود این، با نگاه میان‌مدت و با توجه به عوامل تورمی چون روند رشد نقدینگی و پایه پولی، بازار سرمایه می‌تواند شرایط بهتری را پیدا کند.

گفت و گو

یک کارشناس بازار سهام توضیح می‌دهد:

اعتماد سهامداران کی برمی‌گردد؟

محمدعلی‌نژاد
روزنامه نگار

یک کارشناس بازار سرمایه در تحلیل روند فعلی بورس می‌گوید، اگر وعده‌های مسوولان در مورد بورس تحقق یابد، شـــاهد ورود نقدینگی به بازار خواهیم بود.بازار سهام در ادامه روند مثبت روزهای اخیر خود، دیروز هم در نیمه اول، سبزپوش بود. شاخص کل در نیمه نخست معاملات دیروز بیش از ۱.۵ درصد رشد داشـــت و شاخص وارد کانال یک میلیون ۴۵۰ هزار واحدی شـــد. با این حال رشد شاخص کل هم‌وزن تقریباً یک سوم شاخص کل بود.بورس در حالی روز سبز خود را پشت سر می‌گذارد که اعتماد سهامداران به تداوم این روند صعودی همچنان زیاد نیست. این در حالی است که دیروز جلسه‌ای علنی در صحن مجلس برگزار شـــد. در آن وزیر اقتصاد و رئیس سازمان بورس توضیحاتی را در خصوص شرایط فعلی بازار سهام بـــه نمایندگان ارائه دادند. در همین رابطه ابراهیم ســـماوی، کارشناس بازار ســـرمایه می‌گوید: «به نظر می‌رســـد با توجه به جلســـه دیروز مجلس و توضیحات وزیر اقتصاد و رئیس ســـازمان بورس، دیروز بازار با حمایت دولت روز سبزرنگی را داشته باشـــد تا همزمان با صحبت‌هـــای وزیر اقتصاد، وعده‌هایی که در مورد بورس می‌دهد از اثربخشی بیشتری برخوردار باشد.»

این تحلیلگر بورســـی معتقد اســـت: «در شرایط فعلی نبایـــد انتظار تابلوی تمام ســـبز رنگ را از بازار داشته باشیم. زیرا هنوز اعتماد از دست رفته بازیابی نشـــده و ترس بلعیدن نقدینگی توســـط دولت، جهت پوشش کسری بودجه وجود دارد.» سماوی توضیح داد: «در صورتی که وزیر محترم به وعده‌هایی که در روز جاری در مورد بورس داد و همچنین قول‌های های پیش از انتخابات دولت جامه عمل بپوشاند می‌توانیم شاهد ورود نقدینگی مناسبی به بازار باشیم در غیر این صورت وضعیت روزهـــای آتی همانند چند هفته اخیر نوســـانی و ارزش معاملات پایین خواهد بود.»

آمار ورود مردم به بورس اعلام شد

ایسنا: طبق آخرین آمار، در مهر ماه سال جاری ۱۲۱ هزار و ۶۲۳ احراز هویت در ســـامانه (سجام) صورت گرفته اســـت. این درحالی اســـت که در شهریور ســـال جاری، تعداد سجامی شده‌ها، ۱۶۶ هزار و ۱۳۹ نفر بود.در مهرماه ســـال جاری تعداد ۹۴ هزار و ۱۱۹ ثبت نام از ســـوی سرمایه گذاران حاضر در بازار سرمایه در سامانه «سجام» صورت گرفته و تعداد احراز هویت شـــده‌ها نیز با عبور از ۱۲۱ هزار سهامدار در این ماه به ۱۲۱ هزار و ۶۲۳ مورد رسیده است.

استان‌های پیشتاز در سجامی شدن

همچنین بر اســـاس این گزارش، تعـــداد نفرات ثبت نام شده در ســـامانه «سجام» در مهرماه به تفکیک هر استان حاکی از آن است که پنج استان تهران با ۲۰ هزار و ۹۵۶ مورد، خراســـان رضوی با ۶۴۹۳ مورد، اصفهان با ۶۴۶۶ مورد، خوزستان بـــا ۵۱۶۶ مورد و مازندران با ۴۷۰۵ مورد در صدر بیشترین ثبت نام شده‌ها در کل کشور قرار دارند. در شهریورماه نیز تهران با ۳۷ هزار و ۱۵۸ مورد، کرمان با ۱۲ هزار و ۱۴۱ مورد، خراسان رضوی با ۱۱ هزار و ۶۴۴ مورد، اصفهان با ۱۱ هزار و ۴۹۳ مورد و خوزستان با ۱۰ هزار و ۹۷۱ مورد در ابتدای لیست سجامی شده‌ها قرار داشتند. همچنین پنج اســـتان کهگیلویه و بویراحمد با ۵۴۴، خراســـان جنوبـــی با ۶۲۵، چهارمحـــال و بختیاری با ۷۱۱، زنجان با ۷۴۳ و ســـمنان با ۷۶۵ مورد در انتهای لیســـت کمترین ثبت نام شده‌ها در سامانه سجام در بین سایر استان‌ها قرار دارند. این درحالی است که در شهریورماه کهگیلویه و بویراحمد با ۱۱۰۹، خراسان جنوبی با ۱۱۶۹، چهارمحال و بختیاری با ۱۲۶۰، ایلام با ۱۳۱۸ و سمنان با ۱۳۷۸ مورد در انتهای لیست سجامی شده‌ها ایستاده بودند. سامانه سجام «ســـامانه جامع ثبت اطلاعات مشتریان»، برای الکترونیک کردن و خـــودکار کردن فرآیند جمع آوری و مدیریت اطلاعات مشتریان است.

انرژی
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

تأثیر تصمیمات اوپک پلاس بر نفت ایران

سحر بابایی
روزنامه نگار

اوپک و متحدانش در نوزدهمین نشست خود در ماه ژوئیه توافق کردند هر ماه تولیدشان را در مجموع ۴۰۰ هزار بشکه در روز افزایش دهند تا به محدودیت عرضه ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز پایان بخشند. اوپک‌پلاس در واکنش به فروپاشی تقاضا در اوج بحران شیوع ویروس کووید ۱۹، تولید خود را از ماه مه سال ۲۰۲۰، به ۹ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در روز معادل حدود ۱۰ درصد از تقاضای جهانی محدود کرد، اما پس از آن زمان با بهبود تقاضا، محدودیت عرضه را به مرور تسهیل کرده است.در همین راستا در آخرین نشست اوپک پلاس برنامه تسهیل توافق کاهش تولید و سازوکار تعدیل ماهانه تولید که در نوزدهمین نشست وزیران اوپک پلاس تصویب شده بود، دوباره تأیید و بر اساس آن مقرر شد مجموع عرضه ماهانه اوپک‌پلاس در دسامبر ۲۰۲۱ نیز ۴۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد.آنطور که کارشناسان می‌گویند تصمیم اوپک‌پلاس مبنی بر افزایش ۴۰۰ هزار بشکه‌ای تولید در ماه دسامبر که همسو با تصمیم ماه ژوئیه این ائتلاف بوده به نفع ایران است و بازگشت بشکه‌های ایران به بازار راحت‌تر خواهد بود. همچنین حفظ قیمت نفت در سطح کنونی یعنی ۸۳ دلار به ازای هر بشکه با تصمیم اوپک‌پلاس نیز منافعی را برای ایران به دنبال خواهد داشت.

■ در حوزه صادرات نفت و میعانات گازی اتفاق‌های خوبی رقم خورد

جواد اوجی – وزیر نفت نیز خبرهای خوشی را در حوزه صادرات نفت و میعانات گازی اعلام کرده، آنطور که او گفته در بحث صادرات نفت و میعانات گازی اتفاق‌های خوبی رقم خورده است، خوشبختانه با استفاده از ظرفیت‌های موجود، مقدار صادرات نفت و میعانات گازی رو به بهبودی رفته و همین اتفاق اخیر و اقدام کودکانه آمریکایی‌ها در آب‌های دریای عمان نیز واکنشی در برابر دستاوردهای ما برای افزایش صادرات نفت و میعانات گازی است. به گفته او وزارت نفت خود را معطل تصمیم‌ها و مذاکرات نمی‌کند.

■ ایران باید به جایگاه خود دست یابد

اما جواد یارجانی – مدیرپیشین امور اوپک و روابط با مجامع انرژی وزارت نفت نیز درباره وضعیت فعلی ایران در بازار نفت و تأثیر تصمیمات اخیر اوپک پلاس بر ایران به ایسنا گفت: تصمیم اوپک نشان داد که در این شرایط قیمت بالا برای بسیاری از اعضای اوپک اهمیت بیشتری دارد مگر اینکه شرایط تغییر یابد و زمستان سخت‌تری پیش روی بازار نفت قرار داشته باشد.وی با بیان اینکه مهم‌ترین اصل برای ایران این است که شرایط به گونه‌ای فراهم شود تا با توجه به ذخایری که داریم، به حق خودمان که حضور در بازارهای جهانی است، دست پیدا کنیم، اظهار کرد: در نتیجه ممکن است افرادی گمان کنند که تصمیم اوپک موافق حال ما نیست.به گفته مدیر پیشین امور اوپک و روابط با مجامع انرژی وزارت نفت، دلیل توجه اوپک پلاس به مساله قیمت این می‌تواند باشد که به شرکت‌های سرمایه‌گذار کمک کرده باشند و یا دلایلی از این قبیل و یا حتی علت آن توجه به نیازهای داخلی باشد اما در این بین مهم‌ترین اصل برای ما این است که بتوانیم شرایط صادرات را در بهترین وضعیت قرار دهیم.یارجانی با اشاره به صحبت‌های اخیر وزیر نفت درباره نیاز سرمایه‌گذاری در این صنعت، تاکید کرد: باید شرایط و زیرساخت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه نفت فراهم شود، همچنین با ایجاد ساز و کاری حق خود را از بازار نفت به عنوان یکی از قدیمی‌ترین صادرکنندگان بدست آوریم و به محض اینکه این حق را گرفتیم، آمادگی کافی برای حضور پرقدرت در بازار را داشته باشیم.وی با بیان اینکه در شرایط فعلی، وضعیت برای ایران خاص و تحمیل شده است، اظهار کرد: تا زمانی که این شرایط تحمیلی به حالت عادی بازنگردد، ما مجبور خواهیم بود با روش‌هایی که هزینه‌بر، زمان‌بر و سخت است، امورات را بگذرانیم، شرایط فعلی برای صنعت نفت ایران باتوجه به سابقه قدیمی که دارد مناسب نیست.

■ وعده‌هایی برای صادرات بدون محدودیت برای ایران

محمد خطیبی – نماینده سابق ایران در اوپک نیز در این راستا به ایسنا اظهار کرد: به طور کلی تقاضا در بازار افزایش یافته است و به همین دلیل تصمیم کلی را در اجلاس اوپک اخذ کردند که بر اساس آن آرام آرام کاهش تولید را از بین ببرند.وی با بیان اینکه در حال حاضر اوپک پلاس در حال حذف کاهش تولید به دلیل شیوع ویروس کرونا است، تاکید کرد: تقاضا در حال فزونی بوده و طبیعی است که در این شرایط میزان تولید افزایش یابد و برای این مساله نیز سیاست تدریجی در نظر گرفته شده است.

نماینده سابق ایران در اوپک با اشاره به تأثیر تصمیمات اوپک پلاس برای ایران، گفت: در حال حاضر ایران در شرایط عادی نیست، هر چند که قول‌هایی داه شده است که چنانچه ایران به شرایط عادی بازگردد، محدودیتی برای ایران وجود نداشته باشد و ایران بدون هیچ محدودیتی بتواند صادرات انجام دهد.

به گفته خطیبی، یکسری قول‌هایی در این زمینه داده شده است که قطعاً به نفع ایران خواهد بود، اگر تحریم‌ها برداشته شود هم شرایط به نفع ایران پیش خواهد رفت.

پنج نیروگاه برق آبی از مدار خارج شدند

آغاز سریال جدید قطعی برق در فصل سرما

نیلوفرمحبی
روزنامه نگار

تابستان امسال، با خاموشی‌های متعدد همراه بود. حالا هم با این که چند وقتی است تب خاموشی‌های سراسری آرام گرفته، شواهد می‌گوید این که در زمستان نیز دوباره شاهد قطع برق باشیم، اصلاً بعید نیست. حتی همین حالا هم برخی شهروندان خبر می‌دهند که در یک هفته اخیر تجربه قطعی برق داشته‌اند.

وزیر نیرو اخیراً خبر داد که درحال‌حاضر تراز واردات برق ما بیش از صادرات آن است. او گفته: «اکنون مبادله برق داریم یعنی از برخی نقاط واردات و در برخی نقاط نیز صادرات داریم اما تراز واردات ما بیشتر است. مجبوریم از چند نقطه برق وارد کنیم کما اینکه در تابستان نیز این کار را کردیم تا برق مورد نیاز مردم تأمین شود».

هر چند پیش از این و در فصل تابستان هم از سه کشور ارمنستان، آذربایجان و ترکمنستان واردات برق داشته‌ایم اما کمتر کسی گمان می‌کرد که واردات برق بخواهد به زمستان هم بکشد. اما چه شد که پانزدهمین کشور در زمینه نیروگاه‌های نصب شده حالا کارش به واردات برق و خاموشی‌های گسترده حتی در فصل سرد سال رسیده است؟

■ وضعیت وخیم نیروگاه‌های حرارتی و برق‌آبی

درباره نیروگاه‌های حرارتی که تکلیف روشن است؛ وزیر نفت خبر داده روزانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب کمبود گاز داریم و حتی این بحث مطرح است که بار دیگر واردات گاز از ترکمستان را کلید بزنند. سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس در این باره گفته: مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران برنامه‌های خود را برای جلوگیری از قطعی گاز مطرح کرد که از جمله این برنامه‌ها مذاکره با ترکمنستان و احیای قرارداد قبلی است تا از این طریق با واردات گاز از ترکمنستان گاز شرق و شمال شرق کشور را تأمین کنند.

به گفته او مذاکرات مسوولان مربوطه با مقامات ترکمنستان در حال انجام است و مشکل تنها از همین طریق قابل حل است.

بخش دیگر هم نیروگاه‌های برق‌آبی هستند که امسال، خشکسالی یکی یکی نبضشان را قطع کرد. قاسم تقی‌زاده خامسی، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا روز دوشنبه به ایسنا گفته: «میزان بارش‌ها در مهرماه امسال نسبت به دوره بلندمدت ۵۳ ساله، کاهش ۴۲ درصدی داشته است. به گفته معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا، در ۳۰ سال گذشته ۲۸ میلیارد مترمکعب از منابع آب تجدیدپذیر کشور کاسته شده است و اگر مصرف آب به روال فعلی خصوصاً در بخش کشاورزی ادامه یابد، منابع آب کشور به نصف کاهش خواهد یافت».

مصطفی رجبی‌مشهدی، سخنگوی صنعت برق کشور، نیز کمی پیشتر در گفت‌وگو با اقتصادآنلاین درباره ظرفیت‌های فعلی نیروگاه‌های برق‌آبی کشور عنوان کرده بود که در مجموع ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی کشور بیش از ۱۲ هزار مگاوات است ولی در تابستان امسال به طور متوسط فقط ۴ تا ۵ هزار مگاوات آن در مدار بوده است.

آنطور که او می‌گفت بیشترین میزان ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق آبی کشور در استان خوزستان قرار دارد و روی رودخانه کارون و دز نصب شده. بنابراین از آنجا که در تابستان با کم آبی شدید در این مناطق مواجه بودیم، بیشترین کاهش تولید از نیروگاه‌های برق آبی هم را در این استان داشتیم.

کدام نیروگاه‌ها از مدار خارج شدند؟

اما برای دریافت اطلاعات از آخرین وضعیت نیروگاه‌های برق‌آبی به سراغ جواد حاجیانی، مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی ـ بهره‌برداری و دیسپاچینگ برق آبی می‌رویم.

او در پاسخ به این سؤال که امسال مجموعاً چند نیروگاه برق آبی از مدار خارج شده‌اند و این نیروگاه‌ها در کدام شهرها بودند؟ می‌گوید: انتهای تابستان هر سال و با توجه به تولید حداکثری نیروگاه‌های برق آبی متناسب با نیازهای آبی پایین دست در تابستان، مخازن با کاهش تراز مواجه می‌شوند و ظرفیت آنها کاهش پیدا می‌کند. با شروع بارش‌ها از ابتدای پاییز و افزایش آب مخازن، ظرفیت نیروگاه‌ها به‌تدریج افزایش یافته و در پایان بهار آماده تولید انرژی در پیک تابستان خواهد بود.

او ادامه می‌دهد: خشکسالی در سال آبی گذشته و شروع گرمای زودرس از اواسط بهار و افزایش مصرف برق و همچنین کاهش بارش‌های پاییزی، باعث کاهش بیشتر حجم آب مخازن شده و نیروگاه‌های شهید عباسپور ۲، کرخه، کارون ۴، سیمره و کلان که به ترتیب نزدیک شهرهای اندیکا، اندیمشک، ایذه، دره‌شهر و جاجرود قراردارند، با کاهش تراز مخزن از مدار بهره‌برداری خارج شده‌اند. حتی گاهی حجم مفید مخزن کاهش یافته و به طور طبیعی صفر می‌شود.

■ سه هزار مگاووات از دست رفته

حاجیانی درباره ظرفیت تولید این نیروگاه‌های از دست رفته می‌گوید: ظرفیت اسمی نیروگاه‌های نیروگاه‌های شهید عباسپور ۲، کرخه، کارون ۴، سیمره و کلان به ترتیب ۱۰۰۰، ۴۰۰، ۱۰۰۰، ۴۸۰، ۶۶ مگاوات و جمعاً ۲۹۴۶ مگاوات است. در صورت بارش‌های مناسب در پاییز و زمستان تراز مخازن مربوط به این نیروگاه‌ها افزایش یافته و آماده بهره‌برداری خواهد شد در غیر اینصورت برق مورد نیاز از طرق مختلف از جمله ورود به مدار نیروگاههای غیربرقابی، مدیریت مصرف و واردات از کشورهای همسایه تأمین می‌شود. چرا که تولید نیروگاه‌های برقابی فقط جهت کمک به تأمین برق در شرایط پیک است.

به گفته او برنامه وزارت نیرو برای حل مشکل یادشده، مدیریت مصرف برق، پیگیری ورود به مدار واحدهای جدید الاحداث غیربرقابی و واردات برق است. حاجیانی ادامه می‌دهد: وزارت نیرو سعی دارد که حتی الامکان بدون اعمال خاموشی پیش برود که با راهبری مدیریت شرکت مدیریت شبکه برق برای آن اقدام می‌شود.

ایران؛ هشتمین مصرف‌کننده انرژی

البته علت بحرانی که با آن مواجه شدیم، فقط وضعیت بد نیروگاه‌ها نیست. نگاهی به آمار ارائه شده توسط شرکت بی‌پی که در سال ۲۰۲۱ منتشر شده، و در آن مصرف کل میزان مصرف انرژی به تفکیک منطقه و کشورها در یک دهه اخیر را مورد بررسی قرار گرفته، نشانگر آن است که در سال ایران هشتمین مصرف‌کننده انرژی در جهان بوده است. در این سال مصرف انرژی ایران برابر با ۱۲/۰۳ اگزا ژول بوده که نمایانگر سهم ۲/۲ درصدی ایران از مصرف جهانی است. نکته جالب توجه دیگر درباره مصرف انرژی ایران رشدی ۹۵/ ۳۷ درصدی در فاصله سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۰ است. مصرف انرژی در ایران طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ با نرخ میانگین ۳.۴ درصد در هر سال در حال رشد بوده است.حالا آمار مصرف ایران بالاتر از مصرف هر کشور اروپایی به استثنای آلمان و روسیه است. ایران همچنین از تمام کشورهای آمریکای لاتین، آمریکای جنوبی، آفریقا و اقیانوسیه انرژی بیشتری مصرف می‌کند. حتی ۳۳ درصد از کل مصرف انرژی کشورهای خاورمیانه، مربوط به ایران است.

■ قیمت نامناسب حامل‌های انرژی

در کنار این وضعیت مصرف، عامل دیگری که بسیار گفته شده اما همچنان مقاومت‌های جدی نسبت به اصلاح آن وجود دارد، پایین بودن نرخ انرژی در ایران است. روند فعلی به ویژه پس از تصویب طرح تثبیت قیمت‌ها در مجلس نهم در سال ۸۴ بیشتر خود را نمایان کرد. به طوری که روند تغییر قیمت حامل‌های انرژی که تا آن سال تنها ۱۰ درصد در سال افزایش می‌یافت، تا سال ۸۹ متوقف شد و از سال ۸۹ نیز با تصویب طرح هدفمندی یارانه‌ها، اگرچه قیمت‌ها تا حد قابل توجهی تعدیل شد اما ثابت ماندن این قیمت در تورم سال‌های بعد خنثی شد و عملاً یارانه‌های انرژی به این حوزه بازگشت.ازنظر عموم کارشناسان قیمت پایین انرژی در این سال‌ها فرهنگ استفاده از آن را به سمت پرمصرفی و حتی بدمصرفی تغییر داده است و موجب شده تا روند مصرف انرژی در کشور شدت گیرد و در نهایت به بحران فعلی منتهی شود.

پنج نیروگاه برق آبی از مدار خارج شدند

چه شد که واردکننده برق شدیم؟

نیلوفرمحبی
روزنامه نگار

به گفته مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی – بهره‌برداری و دیسپاچینگ برق آبی، پنج نیروگاه برق‌آبی شهید عباسپور ۲، کرخه، کارون ۴، سیمره و کلان با ظرفیت به ترتیب ۱۰۰۰، ۴۰۰، ۱۰۰۰، ۴۸۰، ۶۶ مگاوات و جمعاً ۲۹۴۶ مگاوات در اثر کاهش بارش و خشکسالی از مدار خارج شده‌اند. این درحالی است که همزمان نیروگاه‌های حرارتی هم با کمبود گاز دست‌وپنجه نرم می‌کنند و شواهد خبر از خاموشی‌های زمستانی می‌دهد.

تابستان امسال، با خاموشی‌های متعدد همراه بود. حالا هم با این که چند وقتی است تب خاموشی‌های سراسری آرام گرفته، شواهد می‌گوید این که در زمستان نیز دوباره شاهد قطع برق باشیم، اصلاً بعید نیست. حتی همین حالا هم برخی شهروندان خبر می‌دهند که در یک هفته اخیر تجربه قطعی برق داشته‌اند.

وزیر نیرو اخیراً در گفت‌وگو با خبرگزاری ایلنا خبر داد که درحال‌حاضر تراز واردات برق ما بیش از صادرات آن است. او گفته: «اکنون مبادله برق داریم یعنی از برخی نقاط واردات و در برخی نقاط نیز صادرات داریم اما تراز واردات ما بیشتر است. مجبوریم از چند نقطه برق وارد کنیم کما اینکه در تابستان نیز این کار را کردیم تا برق مورد نیاز مردم تأمین شود».

هر چند پیش از این و در فصل تابستان هم از سه کشور ارمنستان، آذربایجان و ترکمنستان واردات برق داشته‌ایم اما کمتر کسی گمان می‌کرد که واردات برق بخواهد به زمستان هم بکشد. اما چه شد که پانزدهمین کشور در زمینه نیروگاه‌های نصب شده حالا کارش به واردات برق و خاموشی‌های گسترده حتی در فصل سرد سال رسیده است؟

درباره نیروگاه‌های حرارتی که تکلیف روشن است؛ وزیر نفت خبر داده روزانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب کمبود گاز داریم و حتی این بحث مطرح است که بار دیگر واردات گاز از ترکمستان را کلید بزنند. سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس در این باره گفته: مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران برنامه‌های خود را برای جلوگیری از قطعی گاز مطرح کرد که از جمله این برنامه‌ها مذاکره با ترکمنستان و احیای قرارداد قبلی است تا از این طریق با واردات گاز از ترکمنستان گاز شرق و شمال شرق کشور را تأمین کنند.

به گفته او مذاکرات مسوولان مربوطه با مقامات ترکمنستان در حال انجام است و مشکل تنها از همین طریق قابل حل است.بخش دیگر هم نیروگاه‌های برق‌آبی هستند که امسال، خشکسالی یکی یکی نبضشان را قطع کرد. قاسم تقی‌زاده خامسی، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا روز دوشنبه به ایسنا گفته: «میزان بارش‌ها در مهرماه امسال نسبت به دوره بلندمدت ۵۳ ساله، کاهش ۴۲ درصدی داشته است. به گفته معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا، در ۳۰ سال گذشته ۲۸ میلیارد مترمکعب از منابع آب تجدیدپذیر کشور کاسته شده است و اگر مصرف آب به روال فعلی خصوصاً در بخش کشاورزی ادامه یابد، منابع آب کشور به نصف کاهش خواهد یافت».مصطفی رجبی‌مشهدی، سخنگوی صنعت برق کشور، نیز کمی پیشتر در گفت‌وگو با اقتصادآنلاین درباره ظرفیت‌های فعلی نیروگاه‌های برق‌آبی کشور عنوان کرده بود که در مجموع ظرفیت نیروگاه‌های برق آبی کشور بیش از ۱۲ هزار مگاوات است ولی در تابستان امسال به طور متوسط فقط ۴ تا ۵ هزار مگاوات آن در مدار بوده است.

آنطور که او می‌گفت بیشترین میزان ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق آبی کشور در استان خوزستان قرار دارد و روی رودخانه کارون و دز نصب شده. بنابراین از آنجا که در تابستان با کم آبی شدید در این مناطق مواجه بودیم، بیشترین کاهش تولید از نیروگاه‌های برق آبی هم را در این استان داشتیم.

■ کدام نیروگاه‌ها از مدار خارج شدند؟

اما برای دریافت اطلاعات از آخرین وضعیت نیروگاه‌های برق‌آبی به سراغ جواد حاجیانی، مدیرکل دفتر توسعه نظام‌های فنی ـ بهره‌برداری و دیسپاچینگ برق آبی می‌رویم.

او در پاسخ به این سؤال که امسال مجموعاً چند نیروگاه برق آبی از مدار خارج شده‌اند و این نیروگاه‌ها در کدام شهرها بودند؟ می‌گوید: انتهای تابستان هر سال و با توجه به تولید حداکثری نیروگاه‌های برق آبی متناسب با نیازهای آبی پایین دست در تابستان، مخازن با کاهش تراز مواجه می‌شوند و ظرفیت آنها کاهش پیدا می‌کند. با شروع بارش‌ها از ابتدای پاییز و افزایش آب مخازن، ظرفیت نیروگاه‌ها به‌تدریج افزایش یافته و در پایان بهار آماده تولید انرژی در پیک تابستان خواهد بود.

■ سه هزار مگاووات از دست رفته

حاجیانی درباره ظرفیت تولید این نیروگاه‌های از دست رفته می‌گوید: ظرفیت اسمی نیروگاه‌های نیروگاه‌های شهید عباسپور ۲، کرخه، کارون ۴، سیمره و کلان به ترتیب ۱۰۰۰، ۴۰۰، ۱۰۰۰، ۴۸۰، ۶۶ مگاوات و جمعاً ۲۹۴۶ مگاوات است. در صورت بارش‌های مناسب در پاییز و زمستان تراز مخازن مربوط به این نیروگاه‌ها افزایش یافته و آماده بهره‌برداری خواهد شد در غیر اینصورت برق مورد نیاز از طرق مختلف از جمله ورود به مدار نیروگاههای غیربرقابی، مدیریت مصرف و واردات از کشورهای همسایه تأمین می‌شود. چرا که تولید نیروگاه‌های برقابی فقط جهت کمک به تأمین برق در شرایط پیک است.

گزارش

حمله خرابکارانه به خط لوله نفت ایران!
وضعیت مبهم استراتژیک ترین پروژه نفتی کشور

مهفام سلیمان‌بیگی
روزنامه نگار

هفته آخر مرداد ماه در محوطه کیلومتر ۶۳۱ خط لوله گوره به جاسک مایع سیاه‌رنگی مشاهده شد. مایعی که در نگاه اول و از نظر نگهبان خط، نفت خام بود و گویی از پارگی خط لوله نشات می‌گرفت اما اسناد و اطلاعات بدست آمده نشان می‌دهد که آزمایشات نشان داده ماده سیاه رنگ، نفت نیست بلکه لجنی اسیدی است که به قصد آسیب به لوله‌ها از بالادست سرازیر شده است. ماجرا درباره خط لوله گوره–جاسک است؛ استراتژیک‌ترین طرح دولت روحانی و طولانی‌ترین خط لوله انتقال سوخت‌های فسیلی در خاورمیانه. خط لوله‌ای با هدف تأمین امنیت انرژی کشور که ساخت آن نزدیک دو میلیارد یورو هزینه برداشته است. تصمیم برای احداث این خط لوله هزارکیلومتری از جنوب غرب ایران به بندر جاسک در دریای عمان زمانی اتخاذ شد که سطح تنش بین ایران و آمریکا در خلیج‌فارس بالا گرفت و ایران خواست که مسیر جایگزینی برای تنگه هرمز، به منظور ادامه صادرات نفت خود، داشته باشد. چرا که کل صادرات نفت ایران از این تنگه عبور می‌کند و حتی بخش اعظم صادرات غیرنفتی و حدود ۸۰ درصد واردات کشور نیز از همین تنگه می‌گذرد.این پروژه به قدری اهمیت داشت که چند روز پس از افتتاح رسمی آن در تیرماه سال جاری، رسانه‌های بین‌المللی از جمله فرانس ۲۴ و نشریه تخصصی اویل پرایس، از آن به عنوان اقدام موفقیت‌آمیز و استراتژیک ایران برای دور زدن تنگه هرمز نام بردند که به ایران توانایی استراتژیک می‌بخشد تا نفت خود را در تنش‌های شدید به بازار عرضه کند.

اما هنوز یک ماه از افتتاح این خط نگذشته بوده که به گفته مردم محلی، آلودگی ناشی از آن هشت تن را راهی بیمارستان کرده است! این که این آلودگی ناشی از پارگی خود لوله و نشت نفت آن بوده یا عوامل دیگر، پرسشی است که در این گزارش پاسخ آن را جستجو کرده‌ایم.

■ خط لوله نشتی داشته؟

«خط لوله گوره به جاسک دچار پارگی شد؛ آلودگی نفتی آن چندین نفر را بیمار و محیط زیست را حسابی آلوده کرد». این روایت مردم محلی است؛ درباره اتفاقی که ظاهراً مرداد ماه در محل خط لوله گوره به جاسک افتاده است.ظاهراً کسی از جزییات ماجرا خبر ندارد. با این حال ۲۰ روز پیش از حادثه، کمیسیون اصل ۹۰ مجلس، گزارشی از نواقص و آسیب‌پذیری خط لوله گوره به جاسک نوشته است. در این گزارش مجلس با طرح مصادیقی از آسیب‌پذیری، مثل این که لوله احتمال خوردگی داخلی دارد یا این که پوشش لوله نامناسب است و در عمق مناسبی دفن نشده، سعی کرده که بگوید اهداف خط لوله حاصل نشده و پروژه ناقص در معرض آسیب است. جالب‌تر اینکه یک هفته قبل از حادثه نیز نصرالله پژمانفر، نایب رییس کمیسیون در محل خط لوله حاضر شده بود و اعلام کرده بود که تعجیل در پروژه سبب بروز نقص‌هایی شده.طبیعتاً گزارش کمیسیون و اظهارات رسانه‌ای نایب رییس آن، در وهله اول می‌تواند بر این شایبه که ممکن است بدنه خط لوله دچار پارگی شده باشد، دامن بزند.

■ گزارشی دریافت نکردیم!

با این حال حمیدرضا عظیمیان، رییس سابق فولاد مبارکه، به عنوان شرکت سازنده این لوله‌ها، ضمن مخالفت با ادعای مجلسی‌ها معتقد است که لوله‌ها به هیچ وجه آسیب‌پذیر نیستند و آسیبی هم گزارش نشده است.او عنوان می‌کند: زمانی که فولاد این لوله‌ها ساخته شد، توسط خود وزارت نفت همه آزمایش‌های لازم را هم با موفقیت پشت سر گذاشت. حتی برخی قسمت‌های آن حدود دوماه در محلول گوگرد قرار گرفت ولی خوردگی در آن ایجاد نشد. او تصریح می‌کند: استانداردهای وزارت نفت با وجود کارشناسان خودشان و نه کارشناسان ما تست و تأیید شد. یعنی گزارشات را ما انجام نمی‌دادیم که نتیجه را در اختیار آنان بگذاریم. به خاطر حساسیت بالای وزارت نفت روی این پروژه، تمام آزمایشات را خودشان انجام دادند، بعد از آن بود که به مرحله تولید رسید. ضمناً مشاوری خارجی هم داشتیم که روی تولید فولاد و ریخته‌گری لوله‌ها نظارت داشت.عظیمیان همچنین عنوان می‌کند که تا یک ماه پیش در سمت ریاست فولاد مبارکه بوده ولی هیچ گزارشی درباره اشکال یا پارگی در لوله‌ها دریافت نکرده است. او می‌افزاید: اگر لوله دچار پارگی شده بود، قطعاً به ما هم گزارش می‌شد.

حمل و نقل
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

خبرخوان

بردن ریل به همه استان ها؛ آدرس غلط به مردم

سعیدقصابیان
کارشناس حمل ونقل

انتظار مردم از وزارت راه تسهیل حمل و نقل است. ساخت راه آهن و جاده و فرودگاه ابزار تحقق این هدف است و نه خود هدف. گاهی برای تحقق این هدف ساخت راه آهن جدید لازم است و گاهی نیست. لذا عملکرد وزارت راه باید با میزان و کیفیت بار و مسافری که حمل می شود سنجیده شود و نه با طول خطوطی که می سازد. چه بسا چند هزار کیلومتر خط آهن می سازیم و به طول خطوط ساخته شده افتخار می کنیم اما سهم ریل در حمل بار و مسافر همان است که قبلا بود. چه بسا خطی ساخته و به آمار خطوط ساخته شده اضافه می شود اما درآمد حمل مسافر و بار آن کفاف هزینه های نگهداری خودش را هم نمی دهد. چه بسا خطی ساخته و به آمار خطوط ساخته شده اضافه می شود اما به جای آنکه به مقصد نهایی وصل بشود (تبریز)، ۲۰ کیلومتر مانده به مقصد (خاوران) روبان آن قیچی می شود. چه بسا خطی ساخته و به آمار خطوط ساخته شده اضافه می شود اما به دلیل فقدان تجهیزات و زیر ساخت (سیستم علائم) ناچار هستیم در آن مسیر تقلیل سرعت بدهیم. چه بسا خطی ساخته و به آمار خطوط ساخته شده اضافه می شود اما به دلیل کیفیت پایین ساخت (اعم از زیر سازی، تراورس، ریل و غیره) ناچار هستیم در آن مسیر تقلیل سرعت بدهیم. اگر نگرش به عملکرد و ماموریت وزارت راه اصلاح شود در آن صورت دیگر نیازی به شعار دادن برای رساندن ریل به همه استان ها نیست. اگر بپذیریم که انتظار جامعه از وزارت راه طول خط آهن کشور نیست، در آن صورت بردن ریل به همه جا ضروری نخواهد بود. کشیدن اتوبان چهار بانده به همه جا هم ضروری نخواهد بود. ساخت فرودگاه در همه شهرها هم ضروری نخواهد داشت. اگر بپذیریم که انتظار جامعه از وزارت راه، حمل و نقل است، دست وزارت باز خواهد بود برای اینکه برآورد کند که شیوه مناسب برای پاسخ به نیاز حمل و نقل برای هر مسیر کدام است. ممکن است برای یک مسیر جاده را ترجیح دهد و برای مسیر دیگر خط آهن را و ارتباط هوایی را برای مسیری دیگر تجویز کند و در جای دیگر تشخیص بدهند که اصلا احداث راه ضرورت یا اولویت ندارد. مطالبه مردم کاهش هزینه و زمان سفر و جابجایی بار است نه الزاما داشتن ریل/ اتوبان/ فرودگاه. لذا شعار بردن ریل به همه استان ها یک آدرس غلط است که به جامعه ارسال می شود و کمکی به بهبود حمل و نقل نمی کند.

قیمت بلیت هواپیما کاهش می‌یابد

کاهش قیمت بلیت هواپیما به عنوان وعده وزیر راه وشهرسازی یکی از موضوعاتی است که این روزها دنبال می‌شود که البته به گفته مسئولان این وزارتخانه به زودی این اتفاق خواهد افتاد و با ایرلاین‌های گرانفروش برخورد خواهد شد. در پی پیگیری‌های خبرنگار ایسنا درباره انتظار مردم برای کاهش قیمت بلیت هواپیما در پروازهای داخلی به دلیل برداشته شدن محدودیت‌های کرونایی مانند محدودیت پذیرش ۶۰ درصدی مسافر و البته بر اساس وعده رستم قاسمی، وزیر راه و شهرسازی، به نظر می‌رسد برنامه‌ریزی‌هایی در این زمینه صورت گرفته است. رستم قاسمی –وزیر راه و شهرسازی– ماه گذشته و در در حاشیه مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران در پاسخ به سوال مبنی بر اینکه چرا تاکنون تکلیف قیمت بلیت هواپیما مشخص نشده است و ایرلاین ها بدون داشتن مصوبه و اختیار قانونی اقدام به افزایش نرخ پروازهای داخلی کرده اند؟ اظهار کرد: قیمت بلیت هواپیما به دلیل رعایت پروتکل های بهداشتی به ویژه محدودیت پذیرش ۶۰ درصدی مسافر در پروازهای داخلی افزایش یافته بود که امیدواریم با بهبود شرایط کشور از نظر شیوع ویروس کرونا و برداشته شدن این محدودیت بتوانیم قیمت بلیت هواپیما را تعدیل کنیم. وی افزود: محدودیت ۶۰ درصدی پذیرش مسافر در ناوگان حمل و نقل عمومی بر اساس مصوبات ستاد ملی مقابله با کرونا اتفاق افتاده است که هم اکنون در جلسات ستاد ملی مقابله با کرونا در حال بحث و بررسی برای اعمال تغییرات در این پروتکل ها هستیم.

نهاد قیمت گذاری دستوری اهمیتی ندارد

منافع شخصی و گروهی مانع واردات خودرو

جواد هاشمی
کارشناس حمل ونقل

یک کارشناس صنعت خودرو معتقد است تا زمانی که تصمیماتی کلان برای اصلاح شرایط این صنعت گرفته نشود و منافع شخصی و گروهی کنار نرود، نمی‌توان به بهبود شرایط فعلی امیدی داشت.

هرچند هنوز جزییاتی از برنامه وزارت صمت برای مدیریت صنعت خودرو منتشر نشده اما برخی گمانه زنی‌ها از این حکایت دارد که احتمالاً بار دیگر عمر حضور شورای رقابت در این عرصه سر آمده و احتمالاً راهی جدید برای تعیین قیمت خودرو در دستور کار قرار می‌گیرد.

شورای رقابت که در حدود ده سال گذشته، مسئول ارائه فرمول قیمت گذاری دستوری خودرو بوده در حالی به پایان دوره دوم خود نزدیک می‌شود که تصمیماتش در حوزه خودرو با انتقادات فراوانی رو به رو شده و بسیاری وضعیت فعلی خودروسازان را متأثر از تصمیمات اشتباه این شورا می‌دانند. وزیر اقتصاد در حالی باید در آینده نزدیک اقتصاددان‌هایی را برای ریاست شورای رقابت معرفی کند که این شورا در بازگشت خود به صنعت خودرو نیز نتوانست انتظارات را براورده کند. دولت قبل در دوره‌ای کوتاه، سازمان حمایت را مسئول قیمت گذاری خودرو کرده بود اما از حدود یک سال و نیم پیش شورای رقابت، این بار با محوریت قرعه کشی خودرو وارد این عرصه شد و این بار نیز راه به جایی نبرد. در شرایطی که قیمت خودرو میان کارخانه و بازار با فاصله‌ای قابل توجه مواجه شده و خودروسازان نیز با زیان انباشته‌ای قابل توجه دست و پنجه نرم می‌کنند نیاز به بازنگری سیاست‌های حاکم در این بخش بیش از پیش حس می‌شود. برخی گمانه زنی‌ها حاکی از آن است که وزارت صمت اجازه خواهد داد قیمت خودرو در کارخانه تا حدی که این بنگاه‌ها از زیان خارج شوند را صادر خواهد کرد و مشخص نیست مبنای تصمیم گیری در این رابطه را کدام نهاد برقرار می‌کند. مهدی دادفر – کارشناس صنعت خودرو – در رابطه با وضعیت فعلی خودروسازان، اظهار کرد: در نگاه کلان، وضعیت یک بنگاه اقتصادی به عوامل و تصمیمات مختلفی وابسته است که خودروسازان نیز از آن مستثنی نیستند. نهضت کاهش هزینه، افزایش بهره وری و بالا بردن کیفیت محصول تنها برخی از شاخص‌هایی است که خودروسازان ایرانی نه تنها راهی برای آن پیدا نکرده‌اند که با توجه به شرایط فعلی حتی نمی‌توان امید داشت که به این سمت نیز حرکت کنند.

به اعتقاد وی، تا زمانی که اصلاحات ساختاری لازم برای تغییر نگاه مدیریتی به این بنگاه‌ها در دستور کار قرار نگیرد، اساساً تفاوتی نخواهد کرد که کدام نهاد یا سازمان مسئول قیمت گذاری دستوری است و چه راهی را پیشنهاد می‌کند. این کارشناس صنعت خودرو با بیان اینکه منافع برخی افراد در حفظ شرایط انحصاری فعلی است، توضیح داد: در طول تمام سال‌های گذشته بارها بحث بر سر تغییر در شرایط بازار خودرو مطرح شده اما هیچ گاه راه به جایی نبرده است. در واقع ایجاد رقابت و کاهش انحصار با موانعی مواجه است که اگر برداشته شوند، آنگاه کسانی که از شرایط فعلی بازار سود می‌برند، دیگر راضی نخواهند بود و همین امر، کار تصمیم گیری را دشوار می‌کند. دادفر با اشاره به ممنوعیت و محدودیت طولانی مدت واردات خودرو در ایران، بیان کرد: در یک شرایط عادی، با واردات محصولات جدید به بازار، شرکت‌های داخلی از سویی با یک رقیب جدی مواجه می‌شوند و از سوی دیگر حفظ مشتریانشان باید به افزایش کیفیت محصولات فکر کنند که همین مسئله هم نیاز مردم را تأمین خواهد کرد و هم در نهایت به نفع صنعت داخلی خودرو کشور تمام خواهد شد.وی ادامه داد: در این فضا می‌توان قیمت گذاری دستوری خودرو را نیز متوقف کرد و نرخ را بر اساس شرایط بازار تعیین کرد. در رقابت کامل میان تولیدکنندگان محتلف، قیمت‌ها به شکل خود به خود پایین می‌آیند و از این فضا مردم بیشترین بهره را خواهند برد زیرا با انتخاب بر سر بالاترین کیفیت با پایین‌ترین قیمت خواهد بود.

این کارشناس صنعت خودرو با بیان اینکه تصمیم گیری در رابطه با این بازار به یک سیکل معیوب تبدیل شده، توضیح داد: در دولت‌ها و مجلس‌ها و دوره‌های مختلف دیده‌ایم که وقتی تیم جدید کار خود را آغاز می‌کند، وعده بهبود شرایط و کاهش فشارها را می‌دهد و در این رابطه برخی تغییرات نیز رخ می‌دهد که همگی سطحی و بدون پشتوانه هستند، از این رو اینکه کدام نهاد قیمت دستوری خودرو را تعیین کند، شورای رقابت یا سازمان حمایت تفاوتی ندارد. پیش از این در میان فعالان صنعت خودرو و مردم این امید به وجود می‌آمد که با تغییرات تازه، امید به بهبود شرایط ایجاد می‌شود اما امروز دیگر جامعه نیز به این خبرها واکنشی نشان نمی‌دهد، چون تمامی آنها به نظر تکرار تصمیمات غلط گذشته‌اند که نتیجه مثبتی نیز به همراه نخواهند داشت.

ماجرای بنادر ویژه چین برای ایرانی‌ها چیست؟

بندر اختصاصی با هزینه عجیب!

مریم شکرانی
روزنامه نگار

قضیه ممنوعیت تردد کشتی‌های ایرانی به بنادر چین در حالی مطرح شد که مدیران صنعت حمل و نقل دریایی به رسانه‌ها گفتند که نه تنها ممنوعیتی وجود ندارد که چین برای کشتی‌های ایرانی بنادر اختصاصی در نظر گرفته است! این موضوع اما تمام حقیقت ماجرا نیست... اخبار ضد و نقیض درباره پذیرش کشتی‌های ایرانی در بنادر چین به گوش می‌رسد. آن هم در شرایطی که چین بزرگترین شریک تجاری ایران است. بر اساس اعلام مجیدرضا حریری، رئیس اتاق مشترک ایران و چین حجم تجارت این دو کشور در سال ۲۰۲۰ به حدود ۱۶ میلیارد دلار رسیده است. هرچند که او تاکید کرده است به دلیل تحریم حجم تجارت ایران و چین کاهش بی‌سابقه داشته و از ۶۱.۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به حدود ۱۶ میلیارد دلار رسیده است اما این کشور همچنان بزرگترین شریک تجاری ایران محسوب می‌شود. حالا اما اخبار متناقضی درباره پذیرش کشتی‌های ایرانی در بنادر چین به گوش می‌رسد. محمدرضا مدرس‌خیابانی، مدیرعامل کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در مراسم گرامیداشت روز جهانی دریانوردی گفته بود که از سال گذشته ممنوعیت ورود ناوگان شرکت کشتیرانی به بنادر مهم چین شروع شد و به همین دلیل تا ۴ ماه متوقف مانده بودیم. این در حالی است که محمد راستاد، رئیس سازمان بنادر و دریانوردی این ادعا را رد کرده و گفته بود که در حال حاضر ترددها به بنادر چین برقرار است و عمده تبادلات تجاری دریایی ایران با چین است.او به صورت سربسته هم توضیح داده بود: کشتیرانی یک مقوله بین المللی است و اینگونه نیست که الزاماً ناوگان ملکی کشوری بخواهد از کشور دیگری بار حمل کند؛ بلکه جابه‌جایی کالا می‌تواند هم از طریق ناوگان بین المللی و هم ملکی انجام شود. در این میان مجیدرضا حریری، رئیس اتاق ایران و چین هم در گفتگو با اقتصاد آنلاین، منع تردد کشتی‌های ایرانی به بنادر چین را رد می‌کند و می‌گوید: آقایانی که گفته‌اند بنادر چین روی کشتی‌های ایران بسته شده، توضیح دهند که چگونه کالاهای چینی به بازار ایران می‌رسد؟ او ادامه می‌دهد: چین نه تنها بنادر خود را روی کشتی‌های ایرانی نبسته است که بنادر ویژه‌ای در اختیار ناوگان ایرانی گذاشته است. مسعود پل‌مه، دبیر انجمن کشتیرانی هم با تأیید ادعای رییس اتاق ایران و چین از اختصاص سه بندر ویژه به کشتی‌های ایرانی خبر داده و در مراسم سالگرد تأسیس انجمن کشتیرانی گفته بود: برای بنادر چین تناژ مهم است و تناژ بالا ارجحیت بالاتری دارد اما در حال حاضر چین سه بندر اختصاصی به کشتی‌های ایرانی اختصاص داده است که امکان پهلوگیری، بارگیری و تخلیه در این بنادر برای کشتی‌های ایرانی وجود دارد. این موضوع در حالی رخ می‌دهد که فعالان صنعت حمل و نقل دریایی می‌گویند ماجرا به صورت کامل روایت نشده است. آن‌ها توضیح می‌دهند که بنادر اختصاصی چین برای ایرانی‌ها واقعیت دارد اما حقیقت ماجرا این است که بنادر بزرگ چین نگران هستند کشتی‌های ایرانی باعث تحریم و خسارت به آنها شوند، در نتیجه از پذیرش کشتی‌های ایرانی خودداری می‌کنند و کشتی‌های ایران به ناچار مجبور هستند بار خود را در بنادر متروکه و غیراقتصادی این کشور تخلیه کنند. به گفته آنها، نتیجه این اتفاق آن است که هزینه حمل و نقل کالا به چین تا سه برابر و هزینه حمل و نقل کالا به اروپا تا ۲۰ برابر افزایش داشته است. ملک‌رضا ملک‌پور، عضو هیئت مدیره انجمن توسعه دریامحورپیش از این به اقتصاد آنلاین توضیح داده بود: در حال حاضر کشورهای دیگر و از جمله چین، تنها از مسیرهای غیررسمی دریایی و بنادر کوچک و غیراقتصادی خود کشتی‌های ایران را می‌پذیرند و برای آن هم هزینه‌های گزافی طلب می‌کنند. او می‌گوید: هیچ‌یک از شرکت‌های بین‌المللی بیمه اتکایی حاضر نیستند کشتی‌های ایران را بیمه کنند و مؤسسات رده‌بندی شرکت‌های کشتیرانی هم ایران را تحریم کرده‌اند. این به آن معناست که اگر کشتی‌های ایرانی خسارتی ایجاد کنند هیچ شرکت بیمه‌ای آن را پشتیبانی نمی‌کند و بنابراین هیچ بندری حاضر به پذیرفتن این ریسک نیست. ملک‌پور ادامه می‌دهد: به جز این دریافت و تحویل بار توسط کشتی‌ها نیازمند نقل و انتقال مالی است که شبکه بانکی ایران تحریم است و از سوی دیگر به دلیل تحریم بودن ایران، اندک شرکت‌ها و دلالانی که حاضر به معامله با ایران هستند کارمزدهای گزافی طلب می‌کنند. به عنوان مثال چند وقت پیش یکی از شرکت‌های ایرانی به یک شرکت هلندی سفارش ساخت شناور داد. این شرکت همان شناور را برای امارات با قیمت ۶۵ میلیون دلار حساب کرد و از ایران ۱۰۵ میلیون دلار طلب کرد!او در ادامه می‌گوید: حرکت کشتی‌های ایرانی از مسیرهای غیررسمی و غیراقتصادی هم اتلاف زمانی را برای شرکت‌های ایرانی بالا برده است و هم هزینه‌ها را. به عنوان مثال سفارشات شرکت‌های ایرانی در بنادر خارجی ترخیص می‌شود و از آنجا با شناورهای کوچک به سمت ایران حمل می‌شوند و یا اینکه کالای صادراتی ایران هم به همین ترتیب صادر می‌شود و گاهی دلالان در مسیرهای غیررسمی بارها محموله را از شناورها خالی می‌کنند و با شناوری دیگر بارگیری می‌کنند یا کالا را در بخشی از مسیر از طریق راه‌های صعب‌العبور زمینی رد می‌کنند و دوباره در بندری کوچک و دورافتاده به شناورها تحویل می‌دهند.به گفته ملک‌پور مجموع این اتفاقات باعث شده است که هزینه حمل و نقل دریایی چیزی حدود ۴۰ درصد هزینه تمام شده کالا را تشکیل بدهد که رقم بسیار بالایی است و باعث افزایش چشمگیر قیمت کالا در بازار ایران شده است.

درخواست‌های کاذب برای خرید خودرو چگونه از بین می‌رود؟

پشت پرده سودهای میلیونی از بازار خودرو

یک کارشناس صنعت قطعه سازی گفت: در حال حاضر فاصله قابل توجهی بین قیمت کارخانه و بازار خودرو وجود دارد و این امر برای صنعتی که با زیان فعالیت می‌کند، بسیار مخرب است؛ از این رو دولت سیزدهم نباید این فرصت را به سودجویان بدهد که از اختلاف قیمت منتفع شوند. سید محسن افتخاری درباره آزادسازی قیمت خودرو و اینکه آیا قیمت گذاری دستوری خودرو به نفع صنعت خودرو و قطعه سازی است یا خیر، اظهار داشت: اگر قیمت گذاری دستوری خودرو متوقف شود، قیمت خودرو در بازار و کارخانه به هم نزدیک می‌شود و در این راستا دلالان و سودجویان از بازار خودرو حذف می‌شوند. وی با بیان اینکه واسطه‌ها با هجمه‌های رسانه‌ای اجازه نمی‌دهند که خودرو از قیمت گذاری دستوری فاصله بگیرد، چراکه این امر از سودهای میلیونی آن‌ها می‌کاهد، افزود: گروه اصلی که مخالف تغییر سازوکار قیمت گذاری خودرو است، برخی از فعالان بازار هستند؛ آن‌ها تمایلی ندارند که بازار سروسامان بگیرد و مردم با شرایط بهتری نسبت به خرید خودرو اقدام کنند. کارشناس صنعت قطعه سازی گفت: اگر فاصله قیمت خودرو در بازار و کارخانه حذف شود، درخواست‌های کاذب برای خرید خودرو از بین می‌رود و این امر سبب می‌شود افرادی که متقاضی واقعی هستند، برای خرید خودرو اقدام کنند و نتیجه این امر نزدیک شدن میزان عرضه و تقاضا است. وی خاطرنشان کرد: برای آنکه قیمت گذاری دستوری خودرو اجرایی شود و در این راستا بازار دچار التهاب نشود توصیه می‌کنم که تولید خودرو افزایش پیدا کند؛ یعنی اگر خودروسازان این موضوع را در اولویت قرار دهند، قطعاً سیاست گذاران برای تغییر سازوکار قیمت گذاری، همکاری خواهند کرد.افتخاری گفت: در حال حاضر تقاضا برای خرید خودرو زیاد است و در این میان عرضه به اندازه تقاضای موجود نیست، بدین جهت اگر وزارت صمت بر روند تولید و عرضه نظارت کند می‌توان شرایط آزادسازی قیمت را فراهم آورد. این کارشناس صنعت قطعه سازی گفت: اگر در مقطع فعلی قیمت گذاری خودرو متوقف شود، شرکت‌های خودروساز و قطعه ساز از زیان فاصله می‌گیرند و این امر بسیار ضروری است. وی با بیان اینکه شرکت‌های خودروساز به مجموعه‌های قطعه ساز، بدهکار هستند و دلیل اصلی این ماجرا واقعی نبودن قیمت خودرو است، تصریح کرد: برای برون رفت از مشکلات عدیده صنعت خودرو که قطعه سازان و خودروسازان با آن روبرو هستند، امیدواریم که دولت سیزدهم شرایطی را فراهم کند که دیگر شورای رقابت تعیین کننده نباشد.

نگاه روز

بررسی طرح واردات خودرو با حضور فاطمی امین در مجلس

سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس از بررسی ساماندهی صنعت خودرو با حضور وزیر «صمت» و مسئولان مربوطه در جلسه امروز کمیسیون متبوعش، خبر داد. روح‌الله عباس‌پور سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با اشاره به دستورکار این هفته کمیسیون متبوعش، گفت: رسیدگی به طرح ساماندهی صنعت خودرو (اعاده شده از شورای نگهبان) با حضور سید رضا فاطمی امین وزیر صنعت، معدن و تجارت و مسئولان دستگاه‌های اجرایی ذیربط، کارشناسان مرکز پژوهش‌ها و اتاق ایران در دستورکار جلسه (فردا یکشنبه ۱۶ آبان ماه) اعضای کمیسیون قرار دارد. وی در همین باره افزود: قرار است در جلسه گزارش کارگروه «صنعت» درباره طرح ساماندهی صنعت خودرو مورد ارزیابی قرار گیرد. سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس با بیان اینکه آقای نگاهداری رییس مرکز پژوهش‌های مجلس نیز مهمیان اعضای کمیسیون صنایع و معادن در روز یکشنبه است، افزود: قرار است رییس مرکز پژوهش‌های مجلس در این جلسه گزارشی پیرامون موضوعات مختلف از جمله حیطه کاری کمسیون به اعضا ارائه دهد. سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به دستورکار روز دوشنبه اعضای کمیسیون عنوان کرد: طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده، اعضای کمیسیون صنایع در روز دوشنبه هفته جاری نشستی مشترک با امیر آشتیانی وزیر دفاع و دیگر مسئولان این وزارتخانه خواهند داشت. عباس‌پور ادامه داد: اعضای کمیسیون در روز سه‌شنبه به بررسی و هم اندیشی درباره مسائل و موضوعات مربوط به خودرو، فولاد، سیمان و پتروشیمی خواهند پرداخت.

ماجرای کامیون‌های وارداتی پلیسی شد!

بعد از تعللی که در تعیین تکلیف و ترخیص کامیون‌های وارداتی دپو شده در گمرک در زمان تعیین شده وجود داشت این بار، دادستانی تهران از پلیس امنیت اقتصادی (فاتب) خواسته تا با احضار واردکنندگان و صاحبان این کامیون‌ها، جریان را مورد بررسی و رسیدگی قرار داده و تا یک هفته نتیجه را اعلام کند. مهلت یک ماهه تعیین تکلیف کامیون‌های وارداتی که طبق دستور دادستانی تهران در دستور کار قرار داشت در ششم آبان ماه به پایان رسید، اما گزارش گمرک ایران نشان داد که از بین بیش از ۶۰۰۰ دستگاه کامیون فقط حدود ۵۰۰ دستگاه در این فاصله ترخیص شده است در حالی که طی توافقات صورت گرفته و با دستور دادستانی، موانع ترخیص برداشته شد. در گزارش مربوطه، گمرک به جریان قصور و تخلف از سوی برخی دستگاه‌ها و البته واردکنندگان نیز اشاره شده و خواستار پیگیری از مرجع قضایی شده بود. این در حالی است که تازه‌ترین اعلام معاون فنی گمرک ایران در رابطه با آخرین وضعیت کامیون‌های وارداتی از این حکایت دارد که به تازگی معاون دادستان تهران طی مکاتبه‌ای با رئیس پلیس امنیت اقتصادی (فاتب) خواستار احضار واردکنندگان کامیون‌های وارداتی شده که علی‌رغم رفع موانع ترخیص هنوز پیگیری در این رابطه انجام نداده‌اند. به گفته از پلیس امنیت اقتصادی خواسته شده تا اشخاص حقیقی یا مدیران اشخاص حقوقی که واردات این کامیون‌ها به نام آنها ثبت شده است، فوراً احضار شوند و از آنها درباره این‌که کامیون‌ها متعلق به چه کسانی است تحقیق و بررسی شود.

خودروهایی که پلاک آنها دستکاری شده توقیف می‌شوند

معاون عملیات ترافیک پلیس راهور نیروی انتظامی گفت: رانندگانی که پلاک خودروهای خود را برای انجام هرگونه تخلف دستکاری می‌کنند، خودروی آنها توقیف و اعمال قانون خواهند شد.

سرهنگ داود قاسمیان افزود: افرادی که پلاک خودروی وسیله نقلیه را با طلق و ماسک پوشانده و یا اقدام به دستکاری در اعداد و ارقام، برداشتن، باز گذاشتن درب صندوق عقب، تغییر محل نصب پلاک و غیره کرده و از قانون و مقررات عدول می‌کنند، برابر ماده ۷۲۰ قانون مجازات اسلامی به حبس از ۶ ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

وی اظهار داشت: امروزه علاوه بر روش سنتی برخورد با تخلفات رانندگی توسط مأموران پلیس راهنمایی و رانندگی، اعمال قانون خودروهای متخلف به صورت هوشمند و از طریق دوربین‌های ثبت تخلفات نیز صورت می‌گیرد.

گردشگری
هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

نگاه روز

قنات چیست؟

امیرعلی محمودی
روزنامه نگار

قنات‌ها هزاران سال است که در ایران و سرزمین‌های اطراف آن، آب مورد نیاز برای آبیاری مقرون‌به‌صرفه محصولات کشاورزی و نیز آب آشامیدنی انسان‌ها را تامین می‌کنند. قنات یا کاریز به معنی کانال و آب‌راه است. در واقع قنات‌ها ساختارهای زیرزمینی هستند که برای جمع‌آوری آب و هدایت آن به سطح زمین مورد استفاده قرار می‌گیرند. قنات‌ها در ابتدا در نواحی کوهستانی آسیای مرکزی و منطقه قفقاز معمول بودند. آب به‌دست آمده از این قنات‌ها، برای تامین آب مورد نیاز خانوار و آبیاری محصولات کشاورزی استفاده می‌شد.

■ ساختار سفره آب های زیرزمینی

هر قنات متشکل از یک یا چند مجرای زهکشی به ارتفاع یک تا ۱٫۴ متر و قطر ۵۰ تا ۶۰ سانتی‌متر و نیز دیوارهای مستحکم در کناره‌ها است. چاه‌های تهویه عمودی که به کارگران امکان دسترسی به قنات را می‌داد، به مجرای زهکشی متصل شده و در نهایت به کانال زهکشی منتهی می‌شد. طول مجرای زهکشی ممکن است به چندین کیلومتر نیز برسد. در اواخر قرن هفدهم و اوایل قرن هجدهم میلادی، یک جهانگرد فرانسوی-بریتانیایی به نام «ژان چاردین» در جایی چنین نوشته است: ایرانیان نه‌تنها قادر به موقعیت‌یابی محل دقیق آب بودند، بلکه این توانایی را نیز داشتند که آب را تا فاصله ۶۰ کیلومتری یا گاهی نیز بیشتر انتقال دهند.

■ اولین لوله های آب زیرزمینی

در اوایل هزاره یکم قبل از میلاد، گروه‌ها و قبایل کوچک شروع به مهاجرت به فلات ایران کردند؛ جایی‌که میزان بارش باران در آن، کمتر از محل زندگی سابقشان بود. این قبایل، عادت به کشاورزی داشتند و این‌کار با وجود رودخانه و رودهای زیاد برایشان میسر می‌شد. بنابراین مجبور بودند برای یافتن آب، به جست‌وجوی مکان مناسب بپردازند. در سرزمین‌های فلات ایران، آب و هوا معمولا خشک و طاقت‌فرسا بود و به‌طور کلی میزان بارش باران هم کم و ناکافی بود. بیشترین بارش باران این منطقه، بین ماه‌های اکتبر تا آوریل رخ می‌داد. کشاورزان عهد باستان، تلاش می‌کردند در فصول بارش باران، کانال‌ها و آب‌راه‌هایی حفر کنند؛ اما در تابستان این کانال‌ها خشک می‌شدند. بعدها این کشاورزان متوجه شدند، آب‌های جمع‌شده‌ای که در تونل‌های معادن جریان داشت، خشک نشده است. نخستین‌بار کشاورزان با معدن‌چی‌هایی که به‌دنبال فلز مس بودند، معامله‌ای کردند که و از خواستند تا برایشان قنات بسازند. کشاورزان با معدن‌چی‌هایی که به‌دنبال فلز مس بودند، معامله‌ای کردند که طی آن از معدن‌چی‌ها خواستند برایشان تونل بسازند. کشاورزان می‌خواستند مطمئن شوند آبی که از نقاط مختلف جمع‌آوری می‌شود و یک رود کوچک تشکیل می‌دهد، برای مصارف کشاورزی و آبیاری آنان کافی خواهد بود یا خیر. کشاورزان ایران باستان، با کمک معدن‌چی‌ها توانستند یک سیستم آبی زیرزمینی برای آبیاری محصولات خود در فصول گرم سال تعبیه کنند. طبق کاوش‌های صورت گرفته، این ابداع در شمال غرب ایران کنونی و در حوالی مرز ترکیه انجام شده است.

■ ابداع ماهرانه قنات

شیوه ساخت قنات از نسلی به نسل دیگر منتقل شد. ساخت قنات نیازمند درک دقیقی از لایه‌های درون زمین و نیز مهندسی بود. یکی از مهم‌ترین شرایط ایجاد قنات، اندازه‌گیری دقیق زوایای مجرای زهکشی آن بود. اگر این زاویه خیلی تنگ می‌شد، اجازه عبور جریان آب را نمی‌داد و اگر زاویه شیب تند می‌بود، موجب فرسایش و از بین رفتن ساختارهای زیرزمینی قنات می‌شد. به‌طور متوسط، در هر یک متر از مجرای زهکشی سالم، ۰٫۳ تا ۰٫۶ لیتر آب در ثانیه جاری می‌شود. ابوبکر کرجی، ریاضی‌دان و آب‌شناس ایرانی در سال ۱۰۱۰ میلادی در یکی از کتاب‌های خود، نحوه هدایت آب‌های زیرزمینی را شرح داده است. در این کتاب که «استخراج آب‌های پنهان» نام دارد، جزئیات ساخت و بازسازی قنات، روش‌های کشف آب‌های زیرزمینی و نحوه محاسبه میزان شیب شرح داده شده است. در آن زمان، تعداد قنات‌ها به‌قدری زیاد شده بود که حاکمان منطقه، قوانینی در زمینه استفاده صحیح از آن‌ها وضع کردند. اگرچه ایرانیان باستان، سازندگان اصلی و برتر قنات بودند؛ اما چیزی نگذشت که علم ایجاد این ساختارها به‌دست مردمان آسیای مرکزی، جنوب قفقاز، شبه‌جزیره عربستان و حتی آفریقای شمالی رسید. ساخت قنات بعدها در چین هم مشاهده شد.

بهترین مقاصد کشور تایلند برای مسافران ایرانی

بهشت ناتمام تایلند!

مریم موسوی
روزنامه نگار

کشور تایلند ملقب به سرزمین لبخندها یکی از جواهرات آسیای جنوب شرقی است. این کشور به لطف صنعت گردشگری پر رونق، به خوبی توسعه یافته و انواع امکانات رفاهی مدرن را فراهم می‌کند. با این حال هنوز هم به آن اندازه بکر است که ماجراجویی بی‌نظیری را ارائه دهد و تجربه‌ای عالی در سفر برای مسافران ایرانی به شمار آید. جاذبه‌های گردشگری کشور تایلند بسیار متنوع هستند و فقط به جزیرهٔ معروف پوکت ختم نمی‌شوند. بنابراین اگر گشت‌وگذار در این کشور بی‌نظیر را دارید، بلیط هواپیما تایلند را بخرید و به بازدید از این مقاصد عالی بروید.

■ ساحل ریلی (Railay Beach)

استان کرابی مقصد برخی از معروف‌ترین سواحل تایلند است و ساحل ریلی به عنوان یکی از خیره‌کننده‌ترین آنها در صدر فهرست قرار دارد. این ساحل را با ماسه‌های سفید و آب آبی فیروزه‌ای یکی از بهترین سواحل کشور خوانده‌اند و حتی قبل از اینکه پاهایتان به ماسه برخورد کند، متوجه می‌شوید که تکه‌ای از بهشت را پیدا کرده‌اید. از شهر کرابی و آئو نانگ می‌توان با قایق به این جزیره رسید و سفر با قایق سنتی دُم‌بلند به اندازهٔ خود ساحل ریلی جادویی و شگفت‌انگیز است. اگر بلیط هواپیمای تایلند را برای رفتن به این ساحل خریده‌اید، به یاد داشته باشید که ریلی یک مکان مناسب برای صخره‌نوردی نیز هست. علاوه بر این ریلی به خاطر نور عالی خورشید برای آفتاب گرفتن، قایقرانی و کایاک‌سواری در اقیانوس، غواصی و ورزش‌های آبی معروف است و شما می‌توانید در کلاس‌های آشپزی نیز شرکت کنید یا از ماساژ لذت ببرید.

■ جزایر فی فی (Phi Phi)

جزایر فی فی به دلایل آب‌های آبی شفاف، شن‌های نرم و مناظر خیره‌کننده یکی از محبوب‌ترین مناطق تفریحی تایلند هستند. شما می‌توانید با یک کایاک اجاره‌ای یا یک قایق چوبی کوچک، به فی فی دان، بزرگ‌ترین جزیره و تنها جزیره‌ای که ساکنان دائمی دارد، برسید. یکی از سرگرم‌کننده‌ترین نقاط جزایر فی فی، ساحل میمون‌ها است که در آن تعداد زیادی میمون آمادهٔ دزدیدن ناهار شما هستند. لانگ بیچ یکی دیگر از نقاط خوب جزیره است. اگرچه مکانی خلوت نیست که بتوانید به حفظ حریم خصوصی امیدوار باشید، اما برای تماشای غروب خورشید عالی است. اگر فیلم ساحل را که لئوناردو دی کاپریو در سال ۲۰۰۰ بازی کرده دیده باشید، حتماً رفتن به خلیج معروف مایا برایتان جذاب است. این فیلم در این ساحل توسط داریوش خنجی، فیلمبردار ایرانی هالیوود، فیلمبرداری شده است. پس بلیط هواپیمای تایلند را بخرید و این مکان زیبا را از نزدیک تماشا کنید. فی فی یکی از مناطقی بود که به شدت تحت تأثیر سونامی سال ۲۰۰۴ قرار گرفت، اما از آنجایی که جزایر فی فی گردشگران زیادی را به خود جذب می‌کند، پس از سونامی، مهمانخانه‌ها، رستوران‌ها و بازارها بازسازی شدند و هنوز جمعیت زیادی به این جزایر می‌آیند. یک پارک یادبود کوچک و غم انگیز برای گرامیداشت کسانی که در این فاجعه جان باختند نیز، وجود دارد.

■ کاخ بزرگ، بانکوک (The Grand Palace)

حتی اگر برنامه‌های شما برای تایلند عمدتاً شامل جست‌وجو در ساحل‌های تایلند باشد، احتمالاً حداقل یک یا دو روز اقامت و رزرو هتل در بانکوک را در برنامه‌تان خواهید داشت. در پایتخت چیزهای زیادی برای دیدن و انجام دادن وجود دارد، اما گراند پالاس قطعاً باید در بالای فهرست شما باشد. این کاخ اولین جاذبهٔ دیدنی شهر است که هم از نظر اهمیت تاریخی و هم از نظر معماری خیره‌کننده است. محوطهٔ پرپیچ‌وخم تالارهای سلطنتی، معابد و آثار باستانی که مهم‌ترین آنها معبد بودای مرمرین است، شما را شگفت‌زده می‌کند. گفته می‌شود که بودا تکه‌ای از مو یا استخوان خود را، برای ایجاد آگاهی و اجرای عدالت در آن قرار داده است. در کاخ بزرگ چند ساعت وقت بگذارید، اما اگر بعد از آن قصد گردش بیشتری دارید، می‌توانید به راحتی از سایر مکان‌های دیدنی شهر که در نزدیکی این کاخ هستند، بازدید کنید. معبد سپیده‌دم (مکانی عالی برای تماشای غروب خورشید) و معابد معروف پو و آرون، تنها چند دقیقه با شما فاصله دارند.

■ منطقهٔ تفریحی پای (Pai)

شهرت تایلند به عنوان کشوری با مناظر زیبا و مردمی صمیمی عمدتاً به دلیل سواحل جنوبی آن در جهان مشهور است. به همین دلیل، اکثر گردشگران متوجه نمی‌شوند که شمال پهناور تایلند دارای مقاصد گردشگری کاملاً متفاوت اما به همان اندازه برای بازدید جذاب است. شمال تایلند، به ویژه منطقهٔ آن غربی در نزدیکی مرز برمه، دارای یک منطقهٔ جنگلی کوهستانی بسیار زیبا است. منطقهٔ تفریحی پای در استان می هانگ سون، می‌تواند نقطهٔ شروع عالی برای لذت بردن از زیبایی‌های طبیعی شمال کشور و همچنین مهمان‌نوازی و آشپزی مشهور تایلندی باشد. وقتی در مرکز این شهر کوچک قدم می‌زنید، فضایی سرشار از شادی و آرامش را در می‌یابید که با وجود موقعیت مکانی تا حدی دورش، جمعیت زیادی از گردشگران را به خود جذب می‌کند که با خرید بلیط هواپیمای تایلند، به این بخش از کشور سفر می‌کنند.

■ پارک ملی خائو یای (Khao Yai)

فیل‌ها در تایلند مورد احترام هستند و مجسمه‌ها و نقاشی‌های آنها را می‌توان در هر کجا که بروید، از جمله کاخ‌های سلطنتی و بسیاری از معابد مشاهده کنید. با این حال، برای داشتن تجربهٔ واقعی، هیچ چیز بهتر از دیدن فیل‌ها در محیط طبیعی آنها نیست و پارک ملی خائو یای فرصتی عالی برای انجام این کار را فراهم می‌کند. پس بلیط هواپیمای تایلند را بخرید تا با فیل‌های بزرگ و مهربانی برخورد کنید که در نزدیکی رودخانه‌ها پرسه می‌زنند و در کنار آنها پرندگان شکاری عجیب و غریب، میمون‌ها و بسیاری دیگر از موجودات گرمسیری را نیز تماشا کنید. این پارک همچنین دارای آبشارهای زیادی است، از جمله هایو نوآرک با ارتفاع ۱۵۰ متر و حتی مشهورتر از آن هایو سوات، که در فیلم ساحل لئوناردو دی کاپریو، دیده می‌شد.

■ سواحل نقره‌ای در جزیرهٔ ساموی (Samui)

جزیرهٔ ساموی دومین جزیرهٔ بزرگ کشور و محل برخی از زیباترین سواحلی است که در جنوب شرقی آسیا خواهید یافت. هر بخش ساحل در جزیرهٔ چیزهای متفاوتی را برای دیدن و تفریح دارد. بعضی از بخش‌ها آنقدر دنج هستند که برای سکوت و آرامش در طبیعت ایده‌آل به نظر می‌آیند، بخش‌های دیگر ساحل نیز پر از فعالیت‌های تفریحی، ورزش‌های آبی و جمعیت زیاد هستند. آشنایی با این ساحل مناسب کسانی است که با خرید بلیط هواپیمای تایلند قصد گشت‌وگذار در کنار دریا را دارند و جزایر زیادی را نمی‌شناسند. بزرگ‌ترین و شلوغ‌ترین ساحل، چاونگ است که بهترین فروشگاه‌ها، جاذبه‌های فراوان و برخی از زیباترین رستوران‌ها را در آن خواهید یافت. آب‌های آبی فیروزه‌ای و درختان نخل که در نسیم اقیانوس می‌رقصند، توضیح می‌دهند که چرا برخی از بهترین استراحتگاه‌های جزیره در اینجا قرار دارند. ساحل لامای کمی کوچک‌تر و کمی مقرون به صرفه‌تر از ساحل چاونگ است.

■ ساحل تونسای (Tonsai)

تایلند با صخره‌های آهکی خیره‌کننده‌اش که سواحل شنی و آب‌های فیروزه‌ای را در بر می‌گیرد، در تمام طول سال کوهنوردان زیادی را که بلیط هواپیمای تایلند را خریده‌اند، به خود جذب می‌کند و ساحل تونسای مدت‌هاست که بهشت کوهنوردان در نظر گرفته می‌شود. درست است که اسمش ساحل است اما کوهنوردی و صخره‌نوردی جاذبهٔ گردشگری برتر اینجا است. شما می‌توانید به صورت انفرادی صعود کنید یا یک همراه را از باشگاه کوهنوردی پیدا کنید. یادتان باشد مسیرهای ساده‌تر اغلب شلوغ هستند و حتی ممکن است مجبور شوید برای رسیدن به محبوب‌ترین مناظر، مدتی در صف بمانید.

■ پارک ملی خائوسوک (Khao Sok)

پارک ملی خائو سوک ترکیبی منحصر به فرد از اکوسیستم‌های بسیار متنوع است. این پارک دارای جنگل‌های بارانی قدیمی‌تر از آمازون، رشته‌کوه‌های آهکی، کیلومترها مسیرهای پیاده‌روی و کوهنوردی و حتی رودخانه‌ای است که می‌توانید با قایق‌رانی با قایق‌های بامبو روی آن کاوش کنید. این پارک محل زندگی خرس‌های آفتاب مالایی، ببرها، و فیل‌های وحشی است که وقتی به اعماق جنگل‌های بارانی همیشه سبز بروید، دیدن آنها غیرممکن نیست. این پارک همچنین به‌خاطر کمپ‌های لوکس زیست‌محیطی‌اش، جایی که چادرها با حمام اختصاصی، رختخواب لوکس، کایاک مخصوص به خود و برخی از بهترین وعده‌های غذایی که می‌توانید با خرید بلیط هواپیمای تایلند، در این کشور امتحان کنید، مشهور است.

قیمت هر استیک رستوران نصرت معادل سه هفته حقوق نظافتچی آن است

رستوران نصرت در صدد استخدام نظافتچی سرویس بهداشتی است، اما برخی کاربران به این نکته اشاره کرده‌اند که فردی که آن جا استخدام خواهد شد باید ۳ هفته کار کند تا بتواند استیک مشهور رستوران را بخرد. به گزارش Mirror، دستمزدی که برای این شغل در نظر گرفته شده فقط ۱۱ پوند در ساعت است که با این حساب ۳ هفته طول خواهد کشید تا کارگر مذکور توانایی خرید استیک طلایی ۸۵۰ پوندی رستوران نصرت را پیدا کند. طبق گفتهٔ این رستوران شرح وظایف شغل مورد نظر شامل رسیدگی کردن به «مایعات خروجی از بدن و گهگاه ارتباط مستقیم با مردم» است. در ادامهٔ این آگهی شغلی چنین آمده: «متقاضیان موفق این سمت شغلی مسئول ایمنی، امنیت، تمیزی و استفادهٔ درست از توالت‌های موجود در رستوران خواهند بود.» حقوق این کار بین ۱۰.۵۰ و ۱۱ پوند در ساعت است به انضمام انعامی که مشتریان سخاوتمند امید است پرداخت کنند. اخیراً صورتحساب یکی از مشتریان نصرت گوکچه، ملقب به سالت بی، سر به فلک گذاشته و به رقم ۳۷ هزار پوند رسیده بود که این مبلغ ۱۵ درصد حق سرویس معادل ۴۸۳۰ پوند را هم شامل می‌شد. و البته گاهی مشتریان به خود گوکچه هدیه هم می‌دهند، چه این که اخیراً یکی‌شان به وی یک جعبه ۲۰۰۰ پوندی سیگار برگ انعام داد. در آگهی شغلی مذکور نوشته شده که متقاضی مورد نظر باید «نسبت به مسائل مرتبط با سلامت و ایمنی حساس بوده» و همچنین «راستگو، قابل اطمینان و وقت‌شناس» باشد. اما فردی که استخدام خواهد شد به احتمال زیاد خود رئیس را نخواهد دید چرا که وی بنابر گزارش‌ها در حال ترک لندن به منظور افتتاح رستورانی جدید در عربستان سعودی است. مشتریان رستوران نصرت بعضاً ۲۵۰ پوند برای رزرو جا در شعبهٔ نایتسبریج لندن که متهم به بدرفتاری با کارکنانش نیز هست پرداخته‌اند. از جمله اقلام موجود در منوی این رستوران استیک تاماهاوک طلایی ۱۴۵۰ پوندی است. همچنین در این رستوران برای یک لیوان کوکاکولا باید ۹ پوند بپردازید. اگرچه سالت بی مدت کوتاهی در لندن حضور داشته اما مشتریان ثروتمندی در همین مدت کوتاه به رستوران سر زده و از وقتی که این رستوران در ۲۳ سپتامبر افتتاح شد، افراد پولدار برای دیدن خود سالت بی از نزدیک به رستوران آمده‌اند.

کامفورت تاون؛ شهر رنگارنگی در اوکراین که خانه‌هایش شبیه خانه لگویی است

شهر کامفورت تاون در حومهٔ کی‌یف، پایتخت اوکراین، ساخته شد تا رنگ و لعابی به بناهای باقیمانده از دوران شوروی سابق در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ بدهد. به گزارش Sun، حالا رنگ خانه‌ها زرد، سبز، نارنجی و صورتی است. خیلی‌ها این خانه‌ها را به خانه لگویی تشبیه کرده‌اند. دیمیترو واسیلیف، الکساندر پُپُف و اولگا آلفیوروا طراحان این پروژه بودند؛ پروژه‌ای که بودجه‌ای محدود داشت و انجامش ۱۱ سال طول کشید. ایدهٔ آن‌ها این بود که تبدیل این منطقهٔ مسکونی ـ با مساحت ۴۶.۵ هکتار ـ به مکانی زیباتر، باعث ترغیب مردم به آمدن به این منطقه خواهد شد. آقای واسیلیف می‌گوید: «تنها وسیله‌ای که در اختیارمان بود، رنگ بود. ما از ساده‌ترین مواد و ساده‌ترین روش‌ها استفاده کردیم.»داخل این حومهٔ رنگارنگ، کافه، مغازه، اداره، اماکن ورزشی و ۸۵۰۰ آپارتمان واقع شده است. این رنگ‌های روشن باعث شده افرادی که قصد خرید خانه دارند، گروه گروه به این ناحیه بیایند. در فوریهٔ ۲۰۲۰ طبق گزارش‌ها ۲۰۰ خانه در ماه فروخته شد و این بیشترین رقم در کل اوکراین بود. حالا ۲۰ هزار نفر در کامفورت تاون زندگی می‌کنند. ژانا رژانووا سخنگوی توسعه دهندگان کامفورت تاون می‌گوید: «یا از این شهر خوشتان می‌آید یا از آن متنفر می‌شوید. چیزی غیر از این دو نمی‌تواند باشد.»

کوش آداسی

البته این تنها شهر رنگارنگ موجود نیست؛ شهر کوش آداسی ترکیه هم به عنوان پروژه‌ای جهانی از رنگ‌های مختلف در ساختمان‌هایش استفاده کرده است. این شهر که در نوار ساحلی اژه قرار دارد، به لطف نزدیکی‌اش به اِفسوس، بندری شلوغ که مسافران بسیاری از آن استفاده می‌کنند، محبوب گردشگران است.

جزیرهٔ بانوول؛ جایی که همه چیز به رنگ بنفش است

جزیرهٔ «بانوول» در کره جنوبی نیز تصمیم گرفت همه چیز را بنفش کند تا با گل استکانی، گل محلی ناحیه، همرنگ بشود.

روستای خوزکار

در روستای خوزکار واقع در مالاگای اسپانیا خانه‌ها به رنگ آبی هستند. روستایی در مالاگای اسپانیا با نام «خوزکار» نیز به لطف ساختمان‌های آبی‌اش هر ساله صداها هزار گردشگر را به خود جذب می‌کند.

گزارش

زندگی در یزد چگونه است؟

یزد، شهر بادگیرها، شهر کهن و تاریخی ایران، شهر خشتی، شهری است نسبتا مذهبی با مردمانی آرام و صبور که در فهرست میراث جهانی یونسکو نیز جای دارد.استان یزد در مرکز ایران میان عرض-های جغرافیایی ۲۹ درجه و ۴۸ دقیقه تا ۳۳ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و طول جغرافیایی ۵۲ درجه و ۴۵ دقیقه تا ۵۶ درجه و ۳۰ دقیقه شرقی قرار گرفته است.این استان از شمال و غرب با استان اصفهان، از شمال شرقی با استان خراسان رضوی، از شرق با استان خراسان جنوبی، از جنوب غربی استان فارس و از جنوب شرقی با استان کرمان همسایه است و به خاطر دور بودن از مرزهای کشور همواره از بحران-ها و فشارهای فرهنگی و نژادی در امان بوده است. استان یزد در حدود ۷۲۱۵۶ کیلومتر مربع پهنه دارد که تقریبا ۴٫۳۷ درصد از پهنه ایران را در بر می‌گیرد. این استان دارای ۱۰ شهرستان، ۱۴ شهر، ۱۴ بخش و ۳۸ روستا است.منطقه یزد یکی از سرزمین‌های باستانی اقوام ایرانی و دارای میراث درخشانی از فرهنگ و تمدن کهن و ادوار مختلف تاریخی با قدمت سه هزار سال است.برخی از مورخین، بنای اولیه شهر یزد را به زمان اسکندر مقدونی نسبت می‌دهند که وی زندانی ساخته و نام آن را چنین نهاده است و به اعتقاد عده‌ای دیگر از تاریخ‌نویسان در دوره ساسانیان به فرمان یزدگرد اول (۴۲۱-۳۳۹ م) در این محل شهری به نام «یزد گرد» بنا گردیده است.نام یزد از همین عنوان گرفته شده است و به‌معنای مقدس، فرخنده و درخور آفرین است.مورخین یونانی شهر کهن و باستانی را «ایساتیس» خوانده‌اند که احتمالا بعد از ویرانی شهر کهن «کثه» پدید آمده است. پس از ظهور اسلام و گرایش مردم ایران به دین اسلام به یزد لقب «دارالعباده» داده شده است. این ناحیه همواره در دوره هخامنشیان از راه‌های معتبر مؤسسه‌های راهداری، مراکز پستی و چاپاری برخوردار بوده است.راهداری در یزد قدیم چندان اهمیتی داشت که خاندان آل مظفر از منصب راهداری ناحیه میبد به پادشاهی رسیدند. در طی قرون متمادی آبادی‌های کوچک و بزرگ متعددی در این سرزمین پدید آمده و از میان رفته است. آنچه اینک سر افراز از میان ریگ‌های روان اعصار، مصون از رخدادهای مخرب تاریخی بر جامانده، یادگارهای گویا از سرنوشت تاریخی این سرزمین و نشانگر فرهنگ و تمدن پر بار است. گر چه قدمت آبادی نشینی و تمدن در این سرزمین از هزاره جلگه‌های یزد تکوین یافته است، منابع مکتوب پیدایش را به عهد پیشدادیان نسبت داده‌اند.یزد اولین شهر خشتی و دومین شهر تاریخی جهان بعد از شهر ونیز ایتالیا است. استان یزد از سرزمین‌های کهن و تاریخی ایران زمین است.بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۰ جمعیت شهرستان یزد درمجموع ۵۸۲٬۶۸۲ نفر است که این تعداد در ۱۶۸٬۵۲۸ خانوار زندگی می‌کنند که از این جمعیت ۲۹۷٬۵۴۶ مرد و ۲۸۵٬۱۳۶ نفر زن هستند. در این شهرستان ۴۸۴٬۱۶۷ نفر جمعیت شهری و ۴۲٬۰۰۹ نفر جمعیت روستایی اعلام شده است. مردم یزد به زبان فارسی رایج با لهجه یزدی سخن می‌گویند و بسیاری از واژه‌ها و ترکیبات زیبای فارسی را در گویش خود حفظ کرده‌اند. در استان یزد برخی ویژگی‌های گویشی میان شهرستان‌های مختلف محسوس است. معتقدان به آیین زرتشتی در میان خود به زبان بهدینی (گَورونی یا دری زرتشتی) سخن می‌گویند پو به‌ویژه مراسم مذهبی خود را با این زبان انجام می‌دهند. گویش یزدی بخشی از فارسی دری (فارسی خالص و اولیه ایرانیان) است.اکثریت قریب به اتفاق مردم استان یزد پیرو دین اسلام و شیعه دوازده امامی هستند. به همین دلیل مجموعه مراسم تحت تأثیر رفتارها و کنش‌های فرهنگی اسلامی و ملی صورت می‌گیرد. مراسم عروسی، اعیاد ملی و مذهبی نظیر عید نوروز، عید فطر، عید غدیر خم، عید مبعث و سالروز تولد پیامبر اسلام (ص) و ائمه اطهار (ع) به‌ویژه نیمه شعبان به‌طرزی باشکوه و مفصل برگزار می‌شود.مراسم مربوط به جشن‌ها و اعیاد زرتشتیان نیز از جذابیت خاصی برخوردار است. مراسم عروسی و همسرگزینی طی مراحلی صورت می‌گیرد. خواستگاری، وکیل پرسان، گواه گیران، عروس‌کشان و پاتختی از جمله این مراحل است.

هفته نامه سراسری اقتصادی- اجتماعی
تدبیر تازه
www.tadbiretazenews.ir
چهارشنبه ۱۹ آبان ماه ۱۴۰۰، سال هفتم، شماره ۲۳۹

● صاحب امتیاز، مدیر مسئول: امیر دیانی
● رئیس شورای سیاستگزاری: سید ابوالفضل بهره دار
● قائم مقام مدیرمسئول و سردبیر: محیا سادات بهره دار
● مدیر اجرایی: زهره دیانی
● مشاور رسانه ای: مجید بهره مند

● دبیر گروه سیاسی: زهره دیانی
● دبیر گروه اقتصادی: سیدمسعود آریادوست
● دبیر گروه جامعه و شهری: سیدمحسن بهره دار

● دبیر گروه حمل و نقل: پژمان صالحی
● مترجم: فاطمه دیانی
● بازرگانی: داوود نوریان

● پشتیبانی سایت: امید فرمانی
● ناظر چاپ: وحیدقهرمانی
● عکس: حامدریحانی-وحیدریحانی (آتلیه برنز)

آدرس: تهران - میدان هفت تیر - ابتدای خیابان کریمخان زند روبروی داروخانه ۱۳ آبان
مجتمع اداری کریمخان زند - برج A - طبقه پنجم - واحد A۵۱
تلفن تحریریه: ۸۸۸۶۷۵۲۴ - تلفن بازرگانی: ۸۸۸۶۷۵۱۹- فکس: ۸۸۳۴۶۳۷۷
سامانه پیامکی: ۰۲۱۸۶۰۲۲۷۷۸ چاپ: شاخه سبز
آیین نامه اخلاق حرفه ای «تدبیر تازه» در سایت این هفته نامه به آدرس ذیل قابل رویت است
www.tadbiretazenews.com / tadbiretaze@gmail. com
instagram:@tadbiretaze

متروی تهران ایمن‌ترین وسیله حمل و نقل ریلی درون شهری انبوه بر

استاندارد در سیستم‌های ملی حمل و نقل ریلی درون شهری یکی از موضوعات مهمی اســـت که باید به آن توجه ویژه‌ای داشت. طی سالیان اخیر توجه به مبحث مهم اســـتاندارد بارها مورد بحث قرار گرفته اســـت و با توجه به جایگاه ویژه حمل و نقل عمومی در شهر زیرزمینی به عنوان یک نمونه انبوه بر پایتخت و اینکه روزانه تعداد بسیاری از شـــهروندان از متروی تهران برای جابجایی و سفرهای شهری خود استفاده می‌کنند رعایت نکات ایمنی و اصول استاندارد در شهر زیر زمینی است که جایگاه ویژه‌ای دارد.

داشتن اســـتانداردبین المللی و اعتماد مردم به آن نیز به قدری در افکار مردم رخنه کرده اســـت که در خیلی از نقاط جهان نخستین معیار برای انتخاب هر نوع خدمات به‌شمار می‌رود. در جهان امروز،

> در این بین به دلیل شیوع گسترده ویروس کرونا در سطح جامعه، حفظ سلامت و بهداشت جامعه نیز از مهمترین مواردی است که در بحث استاندارد سازی مورد توجه است بطوریکه طی دوسال گذشته اقدامات مؤثر متروی تهران در پیشگیری از بیماری کرونا و حفظ سلامت مردم انجام پذیرفته است.

استاندارد و استانداردسازی ساز و کار بسیار مهم برای توسعه پایدار در همه حوزه‌های صنعتی، تولیدی، فرهنگی و فناورانه در نظر گرفته می‌شود. بنابراین تدوین اســـتانداردها و پیاده‌سازی استانداردهای تدوین‌شده امری بسیار حیاتی برای توسعه پایدار کشور است.

همان‌طور که از تعریف واژه اســـتاندارد برمی‌آید، استاندارد در واقع مدرکی اســـت که یک نهاد شناخته‌شده مثل سازمان ملی استاندارد در هر کشور یا ســـایر نهادهای استانداردسازی ذی‌صلاح با هدف دســـتیابی به حد بهینه نظم در یک زمینه مشـــخص تدوین کرده و قواعـــد، رهنمودها یا ویژگی‌هایی را بـــرای فعالیت‌ها یا نتایج آن‌ها برای کاربردهای معمول و مکـــرر را معرفی می‌کند بنابراین فرایند استانداردسازی، فعالیت ایجاد معیارهایی در ارتباط با مسائلی بالفعل یا بالقوه و با هدف دستیابی به نظمی بهینه در مقوله مورد بحث برای استفادهٔ عمومی و مستمر است.

استانداردســـازی برای تمام گروه‌های ذی‌نفع، حائزاهمیت اســـت و تمام افراد از آن منتفع می‌شـــوند. ســـازمان‌هایی همچون متروی تهران که به پیاده‌سازی استانداردها می‌پردازند، می‌توانند از طریق آگاهی‌یافتن از نیازهای مردم، عملکرد خود را بهبود بخشـــیده و در نتیجه ســـهم خود را نیز در بازار افزایش دهند و مصرف‌کنندگان، با اطمینان خاطر نسبت به استفاده از حمل و نقل عمومی در شهر تهران اقدام کنند.

همچنین کاهش ریسک عدم شـــناخت نیز از جمله نکاتی است که در حمل و نقل عمومی باید بدان توجه شـــود. این ریسک می‌تواند عدم اطمینان مردم در استفاده از حمل و نقل عمومی همچون متروی تهران باشد. چنانچه جدا از بحث ایمنی و استانداردهای لحاظ شده در متروی پایتخت حفظ ســـلامت مردم در روزهای کرونایی بسیار مهم اســـت. در این بین به دلیل شیوع گســـترده ویروس کرونا در سطح جامعه، حفظ سلامت و بهداشت جامعه نیز از مهمترین مواردی است که در بحث استاندارد ســـازی مورد توجه است بطوریکه طی دوسال گذشته اقدامات مؤثر متروی تهران در پیشگیری از بیماری کرونا و حفظ ســـلامت مردم انجام پذیرفته است. همچنین موازین زیست‌محیطی و پیشگیری از آلودگی از مقوله‌هایی هستند که در هر استاندارد مرتبط با محصول دیده می‌شود و بدون شک متروی تهران در این امر مهم جایگاه ویژه‌ای دارد.

▪ رونمایی از قسمت اول استاندارد ملی ایمنی در سیستم‌های حمل و نقل ریلی درون شهری کشور

در همین ارتباط از بخش اول « استاندارد ملی ایمنی در سیستم‌های حمل و نقل ریلی درون شـــهری کشور» با عنوان « الزامات ایمنی در مراحل طراحی ایســـتگاه‌ها تونل‌ها و بهره برداری از آن‌ها «درجلسه کمیســـیون تدوین اســـتاندارد با حضور نایب رییس هیات مدیره و مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه رونمایی شد.

به گزارش مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شرکت بهره برداری متروی تهـــران و حومه، چندی پیش جلســـه کمیســـیون تدوین اســـتاندارد ملی ایمنی در سیســـتم‌های حمل و نقل درون شهری کشـــور به صورت حضوری و ویدیو کنفرانس با حضور علی عبداله پور مدیرعامل شـــرکت بهره برداری متروی تهران و حومه و رئیس کمیسیون تدوین استاندارد ملی ایمنی و آزیتاخضرایی مدیر کل دفتر تدوین استانداردهای ملی و نمایندگان سایر قطار شهری‌های کشور برگزارشد.

در ابتدای این جلســـه مدیر ایمنی و مهندسی عملیات شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه با اشاره به اینکه استاندارد ملی ایمنی در ۷ بخش در حال تدوین شدن است گفت: تاکنون حدود ۷۳۸۰ نفر ساعت روی این استاندارد فعالیت شده است.

عباس نظری افزود: امروز از بخش اول با عنوان « الزامات ایمنی در مراحل طراحی ایستگاه‌ها تونل‌ها و بهره برداری از آن‌ها « رو نمایی می‌شود و بخش دوم الزمات ایمن با عنوان « ایمنی تجهیزات ثابت و متحرک ناوگان (ناوگان وراهبری)»و بخش چهارم الزامات ایمنی در امور خدمات مسافری نیز کار خود را آغاز می‌کنند.

دبیر کمیسیون تدوین استاندار ملی از انجام شدن ۸۵ درصد کارهای بخش هفتم با عنوان «الزامات مربوط به میزان صدا و ارتعاشـــات مجاز در خطوط ریلی «نیز خبر داد و افزود: بخش سوم استاندارد ملی ایمنی با عنوان «الزامات تجهیزات ایمنی، امدادرســـانی، سامانه‌ها و تجهیزات پیشگیری و مقابله با حریق و دود، در سال ۱۳۹۵، بخش ششم استاندارد با عنوان «الزامات مهندسی عوامل انسانی در طراحی مراکز کنترل، درسال ۱۳۹۶ رونمایی شده است.

در ادامه این جلســـه نایب رییس هیات مدیره و مدیرعامل شرکت بهره برداری متروی تهران و حومه ضمن خوشـــامد گویی و تبریک هفته اســـتاندارد گفت: امروز صرفاً برای گفتن خدا قوت به افرادی آمده‌ام که ۷ ســـال گذشـــته تلاش کردند تا استاندار حمل و نقل را تدوین کنند.

علی عبداله پور با اشاره به اینکه این کار به کندی انجام شد تصریح کرد: این بحث را به طور جدی دنبال می‌کنیم و امیدواریم یک طرح جامع استاندارد ایمنی در تمامی حوزه‌های حمل و نقل درون شهری داشته باشیم.

وی گفت: این کار نتیجه ســـاعت‌ها مطالعه، مباحثه و زحماتی است که دوستان کشیده‌اند به واسطه تجربه‌ای که داشتیم مستند سازی خوبی انجام شـــده و به عنوان گنجینه‌ای ارزشمند در اختیار داریم. اما در اجرا ضعیف هستیم همه می دانیم یک نقشه راه خوب تضمین کننده اجرا موفق نیست باید به این موضوع نیز توجه کنیم.

رئیس کمیســـیون تدوین استانداردهای ملی افزود: از روز اول با شما این دغدغه را داشـــتم اما باید آیین نامه اجرایی استاندارد را تدوین کنیم وتمامی قطار شهری‌های کشـــور را ملزم کنیم تا انجام دهند.

عبداله پور نبود اســـتاندارد را یکی از آسیب‌های جدی صنعت مترو عنوان کرد و افزود: استاندارد می‌تواند باعث یکپارچه شدن سیستم ریلی درون شهری کشـــور و ارتقاء سطح ایمنی در آن شود و بسیار حائز اهمیت اســـت چرا که برگرداندن اعتمـــاد مردم به حمل و نقل عمومی بسیار سخت است و شاید بسیاری از مدیران شهری نیز این دغدغه را داشته باشند ما همه جا اعلام می‌کنیم مترو در نوع خودش ایمن‌ترین وسیله حمل و نقل انبوه بر است و بایدآن را حفظ کنیم.

مدیرعامل شـــرکت بهره برداری متروی تهـــران و حومه گفت: کار گروهی خوبی انجام شده امیدوارم دراین مرحله رها نشود و بازبینی شـــود تا در کوتاه مدت یـــک مرجع قابل اعتماد بـــرای تمام قطار شهری‌ها باشد.در ادامه نیز مدیر کل دفتر تدوین استانداردهای ملی که به صورت ویدئو کنفرانس در جلســـه حضور داشت گفت: تدوین استاندارد از ســـال ۱۳۹۶ آغاز شده اســـت اما با توجه به اهمیت استاندار در شـــرکت بهره برداری متروی تهران و حومه این کار از ســـال ۱۳۹۳ شروع شد و این نشـــان از توجه ویژه این شرکت به مسائل استاندارد و ایمنی است.

آزیتا خضرایی تصریح کرد: همکاری خیلی خوبی با شـــرکت بهره برداری متروی تهران در راستای تدوین اولویت‌های استاندارد ملی برای نظامند کردن استاندار در دســـتور کار قرار داده‌ایم. و در حال حاضر ۳ قسمت از استاندارد ملی ایمنی در سیستم‌های حمل و نقل ریلی درون شهری کشور روی پرتال سازمان استاندارد قرار گرفته است.

وی گفت: امیدواریم این مجموعه را با کمک شـــما تکمیل کنیم اما تدوین کردن اســـتانداردها از اهمیت برخوردار نیســـت بلکه به روز کردن این اســـتاندردها هم باید مورد توجه باشد و ضروریست که سالی یکبار با کمک شما مورد بررسی قرار دهیم.

> سازمان‌هایی همچون متروی تهران که به پیاده‌سازی استانداردها می‌پردازند، می‌توانند از طریق آگاهی‌یافتن از نیازهای مردم، عملکرد خودرا بهبود بخشیده و در نتیجه سهم خودرا نیز در بازار افزایش دهند و مصرف‌کنندگان، با اطمینان خاطر نسبت به استفاده از حمل و نقل عمومی در شهر تهران اقدام کنند.

مدیر کل دفتر تدوین استانداردهای ملی با اشاره به اینکه سه قسمت ۴،۲ و ۷ این مجموعه در دســـتور کار قرار دارد گفت: اجرایی شدن این اســـتاندارها از اهمیت بالایی برخوردار است و مشارکت سایر قطار شهری کشـــور را می‌طلبد و می‌تواند تأثیر بسزایی درافزایش ایمنی داشته باشد.

خضرایی در پایان افزود: ما آمادگی هرگونه همکاری با شرکت بهره برداری متروی تهران را داریم امیدواریم با کمک شـــما یک برنامه کوتـــاه مدت، میان مدت و بلند مدت، سیاســـت گذاری برای موارد پیش رو داشـــته باشیم.در پایان این جلسه از قسمت اول استاندارد ملی ایران، توســـط نایب رییس هیات مدیره ومدیرعامل شـــرکت بهره برداری متروی تهران و حومه و دبیر کمیسیون تدوین استاندار ملی ایمنی رو نمایی شد.گفتنی است در ادامه این جلسه کارگروه‌های مختلف کمیســـیون، ضمن ارائه گزارش عملکرد نسبت به مباحث مربوط به تدوین استاندارد در این حوزه به بحث و بررسی پرداختند.